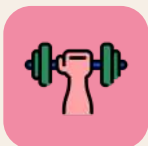

NOA? News

Ročník 3
Jesenné/zimné vydanie 2024/25
Obchodná akadémia Milana Hodžu
Trenčín

Téma čísla: Tí v nevýhode
Vianočná akcia: Pečie celá Obchodka

O b s a h

Hlavná téma čísla

Tí v nevýhode (str. 4 – 29)

Dvojičky

Pani učiteľka Ondráčková verzus rýchle prsty OA (str. 30 – 33)

Udalosti na škole

Z každého rožka troška – exkurzie, adaptačný deň, stužkové, Halloween (str. 34 – 58)

Nové prírastky

Pribudlo sedem super učiteľov a otvorili sme extra prvácku triedu (str. 59 – 65)

Čo my na to?

Navždy sa zachová v pamäti prerábka....našej školy (str. 66 – 69)

Na ekonomickú nôtu

ESG, ETF alebo klasický sporiaci účet? (str. 70 – 73)

Naše mesto

Trenčianske športoviská (str. 74)

Spravodajstvo

Budeme konsolidovať a zároveň dávať pozor na jazyk? (str. 76 – 81)

Vlastná tvorba

Próza a poézia tvorcov z OA (str. 82)

English section

A bit of everything (str. 84 – 97)

Oddychová zóna

Knihy, štúdium v zahraničí, tipy na zimné dovolenky, vianočné darčeky a outfity pri vianočnom stole (str. 98)

Editoriál

Milí čitatelia,

každý z nás sa už nevie dočkať toho najkrajšieho obdobia v roku, Vianoc. Kedy všetko okolo nás žiari. Keď námestia, obchody či kaviarne sú plné vianočnej atmosféry a doma pri horiacom krbe svieti vianočný stromček. No nie každý z nás má to šťastie užívať si pohodu bez strachu, sadnúť si za stôl a vychutnať si vianočnú večeru, pozerať rozprávky či počuť nežný zvuk roľníčiek. Práve preto sme sa rozhodli venovať toto číslo časopisu ľuďom, ktorí sa ocitajú deň čo deň v náročných situáciách.

Dočítate sa, že pomoci, ktorú môžeme poskytnúť nie je nikdy dosť. Dozviete sa aké typy dobrovoľníctva existujú, že aj nevidiaci majú možnosť čítať knihy a čo robiť, keď svet okolo nás stíchnie...

Naši redaktori sa vybrali na miesta, kde stretli a spolupracovali s „tými v nevyhode“ a vďaka tomu, vám vieme poskytnúť jedinečné reportáže či už z útlkov alebo až samotnej Prahy!

V sekcii „Dvojičky“ odhalíme ďalšie skryté talenty a niečo zo súkromia jedného z našich pedagógov.

Na imatrikuláciách sme úspešne privítali nových prvákov a ich rekapituláciu spolu s fotoreportážou uvidíte v sekcii „Udalosti na škole“. Dozviete sa dojmy ostatných študentov z exkurzií. Nebude chýbať ani článok o benefičnom bazáre „Pečie celá Obchodka“, ktorý sme sa ako redakčný tím rozhodli zorganizovať. Taktiež v čísle nájdete reportáže zo stužkových slávností, ktoré majú naši maturanti úspešne za sebou!

Samozrejme, anglická sekcia predstaví nové príbehy, aktuality a rôzne iné zaujímavosti.

Ženy vždy vedia, čo chcú, no pri mužoch častokrát bádame, čo by ich naozaj potešilo pod vianočným stromčekom. Ak na poslednú chvíľu stále hľadáte ideálny darček pre svojho priateľa, otca, či kamaráta pripravili sme si pre vás pár typov na inšpiráciu, ktoré by mohli pomôcť! Veríme, že sa vám toto číslo bude páčiť, načerpáte inšpirácie a obohatíte sa o nové zaujímavosti.

Prajem Vám všetkým príjemné čítanie.

S pozdravom,
Simona Komorovská,
Šéfredaktorka

Redakčná rada

Šéfredaktorka:
Simona Komorovská

Zástupcovia šéfredaktorky:
Matúš Kyška
Ľubor Karol Strmenský
Tereza Vicenová

Redaktori:
Zuzana Bacová, Aneta Baňárová,
Júlia Becincová, Melánia Bialoňová,
Nikola Gerbelová, Tímea Kubínová,
Marika Kurucová, Klára Liptáková,
Adam Mandínek, Maxim Maťovčík,
Juraj Mikláš, Karin Mokričková,
Nicole Slovák, Dominik Slovák,
Petra Eva Petruľová, Annamária
Stachová, Sofia Rybanská, Nikolas
Šedivý

Grafici:
Júlia Dobiášová, Kristína Dušičková,
Mária Kurcinová, Ema Lacková,
Greta Lombardo, Melisa Míčková,
Sofia Pindáková

Ilustrátorky:
Tatiana Habánková, Eva Holecová

Fotografky:
Adela Mušáková, Aneta Šnoblová

Mamina časopisu:
Daniela Maťovčíková

Tlač
Grafotlač Prešov, s.r.o.
Časopis NOA? News vydáva Obchodná
akadémia Milana Hodžu v Trenčíne.
Ročník 3, Jesenné/zimné vydanie.
Počet výtlačkov 50 kusov.
Vychádza 2 až 3krát do roka.
Kontakt: casopisnoa@gmail.com
Časopis je dostupný online na: [https://oa-
tt.edupage.org/](https://oa-tt.edupage.org/)

Tí v nevýhode

Autor: Aneta Baňárová, III.B
Dizajn: Tereza Vicenová, III.A

Ich životy sú značne ovplyvnené. Nevolajú po lútosť ani súcite, túžia len po tom, aby ich spoločnosť prijala takých, akí sú.

Mnohí z nás berú život ako niečo, čo musíme pretrpieť. Myslíme si, že učenie, práca alebo vzťahy sú naše najväčšie problémy, pre ktoré niektorí bohužiaľ aj obetujú svoje životy. No potom sú tu jedinci s naozajstnými problémami, „tí v nevýhode“. Tí, ktorí sa aj napriek svojim problémom rozhodnú svoj život žiť naplno. Sú to ľudia s vážnymi hendikepmi, ľudia, bezdomovci, zneužívané ženy, deti ale aj zvieratá. Napriek svojim rozdielom sú dokonalí, jedineční, perfektní a napriek tomu, že majú veľa spoločného sa veľmi odlišujú.

Hendikep je jednou z vecí, ktorou trpí nespočetné množstvo ľudí. Či už fyzickým alebo zmyslovým, s ktorými sa mohli narodiť, alebo sa im pridružila počas života. Mnohí z nás ich neprávom odsudzujú, no nikto z nich si to nezaslúži. Niektorí, trpiaci vážnym hendikepom sú odkázaní na opateru a pomoc druhých. Každý, kto sa pre takéhoto človeka obetuje, je hrdina. Staráť sa stále o niekoho, kto nedokáže vykonávať základné veci sám je statočnosť a odvaha. No množstvo ľudí trpiacich hendikepom sú veľmi inteligentní a šikovní ľudia, ktorí dokonca pracujú napríklad v chránených dielňach. Ľudia trpiaci Downovým syndrómom patria medzi veľmi inteligentných aj napriek práve tomu postihnutiu.

Psy z útulkov

V nevýhode sú aj ľudia, ktorí nemajú domov a musia sa tulať ulicami a žobrať, aby mohli prežiť. Niektorí si za tento stav môžu sami, no iným neprial sám život, no napriek tomu to nevzdávajú. Je ťažké byť človekom, ktorý sa nemá kam vrátiť, ktorý sa nemôže tešiť z toho, že keď konečne príde domov, môže tráviť čas so svojou rodinou pri krbe. Každý by sme mali mať právo cítiť lásku a teplo domova. Mnohí z nich sa dostávajú do vážnych zdravotných problémov, pretože nemajú teplú a vyváženú stravu, čo v mnohých prípadoch končí tragicky.

Ďalšou kategóriou sú týrané, či zneužívané ženy a deti. Sú to veľmi zanedbávané témy, ktoré sa riešia veľmi málo. Ženy, ktoré sú týrané práve svojimi partnermi. Nemusia to byť len fyzické, či sexuálne, ale aj psychické tyranizovanie. Mnohí z nás si ani nevedia predstaviť, čo vtedy zažívajú a ako trpia. Boja sa o tom hovoriť, pretože majú strach. Strach z partnera, z reakcie ľudí. Majú pocit, že sú menej cenné a zlyhali. To sú situácie, do ktorých sa nechce dostať nikto z nás. To, čo sa musí odohrávať v ich vnútri je až desivá predstava.

Bezdomovec Karim

Nepočujúci Matej

A samostatná kategória sú aj zvieratá v útulku. Sú tam tie, ktorým ľudia nedokázali dať dostatok lásky, tie ktoré boli týrané alebo nájdené len tak na ulici. Starajú sa o nich dobrovoľníci na úkor svojho voľného času a peňazí. Útulky stále nemajú dostatočne pokryté náklady a peniaze sa im získavajú veľmi ťažko. V poslednom čase sa začali organizovať aj zbierky, kde ľudia darujú deky, granule alebo podobné veci, ktoré sa darujú práve do útulkov. Ak rozmýšľate o zadovážení psíka, vezmite si toho z útulku. Možno nebude presne podľa Vašich predstáv, no zaručene Vám dá lásku akú nikto. Vraví sa, že pes je najlepší priateľ človeka, predsa len na tom niečo bude.

Každý z nás je jedinečný bez ohľadu na svoj výzor, postihnutie, situáciu a každý si zaslúžime úctu a rešpekt. Správame sa k ľuďom a zvieratám ako k živým bytostiam, nie ako veciam. Uvedomme si, že oni za svoj hendikep nemôžu a mohli sme to byť práve my, čo by trpeli nejakou poruchou.

Sme ľudia! Jedineční, originálni a krásni, presne takí, akí sme a to nás robí výnimočnými.

Temná stránka Prahy

Autor, dizajn a foto: Tereza Vícenová, III.A

Poznáte to príslovie „Dobrá gazdiná pre pierko aj plot preskočí“? Tak ja som kvôli tomuto článku preskočila hranice a vycestovala do hlavného mesta Českej republiky, Prahy, kde som sa spoznala s Karimom. Dostala som jedinečnú príležitosť byť súčasťou podsvetia Prahy, viac som zachytila pre vás čitateľov Karimov príbeh a zaujímavosti z jeho života. Na prehliadku podsvetia Prahy by som odporučila ísť každému.

Firma Podsvetie Prahy je projekt, ktorý sa zameriava na objavovanie a skúmanie temnej histórie hlavného mesta Českej republiky. Ponúka prehliadky, ktoré návštevníkom umožňujú nahliadnúť do inej, často prehliadnutej, stránky Prahy. Cieľom spoločnosti je priblížiť Prahu v inom, „horšom“ svetle. Interview nám poskytol Karim, ktorý sa od skorého veku ocitol na ulici, kde sa stretával s rôznymi prekážkami. Bol často odsudzovaný spoločnosťou, ale napriek tomu sa rozhodol pomáhať ľuďom v podobných situáciách.

Čo je to Podsvetie Prahy? Ako často sa koná? Kto sa ho môže zúčastniť?

Podsvetie Prahy vzniklo vlastne po mojom odchode z Pragulicu, kde som robil dvanásť rokov, a keď som skončil spoluprácu s Pragulicom, tak moji bývali klienti mi poskytli túto prácu s tým, že sa tam preberajú veci ako je ulica, kriminalita, drogy, prostitúcia, rôzne takéto veci. To čo na tom podsvetí preberáme sú bežné veci, ktoré človek vidí ale nevníma ako sú napríklad zloději, dealeri, mafie. Podsvetia Prahy sa môže zúčastniť ktokoľvek, od študenta po dôchodcu, mávame prehliadky trikrát v týždni, môžete sa tam dozvedieť informácie, ktoré len tak bežne nikde nenájdete.

Povedzte nám niečo o sebe?

Ja som v podstate zo slávnej umeleckej rodiny, narodil som sa na východnom Slovensku, a keďže som z umeleckej rodiny, otec divadelník a mama maliarka, tak ma to od malička tiahlo k umeniu a divadlu a využívam to až dodnes. Rodina bola fajn, v podstate mal som takú rodinu, kde ja som si zažil celkom príjemný coming out, čo väčšina ľudí bohužiaľ nemá. Navyše som chcel využiť tie umelecké gény, tak maľujem, vystavujem, robím divadlo, robím filmy, chodím po školách, vyučujem to čo mi dali do vienka. Doteraz mám stále kontakt s rodinou. Zažil som dobu kedy to bolo dosť na držku, prešiel som si drogami, prešiel som si kriminálom, prešiel som si ulicou, prešiel som si prostitúciou a pre mňa to bola škola života, motivovalo ma to, dalo mi to iný pohľad na život. Dnes som schopný z tej ulice vrátiť do spoločnosti ľudí, ktorí sú mi potom do konca života vďační. Hovorím si, keby sa mi nestalo to čo sa mi stalo, nemohol by som robiť, to čo robím, nemohli by byť ani prehliadky. Niečo zlého je vždy k niečomu dobrému. Ako sa hovorí - čo fa nezabije, to fa posilní.

Čo bol taký moment kedy ste si povedali STOP?

Z ulice som odišiel, keď som mal štyridsať rokov, ocitol som sa tam, keď som mal štrnásť. S drogami som prestal po siedmich rokoch, keď sa mi kamarát predávkoval a umrel mi

v náručí. S prostitúciou som skončil po šestnástich rokoch, keď ma klient zámerne nakazil vírusom HIV.

Karim na Václavskom námestí

Čo vám dodalo odvalu, aby ste začali o svojej situácii rozprávať?

Ja som vždy bol taký, už od malička som bol taká držka držkatá, ktorá si otvorila ústa keď mu niečo nebolo po chuti. Okrem toho, kvôli tomu ako som sa choval a ako som vystupoval, tak ma ulica rešpektuje, aj keď idem na prehliadky, tak namiesto toho aby ma odsudzovali, že „on sem došiel s ľuďmi, on si z nás robí hračky“, ma rešpektujú. Ako to robíš? Je to kvôli tomu, že ja sa k ním správam ako k ľuďom. Keď vidia, že im človek pomôže, tak aj oni pomôžu jemu. Takže v podstate som si vybudoval určitú pozíciu.

Prinieslo vám to problémy?

Áno, samozrejme. Hlavne keď mi ublížili skôr kolegovia a ľudia z ulice ako policajti, ale bez toho to nejde, nemôže byť všetko len ružové. To máš ako doma, pohádate sa, uzmierte sa, ale bez tých hádok to nie je ono. Keď už mám pocit, že nemôžem, že už nemám energiu a príde mi na prehliadku dvadsať ľudí, tak mi to dobije energiu, ako keby ste napojili telefón na nabíjačku.

Kým ste boli na ulici, dostávali ste sa do nejakých závažných alebo nebezpečných situácií?

Zažil som, teda keď som fetoval (nikdy som si ale nepichal), tak som zažil typy, kedy som sa predávkoval a pre mňa to bol odrazový mostík, všetko toto s drogami. Vždy som bol taký človek, že keď som už fetoval, tak som fetoval tak, aby som mal to, čo potrebujem a zároveň, aby ma to neničilo. Vedel som kedy prestať, kedy nie, čo pridať a čo nie. Tiež som zažil pasákov, ktorí boli schopní kvôli zárobku človeka zabíť, prizabiť, ublížiť, znemožniť, psychicky či fyzicky, len kvôli tomu že viac zarobili. Dnes je to trochu iné, ale zas až moc iné to nie je. Zažil som keď v Prahe nebola ani jedna mafia, dnes je ich tu deväť. Stále mi to otvára oči a stále sa učím.

Ako by ste popísali život na ulici?

Ulica nie je pre labilné povahy. Ulica nie je pre ľudí, čo sa pretvarujú. Navyše na tej ulici častejšie stretneš partiu, ktorá sa pozná už x rokov a ktorá je prepojená, skôr ako samotárov. Bohužiaľ sa stáva, že aj tá partia, ktorú poznáš napríklad dvadsať rokov, ti vie podraziť nohy. Ulica z teba urobí iného človeka, aj keď na povrch vyzeráš stále rovnako, zmení ťa to psychicky. A čím dlhšie je človek na ulici, tým viac stráca chuť vrátiť sa do spoločnosti.

Karim počas prehliadky

Je možnosť dostať sa z tohto začarovaného kruhu?

Samozrejme, že je, len väčšina ľudí sa z tej ulice vrátiť nechce. Väčšina ľudí sa dostane z ulice, ale za týždeň, možno mesiac sú naspäť, pretože tá ulica im chýba viac, ako ich normálny život. Je to napríklad človek čo dostal byt, auto, prácu, ale nebol na to navyknutý, tak prvé čo urobil vyliezol na siedme poschodie a vyskočil z okna. Ostal na vozíku. Prečo? Nechcel byt, chcel lavičku, nechcel byt, chcel kanalizáciu. Niektorí chce a využije tú pomoc a niektorí nie.

Ako je na tom Praha s kriminalitou?

V Prahe je kriminalita veľmi vysoká. Je tu deväť mafii, zbrane, krádeže, organizovaný zločin, detská prostitúcia, klasická prostitúcia. Viac je tu zahraničných mafii. Stačí ti, že zavolaš, nahlásiš krádež mobilu a potom neskôr zistíš, že sa ti to ani neoplatí, lebo príde podplatený policajt. Potom, keď sa pozrieš na vrch Václaváku, sú tam dealeri, feťáci, zloději,

prostitútky, bezdomovci, alkoholicy, agresívni feťáci. Iné je to ráno, iné doobeda, iné poobede a iné večer. Média to prekrútiť, zaklamú, snažia sa to zatajiť, nevidíš tie veci.

Aký druh kriminality je v Prahe najviac rozšírený?

Konkrétne zbrane, ktoré sú použité k nelegálnym činnostiam, drogy, valuty, obchodovanie s ľudskými orgánmi a detská prostitúcia.

Zažili ste nejaké pozitívne situácie počas života na ulici?

Keď mi šesť ľudí povedalo, že vďaka mne sa dostali do ubytovania, dostali sa do práce, že majú rodinu, že sa vrátili, majú lepší život. Síce len šesť, ale stále je to lepšie ako ani jeden. Zažil som krásne veci, ale zažil som aj hrozné veci. Posunulo ma to, poučilo. Tá skúška, vlastne ten trest, že keby som to nezažil, nemohol by som robiť to čo robím. A to, že som mediálne známy, to už je riziko povolania. Keby som nebol mediálne známy, nezvedelo by sa o tom toľko veľa ľudí.

Ak by ste sa mohli vrátiť a mohli niečo zmeniť, zmenili by ste niečo?

Jediné čo by som zmenil je môj vek, odišiel by som na ulicu skôr. Aj ten handicap čo mi dal klient je k niečomu dobrý. Aj to, že som robil prostitúciu mi niečo dalo. Vidíš iba to, že tam stojí prostitútky. Nevidíš kto tam je, prečo tam je, ako sa tam dostala, či to chce robiť, nevieš, či ťa okradne, alebo či ťa neokradne. Nevidíš, čo je za tým.

Čo by ste odkázali ľuďom čo sa nachádzajú v podobnej situácii?

Aby si viac všimali okolo seba. Aby pokiaľ sa na tej ulici ocitnú, či majú chuť so sebou niečo robiť alebo či ich tá ulica kruto zozerie. Keď sa dokážeš tej ulici vrátiť, nemáš problém bojovať so zlovykmi. Keď nechceš ísť naspäť na ulicu, tak vieš že to bola pre teba škola a že si sa niečo naučil.

Čomu sa venujete momentálne?

Momentálne sa venujem prehliadkam, prednáškam, chodím po školách, robím výstavy, robím občas divadlo a robím projekty, ktoré ma naplňujú. Navyše mám partnera s ktorým som už strašne dlho. V podstate tá ulica mi priniesla, aby som vedel naučiť ľudí trochu iný vzťah k tej ulici. Navyše som v počítačovej hre o bezdomovcoch, kde ľudí môžem motivovať a hovorím im tam napríklad toto urob, toto neurob. Potom keď stretneš tých ľudí, tak sa na nich zoteraš úplne inak.

Máte nejaké sny alebo plány do budúcnosti?

Ježiš, tých plánov je. Aby mi vydržalo zdravie a partnerský vzťah, aby sa mi podarilo nájsť bývanie, a aj keď som jednou nohou na ulici a jednou nohou v normálnej spoločnosti, tak to nevádi, pretože obidve spoločnosti mi dali niečo, čo ma formuje, obohacuje a učí.

Čo by ste odkázali nám študentom?

Premýšľajte, nevnímajte tú ulicu tak, že si budete robiť čo chcete, štví ma rodičia idem na ulicu, robím si čo chcem. Je to niečo čo vás nemusí nikdy stretnúť, ale keď vás to stretne, premýšľajte ako vycúvať bez následkov. Tá ulica vás zmení, hlavne psychicky. Dávajte si pozor na partie. Takže hlavne treba premýšľať. Ono sa to mení, čím je starší človek, má iné názory, iné vnímanie, iné priority. To čo ti v osemnástich príde, že si na vrchu sveta, ti neskôr príde že to tak vôbec nebolo.

Keď zdravie netiká ako hodinky

Autor: Timea Kubínová, I.L.A
Dizajn: Ema Lacková, I.L.A
Foto: ilustračné

Každý sa stretávame s rôznymi ochoreniami. Niektoré ochorenia nás však trápia dlhšie a niektoré sú dokonca až nevyliciteľné. Diagnostikované ochorenia, ktoré nás podľa miery funkčnej poruchy, čiže percenta zníženia pracovnej schopnosti, ovplyvňujú viac ako na 40% sú považované za invalidné. Ľudia s invalidným ochorením majú nárok na poberanie invalidného dôchodku.

Invalidné ochorenia

Ochorenia sú diagnostikované posudkovým lekárom sociálnej poisťovne na základe miery funkčnej poruchy a dlhodobom pretrvávaní zdravotného stavu, čiže dlhšie ako jeden rok.

Jedná sa o:

• Duševné poruchy a poruchy správania	• Poškodenia nervového systému	• Infekčné a parazitné ochorenia
• Poruchy krvi a krvotvorných orgánov	• Poruchy imunity, imunitných organizmov	• Choroby zmyslových orgánov, kombinované zmyslové postihnutie
• Ochorenia endokrinného systému	• Poruchy výživy, premeny látok, tráviacej sústavy	• Choroby dýchacej sústavy
• Poruchy obehovej sústavy	• Kožné a podkožné ochorenia	• Postihnutie končatín, pohybových a podporných častí tela
• Ochorenie obličiek, močových ciest	• Dlhodobé pretrvávajúce stavy po vážnom úraze alebo traume	• Ochorenia pohltavých orgánov

Najčastejšie dôvody invalidity na Slovensku v roku 2024 sú ochorenia onkologické, srdcovocievne, duševné poruchy a poruchy správania.

Invalidné dôchodky

Nárok na invalidný dôchodok majú ľudia s invalidným ochorením. Invalidné dôchodky poskytuje Sociálna poisťovňa ako dôchodkovú dávku, ktorá sa platí z invalidného poistenia. Invalidné poistenie je súčasťou dôchodkového poistenia. Invalidné dôchodky teda predstavujú finančnú pomoc ľuďom, ktorí nie sú schopní pracovať v rovnakej miere ako zdraví ľudia.

Typy invalidity

Invalidita môže byť čiastočná alebo plná. Ak sa jedná o čiastočnú invaliditu, pracovné schopnosti človeka sú podľa miery funkčnej poruchy obmedzené na 40% až 70%. Ak je človeku uznaná miera funkčnej poruchy nad 70%, jedná sa o plnú invaliditu.

Aktuálne na Slovensku poberá invalidné dôchodky 210-tisíc ľudí, z toho 79-tisíc trpí plnou invaliditou. Väčšiu časť tvoria ženy najmä kvôli onkologickým ochoreniam.

Podmienky na poskytnutie invalidného dôchodku

Osoba žiadajúca o invalidný dôchodok musí mať minimálne 18 rokov. Existuje ale aj špecifický invalidný dôchodok z mladosti. Ten sa dá vybať v prípade, že invalidná osoba ešte nedovršila vek dospelosti, alebo vek, kedy sa má osobe ešte nedovršila školská dochádzka. Nárok na invalidný dôchodok dostáva ale až vtedy, keď má potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia. To znamená menej ako jeden rok vo veku do 20 rokov, jeden rok vo veku 20 – 24 rokov, dva roky vo veku 24 – 28, päť rokov vo veku 28 – 34, osem rokov vo veku 34 – 40, desať rokov vo veku 40 – 45 a pätnásť rokov vo veku nad 45 rokov.

Ak osoba už poberá nejaký dôchodok, ako napríklad starobný, invalidný dôchodok jej nebude udelený. Je možné poberať iba jeden dôchodok. Vykonávať pracovnú činnosť popri poberaní invalidného dôchodku je povolené.

Ak si poistenec spôsobil invaliditu vlastným požitím alkoholu alebo iných návykových látok, v oboch typoch invalidného dôchodku mu bude suma skrátená o polovicu.

Môže to vyzerať ideálne, no nikto nevie, čo sa skutočne deje za zavretými dverami

Autor a dizajn: Simona Komorovská, III.A

Domáce násilie je komplexný problém nielen na Slovensku, ale aj v iných krajinách sveta, kde ženy zažívajú fyzické, psychické, sexuálne, či ekonomické násilie. V mnohých komunitách je napadnutie ženy vnímané ako niečo normálne. Pramení to zo zakoreneného spiatocníckeho vnímania žien v spoločnosti a je nevyhnutné tento jav odstrániť.

Príčiny domáceho násilia

K existencii domáceho násilia prispieva viacero faktorov. Sú nimi napríklad:

- ✘ **Kultúrne normy a tradície.** Slovensko je spoločnosť s tradičnými rodovými rolami, kde sa od žien často očakáva podriadenosť mužom. Tieto rodové stereotypy môžu vytvárať prostredie, v ktorom je násilie tolerované alebo ospravedlňované.
- ✘ **Nedostatok vzdelávania a povedomia.** Vzdelávanie o rodovej rovnosti, zdravých vzťahoch a spôsoboch riešenia konfliktov nie je dostatočne integrované do spoločnosti. Mnohí ľudia nemajú informácie o tom, čo vlastne domáce násilie je a aké sú jeho formy.
- ✘ **Nedostatočná podpora pre ženy, ktoré zažívajú domáce násilie.** Ženy často nedostávajú dostatočnú podporu či už od svojich rodinných príslušníkov, priateľov, alebo od samotnej spoločnosti.
- ✘ **Ekonomické a sociálne faktory.** Finančná závislosť na mužovi predstavuje ďalší dôvod, prečo ženy ostávajú v násilných vzťahoch. Napríklad, keď je žena na materskej dovolenke, alebo nemôže pracovať, pretože je izolovaná svojím partnerom.

Formy domáceho násila

Domáce násilie má niekoľko foriem:

- ✘ **Fyzické násilie.** Zahŕňa násilné držanie, sácanie, facky, násilné ťahanie za vlasy, bitie, kopanie, použitie bodných či strelných zbraní až po vraždu.
- ✘ **Sexuálne násilie.** Môže začať od sexuálnych narážok, obťažovania, donútenia k sexuálnemu styku, a dôjsť až k znásilneniu a sexuálnemu mučeniu.
- ✘ **Materiálne násilie.** Ide o správanie, ktoré má danú osobu zastrašiť. Je spojené s rozbíjaním a ničením materiálnych vecí, ako napríklad nábytok alebo riad. Ďalej aj búchanie dverami, trhanie oblečenia alebo hádzanie vecami o zem.
- ✘ **Psychické násilie.** Zahŕňa vyhrážanie, ponižovanie, urážanie, neustálu kontrolu nad životom druhého, izoláciu, prehnajú žiarlivosť.

POMOC PRI DOMÁCOM NÁSILÍ

POLÍCIA
158

TIESŇOVÁ LINKA
112

BEZPLATNÁ
KRÍZOVÁ LINKA LUNA
0951 27 27 27

Luna n.o. WWW.NIESTEVTOMSAME.SK

Reakcie týraných žien

Ženy, ktoré zažívajú domáce násilie, si často vyvinú rôzne mechanizmy a stratégie na zvládanie a prežitie náročných situácií. Tak ako je jedinečná každá osoba a okolnosti, tak aj stratégie a mechanizmy na zvládanie domáceho násilia sú jedinečné, preto sa nedajú všetky vymenovať.

Ženy, ktoré zažívajú násilie, môžu minimalizovať alebo popierať závažnosť situácie. Toto popieranie im pomáha zvládať realitu a znižovať psychický stres. Môžu si hovoriť, že násilie nie je "až také zlé", že sa to zlepší.

Strach z násilného partnera ovplyvňuje správanie žien aj v tom, že sa mu snažia vo všetkom vyhovieť, byť tiché a „chodiť po špičkách“, aby žiadnym spôsobom nevyvolali hnev u násilníka.

Na zvládnutie emočnej bolesti môžu ženy potláčať svoje emócie alebo si vytvoriť určitú emocionálnu „bariéru“ medzi sebou a danou situáciou.

Niektoré ženy môžu ospravedlňovať alebo racionalizovať správanie násilníka. Môžu veriť, že si násilie zaslúžili, alebo ho ospravedlňujú stresom, alkoholom, prácou či inými vonkajšími faktormi.

Ak sú ženy ekonomicky závislé od násilníka, môžu sa snažiť zvládať situáciu tým, že minimalizujú vlastné potreby, obmedzujú výdavky alebo hľadajú skryté spôsoby, ako si ušetriť peniaze, ktoré by im umožnili odísť v prípade núdze.

LUNA pomáha

V súčasnosti existuje čoraz viac a viac organizácií, ktoré pomáhajú ženám zažívajúcim násilie. LUNA je nezisková organizácia, ktorá vznikla v roku 2017 za účelom poskytnutia komplexnej pomoci a podpory osobám ohrozeným násilím, aby mali možnosť žiť bez strachu a v bezpečí. Cieľom je posilnenie ženy, aby mohla žiť s deťmi v bezpečí bez násilia.

Organizácia má tri strediská, a to poradenské centrum, kde je poskytované špecializované sociálne poradenstvo ambulantnou formou. Ďalším strediskom je bezpečný ženský dom, v ktorom je ženám poskytované bezpečné bývanie na nevyhnutný čas, ale aj psychologické, sociálne a právne poradenstvo. Súčasťou poskytovaných služieb sú aj rôzne programy zamerané na sebaopoznanie, sebahodnotu, či na pochopenie násilia a jeho dôsledkov. Tretím strediskom je intervenčné centrum, ktorého model je založený na previazaní zásahu polície s krízovou intervenciou a odbornou pomocou poskytnutou obeť bezprostredne po výskyte domáceho násilia. Intervenčné centrum taktiež pomáha ženám pri spisovaní trestných oznámení, návrhov na súd a sprevádza ženy v celom trestnom konaní, a to bezplatne.

Ženy môžu požiadať o pomoc telefonicky na krízovej linke alebo cez rýchly kontakt na webovej stránke organizácie www.niestevtomsame.sk, prípadne aj e-mailom.

Za rok 2024 LUNA, n. o. je v kontakte so 170 osobami, z toho 20. ženám a 40. deťom bolo poskytnuté bezpečné bývanie.

Každá žena je iná, preto aj dĺžka času, kým sa žena zotaví z domáceho násilia je veľmi individuálna. Záleží to od dĺžky trvania, typu a intenzity násilia, od toho, či bola žene poskytnutá pomoc alebo psychická podpora a aj od jej emocionálnej odolnosti. Zotavenie môže trvať niekoľko mesiacov, až niekoľko rokov.

Bez zmeny to nejde

K tomu, aby ženy zažívajúce násilie boli viac podporované je potrebná zmena na mnohých úrovniach spoločnosti – od legislatívy, cez dostupnosť podpory, vzdelávanie v téme násilia a rodových stereotypov či ekonomická podpora žien. Násilie páchané na ženách je spoločenský problém, ktorý sa týka nás všetkých a zároveň je to najčastejšia forma porušovania ľudských práv.

Spoločnosť však tvoria jednotlivci, preto každý a každá z nás môže prispieť k jeho odstráneniu.

Je dôležité búrať mýty a predstavy o rolách ženy a muža v spoločnosti, ako aj mýty a predsudky spojené s násilím páchaným na ženách, ktoré násilie ospravedlňujú. Skutočnou príčinou násilia páchaného na ženách je nerovnocenné postavenie žien a mužov v spoločnosti a nerovnováha moci. A to je nutné eliminovať.

Buďme všímaví a empatickí

Často sa to možno ani nezdá, ale aj my vieme pomôcť žene, ktorá je obeťou domáceho násilia. Môžeme ju počúvať, ak hovorí, že sa k nej partner, alebo manžel správa násilne. Nezláhčovať to, nespochybňovať ženu a neospravedlňovať násilie jej partnera, alebo manžela. Napr. komentármi a otázkami: Naozaj, si si istá? Nepreháňaš to? Povedať jej, že za násilie je zodpovedný násilník, nie ona. Neexistuje ospravedlnenie pre násilie, napr. „on má toho teraz veľa v práci, tak vybuchol“ a pod. Povedať jej o možnostiach riešenia jej situácie, že existujú organizácie, na ktoré sa môže obrátiť. Je dôležité ženu do ničoho nenútiť, skôr rešpektovať jej rozhodnutia bez súdenia.

Informácie boli získané na základe rozhovoru v Intervenčnom centre neziskovej organizácie Luna.

Na záver by sme sa chceli poďakovať pani Mgr. Kataríne Čiernikovej, MBA za príjemnú spoluprácu a ochotu pri poskytnutí všetkých informácií.

„Neustály strach ma sprevádza celý život“

Autor: Karín Mokričková, III. A a Juliana Haverlová Dizajn: Tereza Vicenová, III. A

V srdci estónskych lesov, obklopení krásnou prírodou, smiechom a skvelou náladou... To a ešte oveľa viac bol projekt Erasmus+ „Together in Motion“, ktorého som mala možnosť sa zúčastniť v auguste 2024. Zatiaľ čo počas projektu panoval mier, ústretovosť a pokoj, v krajine, z ktorej pochádzala jedna skupina účastníkov projektu zúri vojna a ľudia majú strach o vlastný život a životy svojich najbližších.

Vojnový konflikt

Reč je o Palestíne, ktorá od októbra 2023 zažíva hrôzy ako nikdy predtým. Tento konflikt s Izraelom tu však už začal niekoľko desiatok rokov dozadu a jeho skončenie je ešte v nedohľadne. Situácia v Palestíne je obzvlášť najhoršia v pásme Gazy, kde denne ľudia prichádzajú o svoje strechy nad hlavou a zomierajú aj tí najzraniteľnejší. Bohužiaľ ale ani zvyšok Palestíny nie je v bezpečí a ľudia sa boja ďalšieho dňa a toho, čo môže prísť. Takúto situáciu si na Slovensku nevieme ani predstaviť, veľakrát si navrávame, že predsa sa nás to netýka, lebo je to ďaleko. Pravdou však je, že aj Palestínci sú len ľudia tak ako my, ktorí chcú žiť svoje životy v rodnej krajine. Preto by som rada priblížila túto neľahkú situáciu, čo v Palestíne panuje rozhovorom s jedným sympatickým mladým palestínskym dievčaťom, ktoré som spoznala na tomto projekte v Estónsku. Dôvodom tohto rozhovoru je hlavne to, aby nám, čitateľom priblížil situáciu v Palestíne jej očami a vnímaním.

Nairouz a Karin počas palestínskej kultúrnej noci

Keď sa stanete dospelým predčasne

Volá sa Nairouz Qaisieh, má pätnásť rokov a pochádza z mestečka Beit Jala, ktoré je neďaleko rodiska Ježiša Krista Betlehemu, a nachádza sa v časti známej ako West Bank, teda Západný breh Jordánu. Toto mestečko je známe tým, že v ňom prevláda obyvateľstvo, ktoré sa hlási ku kresťanstvu, čo je skôr výnimka ako pravidlo v Palestíne, v ktorej sa takmer 98% obyvateľstva hlási k islamu. Nairouz teda patrí k tej kresťanskej menšine a takisto aj jej rodina a najbližší. Osobne som bola prekvapená týmto zistením, že v Palestíne je aj menší počet kresťanov, a preto som sa Nairouz spýtala, ako vníma nazívanie týchto dvoch rozdielnych náboženstiev vo svojej krajine, pričom ona sama je súčasťou toho náboženstva, ktoré je vo výraznej menšine.

„Možno to bude znieť prekvapivo, ale my kresťania vychádzame s moslimami v našej krajine úplne normálne, bez nejakých veľkých problémov. Napokon predsa už je tomu tak stáročia, čo žijeme spolu v jednej krajine. Navzájom sa rešpektujeme, napriek veľmi odlišným náboženským pravidlám a tradíciám.“

Prezentácia o palestínskej histórii

Osudná noc

Jej spomienky na piatkovú noc zo 6. októbra na 7. októbra 2023, keď sa začali intenzívny útoky, sú nasledovné.

„Najprv by som povedala, že tento konflikt s Izraelom a útoky sa nezačali túto noc, v takomto stave žijeme už niekoľko desaťročí. Neustály strach a stres nás sprevádza celý život, a preto sme sa museli naučiť žiť s touto situáciou, aj keď je to veľmi ťažké, keď si predstavíte, že sa môžete zobudiť jedno ráno a z vášho domu budú len trosky, pod ktorými môžu byť vaši najbližší. Neraz som zažila prelet rakiet ponad strechu mojej školy. Zvuk bombardovania je mi až príliš povedomý, predsa len som zažila bombardovanie len pár metrov od môjho domu. Späť ku októbrovej noci, kedy som sa zobudila už na dobre známy zvuk explózií a vyšla na balkón s rodinou pozrieť sa, čo sa deje. V prípade takýchto útokov je však najhoršie, že u nás nemáme podzemné úkryty, majú ich len ľudia, ktorí v roku 1948 obdržali dvojité pas. Preto sa skrývame, kde len môžeme v našich domoch.“

Národná hrdosť

Všimla som si počas tohto projektu v Estónsku, že skupina Palestínčanov, čo sa zúčastňovali priniesli veľa darčiekov, tradičných jedál a odevov a predviedli ich tance a zahrali aj piesne. Prekvapila ma ich neobľomná hrdosť a úcta k ich národu, napriek nelahkej situácii. Nairouz mi na to odpovedala: „V škole sa učíme veľmi veľa o histórii Palestíny, no však túto hrdosť najviac umocňujú rozprávania a príbehy o našej krajine, ktoré poznám od rodiny. V týchto časoch však nemôžeme v našej domovine prejavovať hrdosť na našu krajinu, ako napríklad nosiť vlajky alebo protestovať, preto som rada, že na tomto projekte vám môžeme ukázať našu kultúru v plnej kráse bez obmedzení a strachu. Celkovo mám rada podnebie Palestíny, jej geografická poloha je veľmi výhodná kvôli Stredozemnému moru a rieke Jordán a obdobiam sucha a dažďa. Samozrejme však mám rada moju krajinu aj kvôli mojej rodine, blízkym, kamarátom a životu, ktorý tu mám. Snažím sa myslieť na tieto pozitívne, často malé radosti a zážiť si ich ako len môžem.“

Dlhá cesta do Estónska

Bola som veľmi nadšená, že som mohla vidieť kúsok palestínskej kultúry počas projektu, z predstavenia Palestínčanov som cítila veľkú pokoru a pohostinnosť. Dozvedela som sa veľa zaujímavých informácií, keď som počúvala, akú dlhú a náročnú cestu absolvovala táto skupinka Palestínčanov, aby sa mohli zúčastniť na tomto projekte.

„Kým väčšina z vás na tento projekt doletela priamymi letmi v priebehu jedného dňa, naša cesta z Palestíny do Estónska trvala dva a pol dňa a sprevádzalo ju nespočetné množstvo kontrol. Najväčší problém bol dostať sa z Beit Jaly v Palestíne na letisko do Ammánu v Jordánsku. Keďže naša krajina nemá vlastné letisko a napriek tomu, že najbližšie letisko je v Jeruzaleme, kam je však takmer nemožné sa dostať pre nás Palestínčanov, sme museli ísť tromi autobusmi a prekročiť tri hranice, pri ktorých nás a naše batožiny kompletne prehľadali. Potom sme leteli z Ammánu do Istanbulu, odtiaľ do Helsíniek, kde sme zažili veľmi nepríjemnú kontrolu, pozerali sa na nás ako na teroristov a na naše pasy hádzali pohrdavé a posmešné pohľady. Z Helsíniek sme sa preplavili do Talinu, odtiaľ autobusom do mestečka Pärnu a potom ďalším autobusom do najbližšej dediny pri mieste konania projektu a odtiaľ nás už zobral organizátor autom do športového komplexu na miesto projektu.“

Tradičný palestínsky bojový tanec

Vstup do Jeruzalema

Keď som počula akú zložitú a nelahkú cestu musela Nairouz a ostatní Palestínčania absolvovať, pocítila som veľkú vďačnosť za to, kde bývam a odkiaľ pochádzam, a preto nemusím zažívať nič takéto. O to viac si viac vážim, že som mohla mať možnosť spoznať takýchto odvážnych ľudí. Ako Nairouz spomínala, že nemohli letieť z Jeruzalemu, opísala mi, ako to vlastne funguje, keď chce niekto z Palestíny prekročiť hranice do Izraelu. Napriek tomu, že Palestínčania uznávajú Jeruzalem ako svoje hlavné mesto a taktiež je toto mesto významným symbolom troch náboženstiev, pre väčšinu Palestínčanov je takmer nemožné sa tam dostať. Preto je ich zástupným hlavným mestom Ramallah. „V minulosti ešte keď som bola mladšia, navštívila som Jeruzalem, lebo bolo jednoduchšie získať povolenie pred rokom 2019. Môžete navštíviť Jeruzalem ako Palestínčan vtedy, ak dostanete preukaz povolenia, o ktorý môžete žiadať od šesťnástich rokov, teda keď máte občiansky preukaz. Na požiadanie sa používa aplikácia Organizer, kde uvediete dôvod vášho žiadaného vstupu do Jeruzalema. Po roku 2019, kvôli pandémie Covid-19 sa znížila šanca dostať toto povolenie, avšak do Jeruzalema sa dá dostať aj nelegálne, len vtedy však nemáte na 100 % istotu, že sa vám to podarí. Ľuďom, ktorí ponúkajú nelegálne prepašovanie, zaplatíte 400 izraelských šekelov, čo je približne 100 amerických dolárov. Pre obyvateľov Palestíny je to veľmi drahé, a aj keď sa vás pokúsia dostať do Jeruzalema, musíte sa tam potom skrývať. Prechod cez hranice však sprevádzajú rozsiahle a často veľmi nepríjemné kontroly. Nielenže musíte za samotný prechod ešte zaplatiť okolo 70 dolárov na osobu, zaobchádzajú s vami ako so zvieratami. Napokon už nás Palestínčanov raz jeden izraelský denník nazval human animals (ľudské zvieratá). Kontroly sú hlavne pre ženy často oblažujúce a nepríjemné, vojaci sa vám posmievať a často vám ponížujú. Vyhodia vám celú batožinu počas kontroly a niekedy aj prehľadajú obsah vášho telefónu. Napriek všetkému tomuto, sa však môžu rozhodnúť, že vás nepustia úplne bezdôvodne.“

Riešenie konfliktu očami mladej Palestínčanky

Na záver som sa Nairouz spýtala, či vidí aj nádej alebo spôsob na vyriešenie konfliktu, aby už nemusela ona a mnohí iní prežívať tento neustály strach a nebezpečenstvo. „Bohužiaľ nemyslím si, že tento konflikt má riešenie aspoň najbližších 50 rokov. Pochybujem, že bude medzi našimi štátmi pokoj, pretože oni začali, aj keď my sme začali tentokrát. Ani si nemyslím, že by tento konflikt skončil v blízkej budúcnosti.“

Osobne ma tento rozhovor obohatil o rôzne poznatky a otvoril mi oči v mnohých veciach. Preto považujem za veľmi dôležité, aby sa nezabúdalo na základné ľudské práva a ľudskú dôstojnosť, na ktoré by mal mať právo každý človek bez ohľadu na jeho národnosť alebo náboženské vyznanie. Ďakujem Nairouz za tento inšpiratívny a veľmi zaujímavý rozhovor, a som veľmi rada, že som ju mohla spoznať a vidieť, že už v takom mladom veku vyžaruje z nej múdrosť, rozvážnosť a odvaha.

Láska v okovách

Autor: Aneta Baňárová, III.B
Dizajn: Tereza Vicenová, III.A

Dohodnuté manželstvo alebo naozajstná láska. Bude z toho niečo?

Takéto „dohodnuté“ manželstvá sa väčšinou uzatvárali v minulosti. Či už pre peniaze, majetok alebo hocičo iné. Bolo veľmi populárne, aby rodičia vybrali svojej dcére muža. Možno sa im páčil on samotný a možno jeho peniaze, pozemky, hospodárstvo.... No a samozrejme v dnešnej dobe sa takéto manželstvá uzatvárajú tiež. Nieкто z toho dôvodu, aby nesklamal rodičov, no a nieкто to robí nelegálne pre peniaze. Možno sa nachádza v zlej finančnej situácii a možno nie. U nás je však takéto manželstvo v rozpore so zákonom.

Dohodnuté manželstvo kráľovnej Alžbety II a princa Filipa

Dnes sa takéto zväzky praktizujú najmä v Indii, kde svadba nie je oslavou lásky, ale otázkou ponuky a dopytu. Čím lepší materiál, tým ľahší predaj. Takéto „arranged marriages“ sú pre túto krajinu už dlhoročným zvykom. To znamená, že vy si nezoberiete iba partnera (partnerku), ale beriete si celú rodinu. Podľa tradícií. Obe rodiny potom držia spolu a snažia sa byť čo najviac spolupatričné. Ako to už býva každom manželstve sa vyskytnú problémy. Niekde väčšie a niekde menšie. Samozrejme aj v týchto indických sa nájdu nejaké tie škriepky, no ale porovnajme si fakt, že ich je omnoho menej ako pri pároch v iných štátoch, ktoré sa brali z „lásky“. Aby sme sa vyhli niekedy zbytočným, niekedy menej zbytočným hádkam, skúsme sa navzájom chápať a porozumieť si. A to neplatí len pre páry ale aj pre všetky ostatné vzťahy. Rodinné, kamarátske či susedské. Niekedy je to ťažké, ale dá sa to. Teraz nie sme vo filme alebo rodinných prípadoch, že dvaja sa vezmú násilu, najskôr sa tvária ako cudzí ľudia, potom jeden večer podebatujú pri víne a zrazu preskočí iskra. Na preskočenie iskry vplyva mnoho faktorov. Nielen víno.....

Aby z toho mohlo niečo byť ľudia sa musia najprv spoznať. Spoznať seba, svoje chyby, svoje plusy aj mínusy, ale hlavne svoju povahu. Musia sa naučiť tie chyby tolerovať. Každý máme chyby a nechodí po svete jediný človek, ktorý by bol bez nich. Na to, aby mohli toto všetko o sebe zistiť musia spolu tráviť istý čas. Najprv sú to tajné stretnutia v kine, neskôr obedy, prechádzky v parku, predĺžený víkend a potom príde ten zlom – spoločné bývanie. To je veľká skúška. Niektoré vzťahy vydržia a iné nie. Čo ale s tým, keď už sú dvaja manželia. Budú do konca života žiť ako cudzí ľudia, alebo si nájdu k sebe cestu? Ako bežia v televízii rôzne reality show, kde sa vezmú dvaja neznámi ľudia akože „láska na prvý pohľad“. Absolútne netušíte, či človek, ktorý bude stáť pred oltárom bude podľa vášho vkusu, či bude mať pre Vás príjemný hlas, aké bude mať oči, úsmev, povahu... Ešte pred tým, ako vedci dajú dohromady nejaký pár, zodpovedáte množstvo otázok, hodnotíte rôzne osoby na základe prvého dojmu a tak ďalej a tak ďalej.

Ako sa hovorí, nesúď knihu podľa obalu. Prvý dojem väčšinou klame, ale aj nemusí. Preto je dôležité, aby sa dotyční spoznali. Ak majú obe strany záujem, je tam veľká šanca, že to môže klapnúť. Výzor nie je všetko, ale hrá dôležitú rolu. Ak sa nám daná osoba nepáči alebo je nám nesympatická, asi ťažko si dokážeme predstaviť, že niekedy budeme s ňou žiť, či zakladať rodinu. No problémom dnešnej doby je, že sa zameriavame skôr na materiálnu stránku. Dôležité je vidieť to, čo je vo vnútri. Verte, či nie ak sa raz zalúbite a zažijete tú pravú a čistú lásku, daná osoba bude pre Vás tou najkrajšou a najbohatšou bez ohľadu na to, ako vyzerá, koľko zarába a akú značku má na tričku. Vždy treba toho druhého spoznať a snažiť sa navzájom tolerovať.

Samozrejme, ak to nejde ani po dlhšom čase asi nie je iné riešenie, ako ísť od seba. Každý má právo byť šťastný. A nie násilu! No a naopak niekomu to klapne a s tou druhou osobou je naozaj šťastný. To je ten lepší prípad. Nie vždy je to láska na prvý pohľad. Veľmi málo párov sa do seba zalúbilo na prvý pohľad. Chce to čas. Takže pri otázke, „Či z toho niečo bude?“, nie je jednoznačná odpoveď áno alebo nie. Ale nikdy to nie je jednoznačné nie. Netreba sa vzdávať, ale treba sa naučiť priznať si vlastné chyby a tolerovať tie cudzie. Z každého nevinného (ne) kamarátstva môže byť láska alebo aj sklamanie. Len si to na začiatku ani nepripúšťame. Netreba čakať, ale snažiť sa zapáliť iskru, ktorá sa časom rozhorí na veľký plameň.

Čo robiť, keď svet stíchne

Autor: Tímea Kubínová, I.I.A

Dizajn: Ema Lacková, I.I.A

Foto: Janka Helíková (Matejkova mama)

*Niektorí z nás sa narodia a hneď spoznávajú všetky zvuky, ktorými sme obklopení.
Niektorí z nás takúto možnosť nedostali. Pre rovnaký zážitok musia bojovať.
Potrebujú pomoc druhých, nádej, veľa návštev lekárov, učenia, času, kreativity a náramnú snahu.*

Nepočujúce deti na Slovensku

Priemerne sa na Slovensku za rok narodí 200 detí s poruchou sluchu. Príčina môže byť genetická, problémy pri pôrode, silný hluk či náraz alebo aj úplne neznáma. Pri procese zisťovania diagnózy najviac trpia tie samotné malé stvorenia, ktoré ani netušia, že s nimi niečo nie je v poriadku. Hneď po nich rodičia, ktorí vystrašení nevedia, čo skôr robiť a ako hendikey riešiť.

Tie nekonečné vyšetrenia...

Našťastie sa na Slovensku väčšine detí dokáže pomôcť vďaka vyspelým technológiám a rôznym odborníkom, ktorí sú pre deti a ich rodiny k dispozícii. Pri narodení bábätka sa už bežne robia rôzne screeny tela, ako aj screening sluchu, ktoré by mali odhaliť akúkoľvek poruchu funkčnosti orgánov bábätka. Toto vyšetrenie zabezpečuje, že ak sa naskytne nejaký problém, dokáže sa čo najskôr začať riešiť. Sluchový hendikep sa dá súčasne riešiť pomocou načúvacích prístrojov alebo kochleárných implantátov (prístroj, ktorý sa operačne vkladá do vnútorného ucha, aby nahradil funkciu slímáka v uchu).

Ďalšia nová a náročná cesta

Aj keď už dieťa počuje, stále si vyžaduje veľa pozornosti a starostlivosti. So sluchom to nie je ako s okuliarmi, ktoré si nasadíme a vidíme. Niekedy dieťa potrebuje viac času a kreativity na pochopenie a naučenie úplne nových vecí. Je to náročné zrazu vnímať zvuky, pochopiť, čo každý znamená, ako sa zvuky tvoria a líšia, naučiť sa ich vydávať a používať ako prvé slabiky.

Aj na tieto oblasti sa sústreďia rôzne organizácie a skupiny ľudí, ktoré sa snažia pomôcť rodinám s detičkami, ktoré ešte len začali počuť.

Ako dokážeme pomôcť my?

Samozrejme finančným podporovaním rodín detičiek alebo občianskych združení, ktoré im pomáhajú, šírením ich príbehov a informovať viacerých ľudí o realite, ktorú niektorí prežívajú, akceptovaním ich a prispôbovaním sa, aby sme spolu vedeli dobre fungovať, no najlepšie začať sa snažiť lepšie pochopiť ich o niečo náročnejší svet.

Šírenie príbehov = cesta k lepšiemu pochopeniu

Ja poznám a teraz zdieľam inšpiratívny a náučný príbeh môjho suseda Matejka a jeho maminy, ktorí si prešli rôznymi vyšetreniami, nikdy nič nevzdali a nabrali veľa skúseností, ktoré teraz šíria ďalej a pomáhajú druhým, ktorí sa ocitli na tom istom začiatku ako aj oni.

Matejkov príbeh

Vždy plný energie, vysmiaty, hravý a výrečný. To je Matejko z našej ulice. Pamätám si ho ešte ako úplne malého v kočiari a stále ma prekvapuje, že som dlhú dobu ani netušila, že Matejko sa narodil s ťažkou stratou sluchu. Naozaj funguje ako každé iné dieťa, je rozumný a kreatívny, a snáď každého rozveselí s jeho širokým úsmevom a blikajúcimi uškami.

Matej dnes

Ako to začalo

Porucha sluchu mu bola riadne potvrdená ako polročného. Matejkova mama, Janka, sa od spoznania diagnózy snažila hľadať všetky pozitíva a spôsoby pomoci, ktoré sa dali. Je výtvarníčka a učiteľka, čo jej hneď od začiatku napomohlo hlavne v kreatívnej stránke.

Matejka začala vychovávať rovnakým spôsobom ako aj svoje prvé (počujúce) dieťa. Jediná zmena bola zameranosť na väčšiu vizualizáciu činností, pretože Matejko zo začiatku vnímal iba to, čo videl pred sebou.

Začal nosiť načúvacie prístroje, no tie neboli dostatočne nápomocné. Akčná a odhodlaná Janka sa hneď chytila učenia posunkov. Uvedomovala si, že najskôr sa musí toho veľa naučiť ona, až potom bude vedieť odovzdať svoje vedomosti druhým a Matejka naučiť komunikovať. Matejko sa teda od malička kreatívnym a zábavným spôsobom učil posunkovať. Už ako 8-mesačný vedel základnými posunkami vyjadriť, čo chce – čo potrebuje.

Spoznávanie zvukov

Najväčšie zmeny prišli, keď Matejko začal vnímať zvuky okolo seba.

Po mnohých ďalších vyšetreniach mu ako i a polročnému boli voperované kochleárne implantáty. Prvýkrát počul tlieskanie či cinkanie lyžičky. S pomocou rôznych odborníkov a hlavne ich surdopedičky sa Janka spolu s rodinou naučili viac o pracovaní s Matejkovou diagnózou.

Proces počúvania s implantátmi je ale zdĺhavý. Dieťaťu sa postupne pridáva hlasitosť, ktorú počuje. Keby zrazu počuje všetky zvuky naraz, malo by z toho šok.

Vďaka tomu, že Matejko vedel komunikovať posunkami bolo rýchlejšie a jednoduchšie naučiť ho hovorené slová. Keď už zvuky dobre vnímal, potreboval len opakovať posunky spolu s vyslovenými slovami, aby si zapamätal melódiu slov a spôsob, akým sa vyslovujú. Samozrejme, Janka s Matejkom navštevovali aj logopedičku, ktorá vedela Matejkovi v prípade nedorozumenia pomôcť.

Matejko absolvoval veľa návštev u viacerých odborníkov a hlavne s pomocou a odhodlanosťou jeho mamy mu poskytnúť viacero možností na fungovanie v tomto svete, sa úspešne posúval ďalej. Dokonca v niektorých oblastiach aj rýchlejšie ako jeho rovesníci.

Prví kamaráti a umenie počuť

Janka si taktiež uvedomovala, že sa potrebujú stretávať s ľuďmi, ktorí ich budú lepšie chápať. Potrebujú nabráť viac inšpirácie, zdieľať svoje skúsenosti, navzájom sa motivovať a Matejko potrebuje svojich uškových kamarátov.

Práve kvôli tomuto Janka zdieľala ich každodenné zážitky i problémy na sociálnych sieťach a našli sa ľudia v rovnakej situácii. Často bol ale veľký problém sa vzájomne stretávať a napokon prišiel Covid-19. Ešte väčšia izolácia.

Janka má však vždy veľa skvelých nápadov a keď niečo potrebuje, pohotovo rieši. Sama hovorí „Kto sa nepýta, nemá“ a asi by sme sa tým mali riadiť všetci.

Založila Občianske združenie Umenie počuť, ktoré usporadúva rôzne stretnutia pre rodiny s nepočujúcimi deťkami, zábavné a zaujímavé terapie pre detičky, spolupracuje s odborníkmi, študentmi, pedagógmi, ľuďmi z prostredia nepočujúcich, ďalšími OZ a spoločne pomáhajú deťom a ich rodičom učiť, tvoriť, hovoriť, posunkovať.

Keď učíme iných – študentky na UK Bratislava

Hlavne žiaden strach

Janka Mateja zaradovala do spoločnosti medzi všetky deti aj dospelých. Pracovala na tom, aby si nielen on zvykol na prostredie, v ktorom sa odlišuje, ale aj aby si druhí zvykli na Matejka a brali ho ako normálne dieťa s vedomím o jeho diagnóze. Matejko bol takto pripravený hocikeď vstúpiť do spoločnosti nepočujúcich vďaka posunkovej reči, ktorú ovládal. Takisto aj do bežnej spoločnosti, kde sa dokázal dorozumieť hovorenou slovenčinou.

Ešte s menšími dodatočnými prípravami bol Matejko úplne pripravený nastúpiť do materskej školy. Zo strany pedagógov v škôlke boli najskôr obavy ako s Matejkom narábať a ako riešiť nejaké problémy s jeho implantátmi. Všetky tieto obavy zmizli, keď sa Janka s učiteľkami pred jeho nástupom stretla a vysvetlila im všetko potrebné, ako s ním doma fungujú, ako reaguje na dané podnety...

„Cítila som to aj ja ako jeho matka, že je pripravený a že materskú školu určite zvládne. Najdôležitejšia je hlavne spolupráca,“ poznamenala Janka.

Matejko bude mať tento rok 6 rokov a v septembri už z neho bude predškôľák. S implantátmi počuje všetku hovorenú reč, vie zreteľne rozprávať (problémy mu robia iba písmenká L a R), vie písať primerane na škôlkara, a taktiež si dokáže čítať.

Matej dnes

Čo teda robiť, keď svet stíchne?

Nikdy nič nevzdávať! Možností je dnes naozaj široká škála a hlavné je nájsť motiváciu a systém, ktorý nás bude stále posúvať vpred.

Nie je potrebné snažiť sa zmeniť dieťa s poruchou na "normálne". Treba nájsť spôsob, ako ich pripraviť do života, naučiť všetko, čo potrebujú vedieť na bežné fungovanie a naozaj s nimi komunikovať už hocíjakým spôsobom. Stratené nikdy nič nie je, kým sa máte prečo snažiť.

Výšetrenia a po operácii

Posunková reč

Viacerých z nás zaujímajú jazyky a nielen tie hovorené dokážu byť zaujímavé. Posunková reč je plnohodnotný jazykový systém. Posunkový jazyk si vytvorili nepočujúci spontánne ako vizuálny komunikačný prostriedok.

Všade sa líši rovnako, ako aj jazyky sú iné. Každá krajina má teda iné posunky, niektoré z nich sa, samozrejme, podobajú, niektoré sú úplne odlišné. Nepočujúci z iných krajín sa navzájom dohovoriť nevedia. Túto potrebu už taktiež riešia a vytvárajú medzinárodný posunkový jazyk, aby sa dohovorili všetci.

Základ posunkovej reči tvorí systém francúzskej posunkovej reči. Každá krajina si následne podľa svojej kultúry a tradícií pridala vlastné posunky. Aj keď posunková reč nemusí riešiť žiadnu gramatiku a žiadne skloňovanie, tvorenie posunkov je rovnako náročné ako tvorenie viet. My máme dokonca aj Frekvenčný slovník posunkovej reči. Je tam naozaj čo skúmať!

Slovenská prstová abeceda

Posunky sú s nami už dlho

Ľudia majú väčšinou tendenciu používať gestá pri komunikácii alebo keď sa nevedia dorozumieť. Posunková reč sa vlastne medzi nami nachádza už veľmi dlho a posunkovať nie je žiadna hanba. Je to normálny druh dorozumievania, je to jazyk, a všetkým z nás sa zídne na lepšie dorozumenie. Posunkami niekedy vieme vyjadriť viac ako dokážeme povedať.

Vyskúšajte si ju!

Sama môžem potvrdiť, že posunková reč je naozaj zaujímavá. Oplatí sa vyskúšať ju a sami možno prídete na mnoho pozitív, ktoré vám dokáže priniesť.

Pre nás hovoriacich je jednoduchšie sa učiť posunkovú slovenčinu ako posunkovú reč. Posunková slovenčina je v podstate založená na systéme "ako rozprávame, tak posunkujeme" a posunky sa ukazujú spolu s vyslovovanými slovami. Aj Matejko sa, mimochodom, učil posunkovú slovenčinu, vďaka ktorej sa mu ľahšie učilo rozprávať.

Pre väčších záujemcov Trnavská univerzita poskytuje už 4 roky bakalársky študijný program tľmočníctva a prekladateľstva slovenského posunkového jazyka.

Dnes už máme ale aj viac dostupných zdrojov, ktoré nám uľahčujú naučiť sa posunkovať.

Spoznajte niektoré z nich:

posunky.sk - slovník

Náučná organizácia Snepeda

Online kurz Ave Prosperita

Aplikácia Posunkuj HRavo

Web infostluch.sk - slovník

Cvičenie posuniek

Nezvyčajné čítanie

Knihy sa dajú písať v rôznych jazykoch. Málokomu ale napadne vytvoriť takú, ktorej budú rozumieť aj ľudia, ktorí bežne nerozprávajú našou hovorenou rečou. Síce ich nie je veľa, no postupne sa pracuje na tom, aby boli viac dostupné či zaujímavé.

Knihy pre nepočujúcich

Ich príbehy sú vyjadrené najmä obrázkami a kreslenými či nafotenyými posunkami. Samozrejme obsahujú taktiež písané texty.

Knihka pre nepočujúce deti

Pre deti, rodičov nepočujúcich, špeciálnych pedagógov:

Učebnice posunkového jazyka (Effeta)

Tematický obrázkový slovník posunkovej reči (SPN- Mladé letá)

Základná posunková zásoba pre deti so sluchovým postihnutím (IRIS)

Špecifickejšia náuka:

Knihy a filmy od vydavateľstva Myslíim - centrum kultúry Nepočujúcich

Prerozprávané rozprávky, príbehy, náučné témy v posunkovom jazyku:

OZ Snepeda.sk Knižnica ticha Dostupné na YouTube : @snepeda

Slová v tme: Knihy pre svet bez obrazu

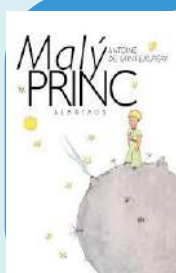
Autor a dizajn: Mária Kurcinová, I.I.A

Nevidiaci ľudia žijú s obmedzeným alebo úplne chýbajúcim zrakom, čo ovplyvňuje ich každodenný život, komunikáciu a orientáciu v priestore. Ich vnímanie sveta je často založené na iných zmysloch, najmä hmatu a sluchu, ktoré sa postupne stávajú ich hlavnými nástrojmi na prijímanie informácií. Mnohí z nich využívajú rôzne pomôcky ako slepeckú paličku, Braillovo písmo alebo špeciálne softvéry na prístup k technológiám. Nevidiaci často preukazujú výnimočnú schopnosť prispôbiť sa, a vďaka rôznym formám podpory dokážu viesť plnohodnotný a nezávislý život.

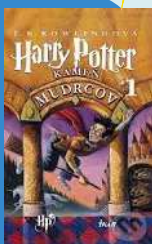
Nevidiaci a knihy

Pre nevidiacich a slabozrakých čitateľov je veľkou pomocou aj Slovenská národná knižnica (SNK), ktorá ponúka špeciálne oddelenie pre prístup k literatúre v Braillovom písme, audioknihách a ďalších prístupných formátoch.

Jedným z najčastejšie prepisovaných diel do Braillovoho písma je "Malý princ" od Antoina de Saint-Exupéryho, ktorý svojimi hlbokými myšlienkami fascinuje čitateľov bez ohľadu na vek či zrakové schopnosti.

Ďalším obľúbeným titulom je "Harry Potter a kameň mudrcov" od J.K. Rowlingovej, ktorý vnáša čitateľov do sveta mágie a dobrodružstiev.

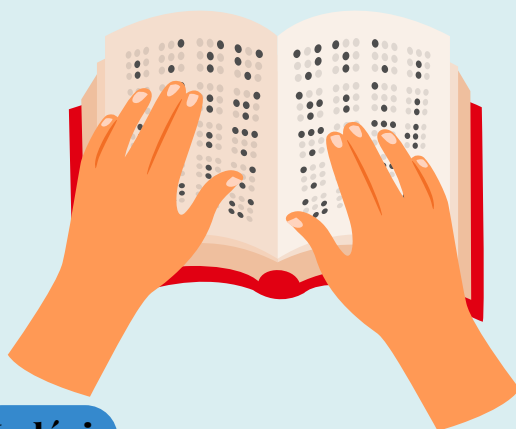
Iným príkladom je klasická kniha "Na západe nič nové" od Ericha Maria Remarqua, ktorá prináša silné posolstvo o vojne a ľudskosti a bola prepisovaná do Braillovoho písma kvôli svojmu silnému významu a univerzálnemu posolstvu

Súčasná technológia tiež umožňuje nevidiacim prístup k audioknihám, čo otvára ďalšie možnosti pri čítaní populárnych diel. Audioknihy ako "1984" od Georgea Orwella či "Pán prsteňov" od J.R.R. Tolkiena sú dostupné v špeciálnych audioformátoch s vysoko profesionálnym dabingom, čo pomáha nevidiacim vnímať tieto literárne skvosty so živými hlasmi.

Knižnice pre nevidiacich

Na Slovensku je niekoľko špecializovaných knižníc a organizácií, ktoré sa zameriavajú na sprístupnenie kníh a literatúry pre nevidiacich a slabozrakých. Medzi najvýznamnejšie patrí Knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, ktorá je hlavnou inštitúciou tohto druhu a poskytuje literatúru v Braillovom písme, audio knihy, ale aj digitalizované texty pre slabozrakých a nevidiacich. Táto knižnica má rozsiahlu zbierku literatúry a ponúka aj distribúciu po celom Slovensku, čím zabezpečuje dostupnosť pre nevidiacich v rôznych regiónoch. Špecifické kamenné kníhkupectvá pre nevidiacich však na Slovensku neexistujú.

Nadácie

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska (ÚNSS) – poskytuje širokú podporu ľuďom so zrakovým postihnutím, vrátane prístupu k informáciám, vzdelávaniu a špecializovaným pomôckam. ÚNSS (Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska) realizuje projekty na podporu nevidiacich a slabozrakých, ktoré zahŕňajú: Vzdelávacie programy (výučba Braillovoho písma, počítačové kurzy). Zlepšovanie prístupnosti verejných priestorov a technológií. Audio knihy a digitálne materiály pre prístup k literatúre. Osvetové kampane na zvýšenie povedomia o inklúzii. Sociálne projekty na podporu zamestnania a nezávislosti. Tieto projekty zlepšujú kvalitu života a integráciu nevidiacich a slabozrakých osôb do spoločnosti.

Nadácia Knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu – táto nadácia je priamo prepojená s Knižnicou pre nevidiacich v Levoči a zabezpečuje financovanie projektov na rozširovanie knižničného fondu a zlepšenie dostupnosti literatúry pre nevidiacich. Nadácia sa zameriava na získavanie nových kníh a vzdelávacích materiálov v Braillovom písme, audio knihách, veľkom písme a digitálnych formátoch, čím zabezpečuje, že literatúra je prístupná čo najširšiemu okruhu nevidiacich a slabozrakých. Okrem toho podporuje organizovanie kultúrnych a vzdelávacích podujatí, ako sú besedy, prednášky a semináre, ktoré poskytujú nevidiacim prístup k aktuálnym informáciám a kultúrnym dielam. Tak tiež investuje do technologických inovácií, ktoré zlepšujú prístupnosť kníh a dokumentov, čím uľahčuje prístup k literatúre prostredníctvom čítačiek obrazovky a ďalších digitálnych nástrojov. Tento prístup pomáha vytvárať prostredie, v ktorom sa nevidiaci a slabozrakí môžu lepšie integrovať do spoločenského života a cítiť sa súčasťou spoločnosti.

Nevidiaci ľudia, hoci čelia neľahkým prekážkam, nachádzajú cestu k plnohodnotnému životu vďaka podpore knižníc a organizácií, ktoré im otvárajú svet literatúry, vzdelania a technológie. Knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu a iniciatívy ÚNSS im umožňujú prekonávať bariéry a aktívne sa podieľať na spoločenskom živote. Tieto projekty nielen poskytujú prístup k informáciám, ale aj pomáhajú budovať svet, kde je inklúzia a rovnosť prirodzenou súčasťou každodenného života.

Aj tí na štyroch potrebujú pomoc

Autor: Timea Kubínová, IIA

Dizajn: Ema Lacková, IIA

Foto: Aneta Šnoblová, IIA

Milé, krásne a priateľské stvorenia. Pre niektorých najvernejší priatelia, pre niektorých ľahké obeť. S rôznymi zvieratami sa stretávame už od malička. Niektorí by tým vlastným dali všetko čo sa dá, no druhí sa o nich naochotnejšie nestarajú vôbec. Našťastie sa medzi nami nachádzajú aj ľudia, ktorí zvieratkám spoločne pomáhajú, aj keď im nepatria. Určite si zaslúžia veľký obdiv, pretože nie každý z nás sa odváži pomôcť špinavému, niekedy aj zranenému zvieratku na ulici a zobrať si ho domov. V Slovenskej republike sa nachádzajú rôzne útulky, karanténne stanice, neziskové organizácie a občianske A, ktoré pomáhajú zvieratkám. Bez nich by situácia na Slovensku so zanedbanými zvieratkami bola veľmi zlá.

Pomoc na celom Slovensku

Momentálne funguje šesť občianskych združení (OZ), ktoré sú k dispozícii na pomoc zvieratkám každý deň po celej SR:

- 1. SOS linka pre zvieratá v núdzi** – ide o online pomoc pre stratené zvieratá, hľadanie nových majiteľov pre zachránené zvieratá.
- 2. Psia duša** – pomáhajú nechceným, opusteným, týraním, zachráneným psom, ktoré potrebujú nový domov, pomoc aj ľuďom/organizáciám, ktoré sa o znevýhodnené zvieratká starajú, vedenie rôznych kampaní ohľadom adopcií zvierat a na ďalšiu pomoc zvieratkám.
- 3. Zvierací ombudsman** – pomáhajú najmä útulkom a organizáciám, ktoré sa venujú záchrane zvierat, snaha o zlepšenie legislatívneho stavu v súvislosti s ochranou zvierat, združeniu sa podarilo aj upraviť trestný zákon.
- 4. Mačky SOS** – starajú sa o nechcené a opustené mačky, podporujú súkromných záchrancov zvierat, združenie pre ochranu a práva zvierat, spolupracujú na zlepšovaní prírodného prostredia, organizujú spoločenské, kultúrne i športové podujatia.
- 5. Slovenská aliancia ochrancov zvierat (SAOZ)** – najmä finančná pomoc existujúcim útulkom, karanténam, dočasným opaterám.
- 6. Združenie za práva zvierat (ZZPZ)** – plošné kastračné akcie v osadách, pomoc s umiestnením zvierat útulkom s malou šancou adopcie, zriadené dva útulky a jeden azyl pre hospodárske zvieratá, riešenie viacerých prípadov týraných zvierat, rozbíjanie množniarní, zameranie aj na legislatívne zmeny.

Fotka psika z útulku v Novom Meste nad Váhom

Pomocníci v jednotlivých krajoch

Okrem vyššie spomenutých občianskych združení sa na Slovensku nachádza cca 95 organizácií, ktoré sa venujú znevýhodneným zvieratkám. Určené sú väčšinou pre psy, niektoré pre psy aj mačky, niektoré sa starajú o rôzne opustené či týrané zvieratká. V jednotlivých krajoch ide o nasledovné organizácie:

Banskobystrický kraj

- Spolu 14 organizácií
- Vo forme OZ – 10
- Karanténne stanice – 2
- Útulky – 2
- Najväčšie obsadenie – mesto Zvolen (2 OZ venujúce sa mačkám, jedna KS pre psov)

Bratislavský kraj

- Spolu 7 organizácií
- OZ – 4 (2 sa venujú celkovo zvieratám v núdzi, zamerané na mačky a 1 len pre psov)
- Karanténne stanice – 2
- 1 útulok
- Najväčšie obsadenie – Bratislava (3), následne Pezinok, ktorý má OZ aj pre hendikepované zvieratá

Prešovský kraj

- Pomáhajúcich organizácií - 11
- Útulky - 3 (jeden mestský, dva vo forme OZ)
- Ďalšie OZ - 6 (jedno len pre mačičky, 5 pre psov; 2 z OZ sú aj karanténne stanice)
- Karanténne stanice - 2

Trenčiansky kraj

- Spolu 9 organizácií
- Útulky - 4 (všetky vo forme OZ)
- Ďalšie 2 OZ pre mačky
- Karanténne stanice - 3 (jedna z nich taktiež vo forme OZ)
- Najväčší počet organizácií - Trenčín (2), Nové Mesto nad Váhom (2)

Trnavský kraj

- Spolu v kraji funguje 9 organizácií
- Útulky - 6 (jeden privátny, tri z nich fungujú ako OZ, jeden je nezisková organizácia a ešte jeden pre psov)
- Ďalšie OZ - 3 (dve fungujú ako azyly pre zvieratká, jedno zachraňuje psíkov)
- Z celkového počtu sa o mačky sa starajú 3 organizácie
- Nie je mesto s väčším počtom organizácií ako jedna

Žilinský kraj

- Momentálne pomáha zvieratkám 10 organizácií
- Útulky - 5 (jeden mestský v Martine zachraňuje rôzne zvieratká, ďalšie 4 fungujú ako OZ)
- Ostatné OZ - 5 (dve sa venujú mačkám, jedno mačkám aj psom, jedno funguje ako útulok pre mačky, jedno je pre psov)
- Najviac organizácií - Martin (3)

Košický kraj

- Spolu 10 organizácií
- OZ - 9 (tri fungujú ako azyly, 5 ako útulky, jedno ako KS)
- Jedna organizácia funguje ako mestský útulok aj KS v Spišskej Novej Vsi
- Zo všetkých organizácií sa 2 venujú výlučne mačkám, 2 sa starajú o všetky zvieratá
- Najviac organizácií - Košice

Nitriansky kraj

- Spolu sa v kraji nachádza 7 organizácií
- Útulky - 4 (dva z nich vo forme OZ + mestský útulok v Zlatých Moravciach a útulok v Nitre)
- Ďalšie OZ - 2 (jedno z nich funguje ako azyl)
- Karanténne stanice - 1

Fotka šteniatka z útulku v Novom Meste nad Váhom

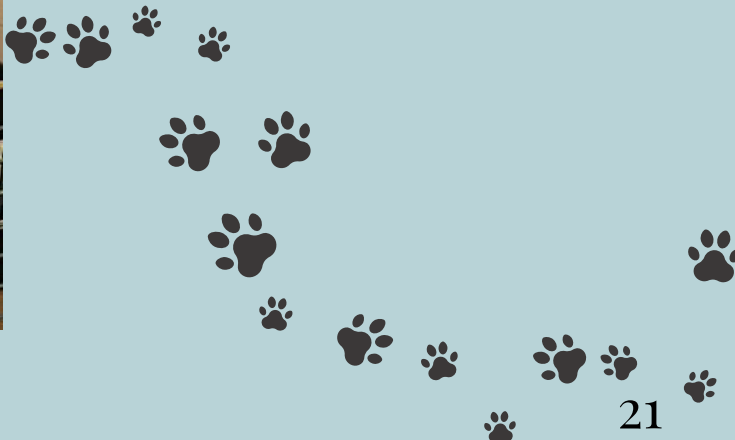

Fotka psíka z útulku v Novom Meste nad Váhom

Na nasledujúcich stranách sa môžete bližšie dozvedieť o fungovaní útulkov v SR.

Ja a naša fotografka Anetka sme sa boli pozrieť do dvoch k nám najbližším a prichystali sme si pre vás reportáže s peknými fotkami aj názormi vedúcich útulkov.

Útulok Nádej

Útulok Nádej sa nachádza v Novom Meste nad Váhom na Tehelnej ulici. S našou fotografkou Anetkou sme ho navštívili 10.07.2024.

Autor: Timea Kubínová, I.I.A
Dizajn: Ema Lacková, I.I.A
Foto: Aneta Šnoblová, I.I.A

Vedúca útulku

Pani Olga Áčová

- Bývalá sestra v sektore zdravotníctva
- Psíkom pomáha už 24 rokov

Náš sprevádzajúci

Opatrovateľka Idka

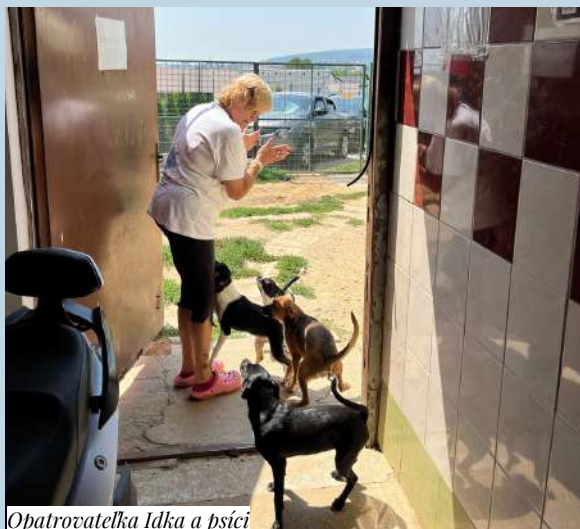
- V útulku pracuje 9 rokov
- Veľká chovateľka - doma má rôzne zvieratka od psíkov až po pávy

Teta Idka nám ukázala vnútorné aj vonkajšie priestory, vysvetlila nám čo robí počas dňa a my sme sa skamošili s niektorými psíkmi!

Každý deň sa v útulku vykonávajú práce ako čistenie koterčov, umývanie misiek, krmenie a podávanie liekov psíkom, postupné púšťanie psíkov do výbehu v areáli, venčenie psíkov dobrovoľníkmi.

My sme venčiť ísť nemohli kvôli veľkým horúčavam, ale pohrali sme sa trochu so psíkmi v areáli útulku, kde mali tieň a osviežujúce rozprašovače.

Pani Áčovú sme počas našej návštevy žiaľ nezastihli, kvôli plneniu iných pracovných povinností, no ochotne so mnou komunikovala aj odpovedala na naše otázky.

Opatrovateľka Idka a psíci

Od kedy a ako útulok funguje?

P. Áčová: Útulok funguje od roku 2000 vo forme OZ a je iba pre psíkov.

Mesto poskytuje 2 opatrovateľkám minimálnu mzdu za ich prácu, ostatné opatrovateľky a iné prostriedky v útulku sú financované iba vďaka ľuďom, ktorí nám dávajú svoje 2% z daní.

Čo vás inšpirovalo takto pomáhať zvieratkám?

P. Áčová: Tie zvieratká za nič nemôžu a my ľudia im ubližujeme. Narodia sa nevinné ako každé bábätko a jedine to okolie ich potom ničí. Potrebujú pomôcť, lebo inak žijú v nehorázných podmienkach. Robím to hlavne pre tie psy, s ľuďmi sa moc spraviť nedá. Buď sú dobrí a pomáhajú, alebo zostanú bez súcitu.

Opatrovateľka Idka: Je dôležité pomáhať zvieratkám. Keď aj niekedy vidím tie všelijaké videá na internete, ako doničené tie niektoré zvieratká sú, nemôžem to ani pozerať. Je mi z toho zle. A aj tu sme už veľa krát videli hrozné prípady. Šteniatka v krabici, dorezané, ubolené, vyhladnuté psíky. Je to naozaj strašné a ich chyba to nikdy nie je.

Vonkajšie kliečky útulku

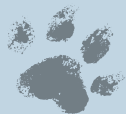
Kolko psíkov ročne zachránite a kolko z nich si naopak nájde nový domov?

P. Áčová: Psíkov nám ročne v útulku pribudne približne 140 a asi 70 prejde do starostlivosti nových majiteľov.

Psy z útulku v Novom Meste nad Váhom

Akú starostlivosť si vyžadujú týrané psy alebo psy zo zanedbaného prostredia?

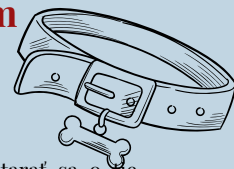

P. Āčov: Ak príde nový pes do útulku a je zranen, vezieme ho hneď na kliniku. Ak nemá žiadne zranenia, tak ho prde veterinrka vyšetriť. Ak má ip, volme hneď majiteľovi, aby si ho priel zobrať. Ak ip nem, tak ho veterinrka hneď zaipuje, odervme, odbime, postupne sa okuje a napokon sa vykatuje. Až potom je prraven na adopciu.

Psy z útulku v Novom Meste nad Váhom

o by ste odkázali mladým ľuďom, ktorých zvieratá zaujímajú?

Opatrovatelka Idka: Hlavne pomáhať a starať sa o te zvieratá. Ka pomoc je uiton. Samozrejme im neublzova!

P. Āčov: Pomáhať. Neb sa príst pome, pretože všetky útulky potrebujú pomoc. Ak viete o nejakom tranom zvierati, zanedbanej starostlivosti o zviera, treba kontaktovať najbližšiu RVPS (Regionálna veterinárna a potravinov správa). tulky, ani ochranári zvierat tu veľa nezmu. Jedin RVPS m právo majiteľa aj pokutovať a aj mu psíka odobrať. Aj my budeme veľmi radi ak prídete vyven psíkov alebo nm pome sa o nich postarať.

Psy z útulku v Novom Meste nad Váhom

Ste spokojn s momentnou situáciou tulku?

Opatrovatelka Idka: Som spokojn. Som tu hlavne pre tých psov, čiže práca s nimi ma baví. Je ale pravda, že tej pomoci by sa zišlo viac.

Akej pomoci by sa zišlo viac? Pomáhajú zbierky pre útulky?

p. Āčov: Určite pomáhajú. Ak vyhlásime nejak zbierku, znamen to, že ju potrebujeme. o sa týka jedla pre psíkov, sme radšej, keď si aj na našej stránke ľuia pozt cm psíkov krmime. Ak naozaj chcú pome, treba doniesť kvalitn granule. Tie výrobky, ktoré nie sú kvalitn robia psom problémy a často z nich hnakuj.

Zila by sa určite finann pomoc. Sme van všetkým ľuďom, ktor nám prspievaj, no niekedy to nestačí. Firmy vainou pomáhať nech alebo už pomáhajú inej organizácii.t pomáhať veľmi málo. Zákony sú slab a tie čo sú dan sa nedodrziajavaj. Ve sami vidíte, že sa psíkom stále a stále ublzuje. Na to množstvo pomoci, ktor psy potrebujú je celkom málo ľu, ktor im pomáhajú. Zilo by sa viac dobrovolnkov, ktor chcú pomáhať.

Vybavenie a zásoby tulku

Trenčiansky útulok

Na ďalšiu návštevu útulku sme sa s Anetkou vybrali 18.07.2024. Trenčiansky útulok sa nachádza v časti mesta Trenčín - Žáblatie v areáli priemyselného parku.

Autor: Timea Kubínová, II.A

Dizajn: Ema Lacková, II.A

Foto: Aneta Šnoblová, II.A

• Spoznali sme sa aj s milou opatrovatelkou Renátkou, ktorá psíkov v útulku volá "moje deti" a stará sa o všetky s nesmiernou láskou

Vedúca útulku
- Mgr. Petra Ožvaldová
• pedikérka
• má alergiu na psov, no napriek tomu psom pomáha už od malička
• doma má 2 zachránených psíkov z útulku, jedného už dlhšie, druhý je zatiaľ s ňou doma dočasne

S Anetkou sme prišli doobeda. Ihneď pri príchode k útulku nás niektoré psíky privítali, aj keď len cez bránu a pletivo. Potom sme zobrali psíka Lenzu a fenku Bonu na prechádzku. Najskôr boli obidvaja veľmi natešení a rozbláznení, ale po chvíli sa ukludnili a spolu sme si všetci prechádzku užili. Po návrate do útulku psíkovia oddychovali, my s Anetkou sme spoznali ďalších psov. S p. Ožvaldovou sme sa rozprávali o útulku, rôznych skúsenostiach so psíkmi, momentálnej situácii týraných psíkov na Slovensku...

Od kedy a ako útulok funguje?

P. Ožvaldová: Útulok funguje od približne septembra roku 2011. Musíme mať aj karanténnu stanicu, pretože pes neznámeho statusu musí byť najskôr karanténizovaný. Sme zriadení mestom Trenčín pre jeho potreby.

Všetky psíky v útulku sú zachránené zo zanedbaných prostredí, z ulíc, so zdravotnými problémami a podobne. Prioritne prijímame psov od mestskej polície, ktorá robí odchyty. Taktiež ale chodíme zachraňovať psíkov do osád, pretože tam sú asi najhoršie prípady. Tu na západnom Slovensku tá situácia nie je až taká zlá ako niekde na východe. Máme tu psíkov, ktorých sme nakladali v strašnom stave pri Kežmarku aj na Luníku. Dokonca aj z Rumunska tu máme asi 7 psíkov.

Čo sa týka nášho financovania, mesto nám ročne uvoľňuje dotáciu na chod útulku. Z tejto dotácie musíme nejak hospodáriť či tu máme 20 alebo 200 psov. A vlastne aj pozemok, na ktorom pôsobíme patrí mestu.

Keď máme málo finančných prostriedkov, pomáhajú nám 2% z daní alebo sa snažíme robiť finančné zbierky pre konkrétneho psíka, ktorý potrebuje peniaze na operáciu alebo liečbu.

Kolko psíkov ročne zachránite a kolko z nich si naopak nájde nový domov?

P. Ožvaldová: Konečný stav v útulku je vždy medzi 40 až 50 psov. Ak nejaké neodídu, nemôžeme prijímať nových. Ročne sa nám tu vystrieda asi 300 psov.

Psy z Trenčianskeho útulku

Čo vás inšpirovalo takto pomáhať zvieratkám?

P. Ožvaldová: Zvieratkám pomáham už od malička. Asi už na základnej som začínala venčiť psíkov. Aj na strednej škole som ďalej chodila pomáhať do útulku. Počas vysokej školy som začala tu v útulku ako dobrovoľníčka ešte pod vedením jednej Nemky žijúcej na Slovensku.

Podľa mňa to ten človek musí mať v sebe. Mať rád tie zvieratá a chcieť pomôcť je najhlavnejšie. Tá robota nie je čistá ani ľahká. Niekedy je to aj psychicky náročné. Tie psy väčšinou prídu úplne rozbité.

Lúčiť sa je s nimi samozrejme ťažké, ale vždy si dôkladne zisťujeme komu a kam psíkov dávame na adopciu, a tým pádom si aj uvedomujeme, že idú do dobrých rúk a bude im lepšie ako tu s nami. Predsa len my nemáme na každého psa veľa času, keďže ich tu máme 50. Keď je v rodine iba jeden alebo dva psy, dostanú viac pozornosti, starostlivosti, lásky. Najťažšie je asi riešiť tie problémy, ktoré psíky majú. Niektoré odmietajú jesť, boja sa ľudí, sú agresívne... Musíme ich občas veľa naučiť.

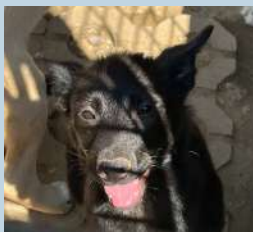
Akú starostlivosť si teda vyžadujú týrané psy alebo zranené psy?

P. Ožvaldová: Záleží aké zranenie majú. Jedného psíka sme mali napríklad postreleného do miechy. Tam sme museli robiť vozíček. Pár mesiacov dozadu sme riešili jedného, ktorý dostal ranu lopatou a prišiel o zrak na jednom oku. To oko sme mu museli dať vybrať.

Je veľa prípadov, ktoré musíme veterinárne riešiť a tie stoja aj najviac peňazí. Iba vyšetrenie MRI, čo je vlastne diagnostika toho, čo psovi je, stojí 800€ a nasledujúca liečba sú ďalšie výdavky. Rôzne operácie vychádzajú stovky eur. Jeden pes nás bežne stojí aj tých 2000 – 3000€.

Psy z Trenčianskeho útulku

Pomáhajú zbierky pre útulky? Aká pomoc by sa vám ešte zišla?

P. Ožvaldová: S tým krmivom nám najviac pomáhajú internetové stránky, ktoré pomáhajú útulkom. Dokážu nám tie všeobecné krmivá zabezpečiť. Špecifické granule alebo štartéry pre šteniatka, ktoré psy potrebujú už musíme kupovať potom sami.

Každéj pomoci od ľudí sme veľmi vďační. Sú rôzne práce, s ktorými potrebujeme pomôcť ale tak, každý dokáže pomôcť iba ako môže. Staré návliečky, deky, plachty stále používame takže tie vždy potešia. Niektorí vie prísť vyčistiť boxy. Hlavne teraz v lete by sa nám zišlo pomôcť s kosením. Najviac potrebujeme pomôcť s takou chlappskou prácou. Je pre nás náročné prenášať ťažké veci ako búdy alebo opravovať koterce. Máme tu aj piecku, čiže narezáť drevo je taktiež skôr chlappská práca. Pomôže nám aj keď prídu ľudia sem za psíkmi. Treba sa im venovať, hlavne naučiť ich na vôdzku, chodiť na prechádzky veľmi pomáha, keďže si ten pes postupne zvykne na ľudí a potom je ľahšie adoptovateľný.

Veterinárne zákony nám trochu podkopávajú nohy. Z hľadiska hygieny a zabezpečenia je toho veľmi veľa. Navyše keď chceme fungovať ako karanténne stanice (KS) aj útulok zároveň je zložitá všetko zabezpečiť a sprístupniť.

Ste spokojná s momentálnou situáciou útulku?

P. Ožvaldová: Ak mám byť úprimná, zmenila by som úplne všetko. Tie priestory a koterce potrebujú opraviť. My sa o to samozrejme snažíme najviac čo sa dá, ale nejde to ľahko. Aj kvôli financiám to dosť dlho trvá. Za posledných 5 rokov sa nám podarilo postupne opraviť len nejakých 20 koterčov. Aj omalovať by sa zišlo tie koterce. Náradie sa taktiež kazí, to musíme často opravovať/kupovať nové.

Tú základnú opateru o psy vieme zabezpečiť, tú ďalšiu robotu už je ťažšie vykonávať. Nemôžeme sa roztrhať. Zosúlajujeme druhú prácu, rodinu a ďalšie veci s pomáhaním tu v útulku a niekedy je toho na nás priveľa. Muselo by nás tu byť viac, ale tak ide to. Snažíme sa robiť čo sa dá.

My si tak stále hovoríme, že momentálny stav útulku je už veľmi dobrý na rozdiel od stavu, v ktorom sme začínali. Veľa koterčov bolo rozpadnutých, nemali sme záchod, výbehy tu neboli, väčšina pozemku bola zarastená burinou. Teraz nedávno sme rozšírili pozemok. Naozaj sme tu už spravili veľa zmien. Musím ale uznať, že slovenské útulky nie sú na tom až tak zle. Strelta som sa už aj s útulkami v zahraničí, ktoré nemajú ani elektrinu, ani pitnú vodu pre psov. Takže naozaj sa posúvame vpred a ide to celkom úspešne, aj keď je stále kam sa posúvať a stále veľa čo zlepšovať.

Jediné čo nás drží je to krmivo. Toho sa spotrebuje najviac.

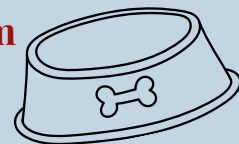

Opatrovateľka Renátka a naša redaktorka Tímea

Vonkajšie koterce

Čo by ste odkázali mladým ľuďom, ktorých zvieratá zaujímajú?

P. Ožvaldová: Byť celkovo viac všímavější. Neignorovať zlé veci okolo seba, byť pohotovejší, rýchlejšie reagovať. Zapájať sa do aktivít, pomáhať z vlastnej vôle. Nerobiť nič z donútenia alebo z pocitu, že je to potrebné robiť.

Keď už ste rozhodnutí pomáhať, existuje veľa spôsobov ako pomôcť. Stačí si nájsť ten čas. Treba si uvedomiť, že pol hodina je nič. Myslím, že hodinka/dve nikoho neukrátia o veľa. Aj malou pomocou sa dá veľa spraviť.

Taktiež je to väčšinou o ľuďoch. Nenechajte sa ľahko odbiť a hlavné je nikdy sa neprestať snažiť.

Ku koncu našej návštevy sme si prešli všetky priestory útulku, videli sme všetkých psíkov, pohrali sa s krásnymi šteniatkami a napokon sme sa dlho lúčili. Návštevu sme si veľmi užili a plánujeme sa s Anetkou ešte určite rásť za našimi novými kamarátmi aj pomôcť ich láskavým opatrovatelkám, ktoré majú s nimi stále veľa roboty.

S altruistami je svet krajším miestom

Autor: Zuzana Bacová, II.A

Dizajn: Kristína Dušičková, II.B

Foto: Unsplash

Dobrovoľníctvo je voliteľný a slobodný akt jednotlivca alebo skupiny, ktorý slobodne venuje čas a prácu, často na verejnoprospešné práce. Ide o nezištnú, altruistickú činnosť. Mnohí dobrovoľníci sú špeciálne vyskolení v oblastiach, v ktorých pracujú, ako je medicína, vzdelávanie alebo núdzová záchrana. Iné slúžia podľa potreby, napríklad v reakcii na prírodnú katastrofu.

Rozoznávame viac typov dobrovoľníctva:

Dobrovoľníctvo v núdzovej situácii

Dobrovoľníctvo často zohráva kľúčovú rolu v úsilí o obnovu po prírodných katastrofách, ako sú tsunami, záplavy, suchá, hurikány či zemetrasenia.

Dobrovoľníctvo v oblasti životného prostredia

Environmentálne dobrovoľníctvo sa vzťahuje na dobrovoľníkov, ktorí prispievajú k environmentálnemu manažmentu alebo ochrane. Dobrovoľníci vykonávajú mnoho aktivít vrátane monitorovania životného prostredia, ekologickej obnovy (napr. obnova vegetácie a odstraňovanie buriny), ochrany ohrozených zvierat či vzdelávania ostatných o prírodnom prostredí.

Komunitná dobrovoľnícka práca

Komunitné dobrovoľníctvo sa globálne vzťahuje na tých, ktorí pracujú na zlepšení svojej miestnej komunity. Táto činnosť sa bežne uskutočňuje prostredníctvom neziskových organizácií, miestnych samospráv alebo cirkví.

Lekárske dobrovoľníctvo

Dobrovoľníctvo v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, vo všeobecnosti je lekárske dobrovoľníctvo opísané ako "etická zodpovednosť pomáhať núdzným". Zdravotnícki dobrovoľníci sa zvyčajne zúčastňujú na neplatených lekárskejších dobrovoľníckych programoch v nemocniciach, klinikách a oblastiach s nedostatočnými službami. Tieto regióny sú zvyčajne v zaostalých krajinách alebo krajinách, ktoré bojujú s prírodnými katastrofami, chorobami alebo násilím. Tieto aktivity zvyčajne zahŕňajú dobrovoľných lekárov a iných zdravotných pracovníkov.

Dobrovoľníctvo v školách

Školy chudobné na zdroje na celom svete sa spoliehajú na vládnú podporu alebo úsilie dobrovoľníkov a súkromných darov, aby fungovali efektívne. V niektorých krajinách sa pri poklese ekonomiky výrazne zvyšuje potreba dobrovoľníkov a zdrojov. V školských systémoch je k dispozícii veľa príležitostí pre dobrovoľníkov. Napriek tomu nie je veľa požiadaviek na dobrovoľnícku činnosť v školskom systéme. Či už je niekto absolventom strednej školy alebo vysokoškolským študentom, väčšina škôl vyžaduje len dobrovoľné a nezištné úsilie.

Virtuálne dobrovoľníctvo

Virtuálne dobrovoľníctvo, nazývané aj e-dobrovoľníctvo, online dobrovoľníctvo či kybernetická služba, sa vzťahuje na dobrovoľníkov, ktorí úplne alebo čiastočne plnia úlohy mimo organizácie, ktorej sa pomáha. Používajú internet a domáci, školský alebo pracovný počítač, alebo iné zariadenie pripojené na internet, ako je tablet alebo mobilný telefón. Prispievajú do projektov slobodného a otvoreného softvéru alebo úprava verejných stránok (napr. Wikipédie) sú príkladmi virtuálneho dobrovoľníctva.

Firemné dobrovoľníctvo

Vzťahuje sa na spoločnosti, ktoré svojim zamestnancom každoročne poskytujú platené voľno, ktoré využívajú na dobrovoľnícku činnosť v charite podľa vlastného výberu.

Dobrovoľníctvo na športových podujatiach

Dobrovoľníci na veľkých športových podujatiach podporujú organizátorov vo väčšine funkčných oblastí: stretnutia s hosťami, pomoc pri navigácii, organizácia otváracieho a záverečného ceremonálu, organizovanie predajní potravín atď.

Dobrovoľnícke aktivity na území Trenčína

Máte záujem pomôcť? Tu je zopár miest kde začať:

Oficiálna stránka Trenčianskeho dobrovoľníckeho centra (<https://dobrovolnictvotn.sk/>). Nájde tu informácie o dobrovoľníctve vo forme formulárov, príručiek a iných informačných materiálov, ale aj informácie o momentálnych dobrovoľníckych ponukách.

Ďalšou možnosťou, ktorú môžete využiť je Národná databáza dobrovoľníctva (<https://growni.sk/narodna-databaza-dobrovolnictva>). Oficiálna stránka dobrovoľníctva na Slovensku, poskytuje viac ako 150 dobrovoľníckych príležitostí z ktorých sa mnoho dá splniť aj online.

Trenčín 2026 - Európske hlavné mesto kultúry (<https://www.trencin2026.eu/dobro/>).

Zoznam dobrovoľníckych akcií, ktoré sú súčasťou projektu a ako sa zaregistrovať. Nájde tu aj list nadchádzajúcich podujatí pre verejnosť.

Prečo sa stať dobrovoľníkom v našom veku?

Existuje veľa dôvodov, prečo vykonávať túto činnosť. Nieкого pomoc iným naplňa každý deň, lebo majú z toho dobrý pocit, niekto pomáha, lebo si uvedomuje pridanú hodnotu tejto aktivity. Mnohé vysoké školy si v životopise všimajú aj takéto činnosti, dobrovoľníctvo pomáha zo sieťovaním, môžete získať tzv. D - zručnosti alebo vám jednoducho pomoc iným vyplňa voľný čas, ktorý by ste za iných okolností premárnili. Tak prečo ste ešte nezačali?

Pomoci nie je nikdy dost'

Autor: Klára Liptáková, I. E
Dizajn: Greta Lombardo, III. A
Foto: Klára Liptáková, I. E

Začiatky skautingu

História skautingu siaha do minulého storočia, kedy lord Robert Baden-Powell (Bí-Pí) pôvodom Brit, prvýkrát zorganizoval tábor pre deti na ostrove Brownsea. Cieľom tohto tábora bolo overiť teóriu jeho knihy o základoch skautingu. Išlo o navádzanie detí k čestnosti a mravnosti. Táto kniha bola neskôr preložená do viacerých jazykov, čo viedlo k náhlemu rozšíreniu skautingu po celom svete. Skauting bol najskôr určený len pre chlapcov, ale prekvapivo oň mali záujem aj dievčatá. Preto si jeho vedenie zobrala na starosť Bí-Piho sestra Agnes.

V roku 1913 sa skauting dostal aj na naše územie, kedy Alexander Karle založil v Komárne prvý skautský oddiel. Tento oddiel bol však maďarský. Po roku 1919 boli na Slovensku založené prvé čisto slovenské oddiely v Žiline, Bratislave a Trenčíne. Postupne sa šíril do ďalších miest.

Skauting bol v priebehu slovenskej histórie viackrát zakázaný. Príkladom je napríklad obdobie socializmu, kedy boli členovia tejto organizácie prenasledovaní, väznení, ba aj popravení. Toto obdobie je považované za jedno z najsmutnejších v oblasti skautingu. Jedinou povolenou mládežníckou organizáciou, v tej dobe bola Pionierska organizácia Československého zväzu mládeže. Všetky ostatné činnosti a združenia boli ilegálne.

Skauting v súčasnosti

V súčasnosti má skauting približne 50 miliónov členov, celosvetovo. Na Slovensku je to niečo vyše sedem tisíc ľudí. Symbolom skautingu je lalia, vybral ju Bí-Pí. Pôvodne označovala na starých mapách sever a ukazovala tak správnu cestu. Okrem toho už oddávna bola symbolom čistoty. Skauti sú tak tiež aj dobrovoľníci. Pomáhajú druhým ľuďom, chránia prírodu, skrášľujú okolie a vždy pomôžu tam, kde môžu.

V súčasnosti sú najviac zastúpenou skupinou deti. Pre ktoré si ich starší členovia pripravujú rôzne hry, akcie a tábory. Najmladšia skupina skautov o – 6 rokov sa nazývajú pred-školáci, potom od 7 rokov do 10 sú včielky a vlčatá, 11 – 14 rokov sú skauti, rangeri majú 15 až 18 rokov. Potom sú tu tie najstaršie skupiny, ktoré vedú vlastné družiny. To sú roveri, tí majú 19 – 24 rokov. A nakoniec tá najstaršia skupina sú dospelí činní v skautingu. To sú napríklad rodičia vlčat a včielok, ktorý sa aktívne zúčastňujú na rôznych akciách.

Skauting sa v dnešnej dobe delí na vodné a suchozemské oddiely. V Trenčíne nájdete obidva.

28

Betlehenské svetlo

Skauti v Trenčíne

Tortuga je deväťdesiaty tretí prístav vodných skautov sídliači v Trenčíne. Tortuga je jeden z mladších prístavov. Ako všetci ostatní skauti, aj oni sa venujú výchove mladých ľudí. Deti tu zažívajú rôzne dobrodružné aktivity, vytvárajú si spomienky, ale hlavne budujú priateľstvá. Zúčastňujú sa na splavoch riek a zábavných výletoch. Každý rok sa usporadúva tábor, ktorý musí byť v blízkosti vodného zdroja. Plnia sa výzvy, za ktoré deti dostanú nášivku, ktorú si našijú na svoju rovnosatu. Táto rovnosata sa nosí na večerné nástupy, konajúce sa po večeri. Na takomto tábore nesmie chýbať prepád. Aktivita, pri ktorej sa do areálu tábora vplížia skauti z iného oddielu a pokúsia sa ukradnúť vlajku stráženú dvomi skautmi. Ak sa im to podarí, dostanú ráno v tábore raňajky. Možno sa to zdá, že ide iba o zábavu, ale nie je to tak. Deti sa učia ako správne založiť oheň alebo aj ako ho správne zhasiť. Taktiež nesmie chýbať prednáška o prvej pomoci.

Skautská služba

V Trenčíne nájdete aj suchozemských skautov, osemdesiaty siedmy skautský zbor. Bufinky vznikli v roku 2001, čo je šesť rokov pred vznikom Tortugy. Ich sídlo sa nachádza v Zlatovciach (mestská časť Trenčína). Ich aktivity sú zamerané na telesný rozvoj, inteligenciu, city a sociálne vzťahy, duchovné hodnoty a charakter. Do programu sú zahrnuté výlety, ručné práce, rôzne hry, brigády, ale aj aktivity zamerané na zručnosť a praktické veci. Takisto ako u vodných skautov sa koná letný tábor. Na niekoľko dní sa vydajú do prírody a na rozdiel od bežných detských táborov spia v stanoch. V prírode si môžu vyskúšať život bez internetu a počítačových hier, či zažiť kúzlo táboráku s gitarou.

Skauti ako dobrovoľníci

Skauti pomáhajú po celom Slovensku – napríklad nateraním starých ošarpaných plotov. Nepomáhajú však len ľuďom, taktiež stavajú hmyzie hoteli a vtáčie búbky. Skauti každoročne roznášajú Betlehenské svetlo po celom Slovensku. Cestujú pri tom vlakmi a doručujú ho na vlakové stanice. Svetlo sa tak dostane do viac ako 300 slovenských obcí. Pred dvomi rokmi, keď sa začala vojna na Ukrajine, skauti intenzívne pomáhali a zapájali sa v dobrovoľníckej

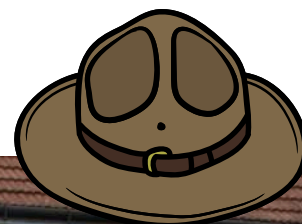
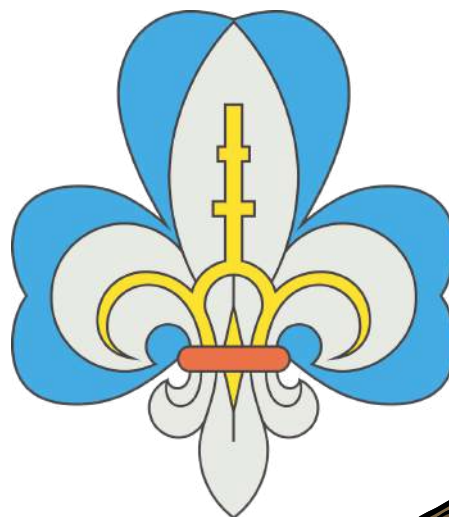

činnosti na pomoc Ukrajincom. Niektorí trávili na hrani-
ciach celé dni. Pomáhali s registráciou a programom pre
ukrajinské deti. V lete pozývali do táborov ukrajinských
skautov, ktorí bohužiaľ nemohli organizovať tábory.

Deň narcisov – každoročne sa koná zbierka na pomoc ľu-
dom v boji proti rakovine – je dobrovoľná činnosť, na ktorej
sa tiež zúčastňujú aj skauti. Do papierovej krabičky môže
hocikto príspeieť a následne mu dobrovoľníci dajú žltý narcis.

Ako sa stať skautom

Skautom sa môže stať ktokoľvek a kedykoľvek. Nezáleží na
náboženstve, pohlaví, či veku. Stačí vyhľadať najbližší
skautský zbor a kontaktovať ich pomocou emailu alebo
telefonicky. Ak sa vám nepodari nájsť kontakt na konkrétny
skautský zbor, môžete napísať na ustredie@skauting.sk.
Vedúci zboru by vám mal poskytnúť informácie o zbere,
kde, kedy a ako dlho sa stretávajú a všetky ostatné potrebné
informácie. Ak sa nechcete stať skautom, ale chcete ich
nejako podporiť môžete im poslať finančný príspevok alebo
darovať dve percentá z daní.

Má rýchle prsty “v oku”

Autor: Matúš Kyška, III. A
Dizajn: Greta Lombardo, III. A

Mgr. Terezia Ondráčková

Profil pani profesorky

Stav: vydatá, 5 dcér, 6 vnúčat

Vzdelanie: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta- Učiteľstvo technických predmetov

Ktoré predmety učíte?

V dnešnej dobe vyučujem iba administratívu a korešpondenciu. Pretože, mojou úlohou je zaoberať sa súťažami z písania na počítači, a z úpravy textu na počítači, ide o tzv. korektúry. Učila som dlhé roky tovaroznalectvo a aj administratívne činnosti, spoločenskú komunikáciu a psychológiu. Ako nepovinné predmety. Ja som vyštudovala na Filozofickej fakulte v Nitre učiteľstvo technických predmetov. Študovala som aj dva roky na Univerzite Komenského v Bratislave, tri roky na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici a absolvovala som dva roky magisterské štúdium na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre. Ďalej som študovala na Masarykovej univerzite v Brne – učiteľstvo českého jazyka. Nakoľko mám i české občianstvo – to tiež som sa celý rok pripravovala na skúšky na Masarykovu univerzitu v Brne. Na našej škole nie sú také predmety ako mechatronika a električka. Tak som ešte študovala dva roky učiteľstvo administratívy a korešpondencie na Stenografickom ústave v Bratislave. Môžem učiť predmety a veľa predmetov na strednej priemyselnej škole. Nakoľko dlhé roky pracujem na našej škole, tak som nechcela meniť zamestnanie, som na našej škole od roku 1982, ako žiačka od roku 1978. Začínala som na škole ako samostatná operátorka počítača, potom ako sekretárka riaditeľa a nakoniec som skončila ako učiteľka. Všetky práce ma veľmi bavili a bola som a som spokojná.

Prečo ste sa stali učiteľkou?

Pretože ma baví práca s mládežou, ale pôvodne som chcela byť právničkou a aj lekárkou.

Lutovali ste niekedy rozhodnutie stať sa učiteľom, prípadne rozhodnutie o Vašej aprobácii?

Nelutovala. I keď som chcela byť právničkou alebo lekárkou, ani to nelutujem. V dnešnej dobe vidím, ako to majú ťažké právnici a lekári, tak som rada, že som učiteľka. Chcela som vždy pomáhať ľuďom, viem, že je to moje poslanie v tomto živote. Veľmi ma právo bavilo, rada som sa orientovala v zákonoch. Potom som dlhé roky robila firmám účtovníctvo. Tiež to účtovníctvo bolo moc náročné, ale mňa to bavilo. Zarobíte si peniaze, ale to som nemala voľno a kludný život. Podnikatelia mi volali aj cez Vianoce a sviatky ako sú na tom finančne. Musela som im okamžite povedať ich výsledky. Pracovala som tak asi 12 rokov.

Aká bola Vaša prvá láska?

Moja prvá láska? Spoznali sme sa na brigáde, v lete počas prázdnin. Ja som vždy chodila, ako aj dnešní žiaci, si privyrobiť peniaze. Bola to krásna láska, vysoký, čierny fešák, ale jeho mama našej láske nepriala. Keďže som to videla ako veľký problém do budúcnosti, tak som ten vzťah ukončila.

Mgr. Terezia Ondráčková

Spomínate v dobrom na Vaše detstvo?

To moje detstvo nebolo moc radostné. Som druhá z piatich detí. Musela som stále veľmi pomáhať rodičom, aj na rolách, aj pri učení a opatrovaní mladších súrodencov. Rodičov moc nezaujímalo, napr. že zajtra mám písomku z účtovníctva... Povedali „Nás to nezaujima a ideme okopávať zemiaky,“ a všetky práce na poliach som musela zvládať. Chodila som aj kravičky pásť a tam som sa učila. Tak som musela zvládať všetko. Rovnako si rodičia nepriali, aby som po maturite išla ďalej študovať. Tak som študovala popri zamestnaní. Naučila ma to, že keď človek niečo veľmi chce, tak to i dosiahne. Každý priemerne vzdelaný človek zvládne akúkoľvek vysokú školu. Len treba na sebe pracovať a sedieť, ako sa povie, na zadku. A dá sa zvládnuť akákoľvek vysoká škola – pri troch deťoch, práci, účtovníctve.

Aké sú vaše hobby?

Rada čítam a zaoberám sa alternatívnou medicínou. Taktiež veľmi rada chodím tancovať s mojím manželom. Rovnako mám veľmi rada hudbu. Milujem vychádzky do lesa a prechádzky s mojím psíkom Akitou - Hačikóm a mojím manželikom.

S jej psíkom Akitou

Čo rada robíte vo voľnom čase?

Čítam, vzdelávam sa, venujem sa vnučatkám. Zaoberám sa duchovnom a alternatívnou medicínou. Moc rada tancujem a spievam a zabávam sa. Chodíme sa zabávať veľmi často. Vždy tam stretnem zaujímavých ľudí a moc mi to pomáha orientovať sa aj v iných oblastiach života. Naposledy som stretla plastického chirurga s manželkou z Olomouca. Má tam svoju kliniku. Povedala som mu priamo, že ja si žiadnu takú plastickú operáciu nedám urobiť a súhlasil so mnou.

S vnučatkami rada pečie

Máte obľúbené jedlo a nápoj?

Moje obľúbene jedlo je sviečková na smotane a nápoj prekvapkávaná káva a bylinkové čaje.

Ktorý je Váš obľúbený historický hrdina?

Môj historický hrdina je Ján Amos Komenský a Alexander Dubček.

Do akého historického obdobia by ste sa chceli pozrieť?

Do obdobia Komenského, aj keď to bolo veľmi zložité obdobie 30 ročnej vojny.

Čomu sa venujete na našej škole okrem výučby?

Venujem sa všetkým súťažiam a žiakom a súťažíme i na celosvetovej úrovni. Obsadili sme tretie a štvrté miesto z celého sveta. Už som objavila ďalšie super talenty na našej škole.

Mgr. Ondráčková, Vladimír Čokina, Ctibor Karol Strmenský, Tomáš Köröš

Máte nejaké tipy na žiakov, ktorých by ste nám odporučili na interview?

Samozrejme predovšetkým tých, ktorí v súťažiach výborne reprezentujú našu obchodnú akadémiu. Spomenula by som Vladimíra Čokinu, Ľubomíra Michaličku, Tomáša Körösa a Ctibora Karola Strmenského.

Cez hru na počítači sme sa dostali až na stupienky víťazov

Napísal: Matúš Kyška, III.A

Dizajn: Greta Lombardo, III.A

Pani učiteľka Tereška Ondáčková nás nasmerovala na talenty, ktorých sme sa rozhodli trochu potrápiť a dali sme im nasledujúce otázky. Mysleli sme, že by aj vás žiakov zaujímali odpovede a takéto oblasti a mohli by vás možno inšpirovať k pilnej práci.

Otázky:

1. Prečo si sa rozhodol študovať na našej škole?
2. Čo považuješ za svoje najväčšie úspechy v rámci reprezentovania našej školy?
3. Ako sa ti podarilo tieto úspechy dosiahnuť?
4. Čo by si odporučil ostatným študentom na ceste k dosahovaniu cieľov?
5. Čomu by si sa chcel venovať do budúcnosti?
6. Dá sa Ti sklbiť mimoškolský život so štúdiom?
7. Čo rád robíš vo svojom voľnom čase?

Vladimír Čokina, IV.A

Vladimír Čokina na Majstrovstvách sveta súťaže INTERSTENO

1. Rozhodol som sa pre túto školu, pretože ma zaujali jej študijné programy, dobré meno, ktoré má medzi študentmi aj rodičmi. Bol som si istý, že mi ponúkne kvalitné vzdelanie a možnosti rozvoja v oblasti, ktorá ma zaujíma.

2. Mojmimi najväčšími úspechmi sú účasť a výsledky na krajských a celoštátnych kolách Súťaže v spracovaní informácií na počítači, celosvetovej súťaže Intersteno v Katowiciach a súťaže „Slovenské rýchle prsty“, kde som mal možnosť ukázať svoje schopnosti a zviditeľniť školu na regionálnej a celoslovenskej úrovni.

3. Bolo to kombináciou svedomitej prípravy, podpory od učiteľov a toho, že som sa vždy snažil dať do toho maximum. Dôležitá bola moja vytrvalosť a schopnosť pracovať v stresových situáciách.

4. Odporúčal by som im, aby si stanovili jasné ciele, pracovali na sebe pravidelne a nenechali sa odradiť neúspechmi. Taktiež sa obklopiť ľuďmi, ktorí vás podporujú, a nebať sa požiadať o pomoc, keď ju potrebujete.

5. Do budúcnosti by som sa rád venoval ekonómii. Mám už určitú predstavu, ale stále som otvorený novým možnostiam a skúsenostiam.

6. Aj keď to nie je vždy jednoduché, snažím sa plánovať si čas a mať v tom určitý systém. Pomáha mi aj podpora rodiny a priateľov.

7. Vo voľnom čase rád športujem, cvičím, počúvam hudbu a trávim čas s priateľmi.

Otibor Karol Strmenský, III.A

Otibor Karol Strmenský na Majstrovstvách sveta súťaže INTERSTENO

1. Nechcel som ísť do 9. ročníka, pretože som chcel skúsiť niečo nové a hľadal som prostredie, kde sa budem môcť viac rozvíjať.

2. Najviac si cením to, že som mal možnosť reprezentovať našu školu. Či už išlo o športové podujatia, súťaže, alebo iné aktivity, vždy to pre mňa znamenalo veľa.

3. Správnym nastavením mysle. Verím, že úspech začína v hlave – treba si stanoviť ciele a veriť, že ich dokážem splniť.

4. Pochopiť samého seba je podľa mňa najdôležitejšie. Každý z nás má iné silné stránky a slabosti, takže kľúčové je nájsť si svoju cestu a nezameriavať sa na porovnávanie s ostatnými.

5. Je ťažké to presne povedať, pretože ma zaujíma veľa vecí.

6. Áno aj nie. Sú chvíle, keď mám pocit, že všetko zvládam, ale inokedy je to náročné. štúdium vyžaduje veľa času, a keď k tomu pripočítam osobné záujmy alebo iné povinnosti, nie je vždy jednoduché nájsť rovnováhu.

7. Volný čas pre mňa prakticky neexistuje, pretože sa snažím byť stále produktívny.

Lubomír Michalička, III.B

Lubomír Michalička na súťaži Slovenské rýchle prsty 2024

1. Popravde, ani neviem prečo som si vybral obchodnú, proste mi padla do oka niekedy počas druhého stupňa, keď som sa rozhodoval na akú strednú by som chcel ísť.

2. V rámci reprezentovania našej školy považujem zatiaľ môj najväčší úspech z poslednej súťaže „Slovenské rýchle prsty“ 2. miesto, avšak nič sa nevyrovná zážitkom, ktoré tam spolu s kolektívom vytvárame. Pre mňa sú spomienky tá najväčšia výhra z reprezentovania.

3. Haha, dlhé roky praxe s týmto odborom. S klávesnicou som ako hráč už veľmi dlho a vďaka ADK-čku mi prirástla iba k srdcu. Dlho, naozaj dlho som chodil na rôzne streamy, kde som písal do chatu a bavil sa s ľuďmi a tam som sa naučil základy písania. Potom som prišiel k nám na obchodnú, kde už sa iba doťukli detaily a samozrejme, veľa tréningu.

4. Nevzdávať sa, aj keď padnete na koliená, a hlavne mať sebadisciplínu. Ono je veľmi ľahké pokračovať, keď máte motiváciu alebo taký ten „drive“ do robenia danej veci, avšak to všetko môže po čase odpadnúť a jediné čo zostane je disciplína – a to je miesto, kde sa rodia praví víťazi.

A takisto, po tvrdej práci aj adekvátne množstvo oddychu, inak si to vyberie svoju daň, plus určite to skĺbiť s nejakým športom na relax na odreagovanie.

5. V budúcnosti, ťažko povedať. Mám jeden sen za ktorým sa snažím ísť, ale je to veľmi dlhá cesta. Zatiaľ sa snažím byť iba lepšou verziou samého seba a robiť to, čo ma baví, zabávať sa, športovať, cvičiť a všeobecne žiť naplno.

6. Popravde, keď som prišiel na strednú, myslel som si, že nebudem stíhať nič. Potom som pochopil, že sa dá všetko, len treba chcieť. Síce kvôli tomu nemám toľko voľného času, ale tak je to daň, ktorú si vyberá takýto životný štýl.

7. Veľmi rád športujem, respektíve volejbal ma v poslednej dobe brutálne chytil, potom cvičím, behám, pracujem. Je toho veľmi veľa, dôležité je, aby ma to bavilo a videl som progres. Taktiež veľmi rád trávim čas s mojimi kamošmi, tiež športujeme, hráme, a také klasické veci.

Víťazi súťaže Slovenské rýchle prsty 2024

Odozdávanie cien na súťaži Slovenské rýchle prsty 2024

Vladimír Čokina, Tomáš Köroš a Ctibor Karol Strmenský

Potulky Alsaskom

Autor: Nikola Gerbelová, III. A **Dizajn:** Sofia Pindáková, III. A

Tak ako každoročne, vydali sme sa na exkurziu do Alsaska, regiónu Francúzska, ktorý leží na hraniciach s Nemeckom a Švajčiarskom. Cestovali sme spolu triedy III.A a III.D spolu s učiteľmi p. p. Mikoláškom, p. p. Želinovou, p. p. Melozskou a p. p. Trnavskou.

V stredu 4. septembra, po menšom meškani z technických príčin, sme od trenčianskej plavárne začali naše niekoľkohodinové dobrodružstvo autobusom.

Vo štvrtok ráno sme sa zobudili vo Švajčiarsku, kde sme celý deň strávili v nádhernom meste Ženeva. Doobeda síce počasie nebolo ideálne – prechádzka mestom a následná cesta turistickým vláčikom neboli veľmi príjemné kvôli dažďu – no poobede, keď sme sa vydali na plavbu loďou, sa počasie výrazne zlepšilo a dokonca sa oteplilo. Noc sme strávili vo Francúzsku, v meste Besançon. Nasledujúci deň sme navštívili malebné historické mestečko Riquewih, ktoré je často označované ako „najkrajšia dedina Francúzska“.

Plavba loďou po Ženeve

Aj keď to nie je veľké mesto, zaujme svojou očarujúcou architektúrou a atmosférou. V Riquewihre sme sa dlho nezdržali a pokračovali sme do Colmaru, kde sme si, rovnako ako v Ženeve, prezreli mesto z turistického vláčika.

Po návšteve Colmaru sme sa presunuli do nemeckého Freiburgu, kde sme strávili posledné dve noci v mládežníckom hoteli.

Katedrála vo Freiburgu

Večer sme sa prešli po nočnom Freiburgu, ktorý je za tmy naozaj pôsobivý a plný života. V sobotu sme vyrazili do Štrasburgu, kde sme ako prvé navštívili Európsky parlament. Zvyšok dňa sme sa prechádzali po krásnych uličkách tohto historického mesta. Poobede sme sa vrátili do Freiburgu a električkou sme sa odviezli späť na hotel.

Európsky parlament v Štrasburgu

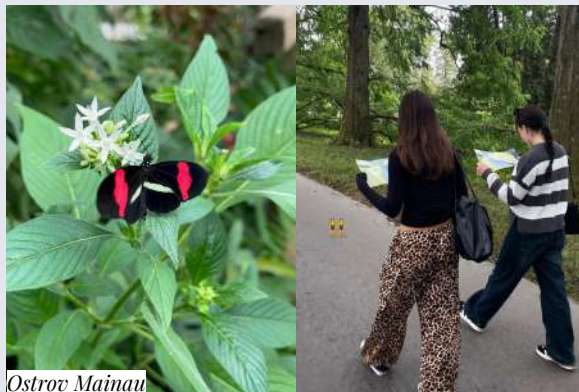
Ani posledný deň nebol o program ukrátený. Prvou zastávkou boli Rýnske vodopády. Ako povedal pán Mikolášek: „Sú z toho gýčové fotky, budú vyzerat skvelo na stužkovej,“ a musím povedať, že neklamal. Fotky z vodopádov sú naozaj úžasné.

Rýnske vodopády

Aby toho nebolo dosť, poslednou zastávkou bol nádherný ostrov Mainau, ktorý je celý pokrytý kvetmi a rôznymi rastlinami. Na ostrove sa nachádza aj Motýlí dom, kde môžeme obdivovať nespočetné množstvo exotických druhov motýľov. No a nakoniec, ako to už býva, všetko krásne raz skončí. My sme sa žiaľ museli vydať na cestu domov.

Napriek rôznym technickým problémom a občas nepriaznivému počasiu v Ženeve sme všetko zvládli. Odniesli sme si veľa krásnych spomienok, na ktoré nikdy nezabudneme a budeme len ľutovať, že exkurzia netrvala dlhšie.

Ostrov Mainau

Adaptačný deň je dôležitý krok k úspešnému začiatku

Autorky: Sabine Elschek a Violetta Pletan, I.E

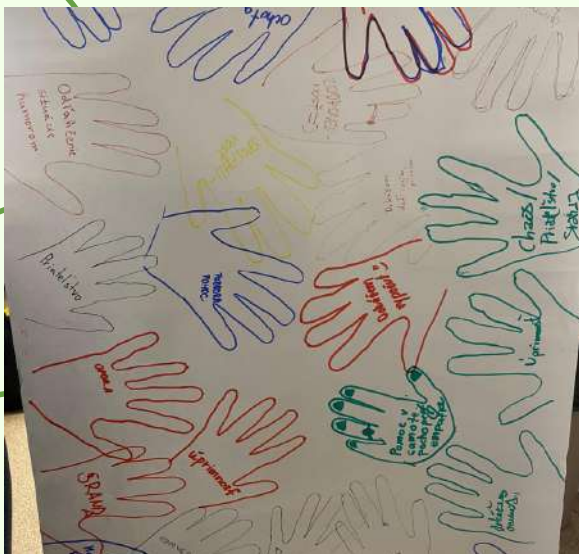
Dizajn: Mária Kurcinová, II.A

Prechod zo základnej na strednú školu je pre mnohých žiakov náročným obdobím plným zmien a nových výziev. Aby sa študenti lepšie zorientovali a vytvorili si pozitívne vzťahy so spolužiakmi a učiteľmi, mnohé stredné školy organizujú adaptačné dni.

Aj naša škola organizovala adaptačný deň 24.10.2024 pre žiakov prvých ročníkov. Prišli za nami pracovníčky z Centra poradenstva a prevencie v Trenčíne.

Cieľ adaptačného dňa

Jeho hlavnou úlohou je pomôcť žiakom prekonať úvodný stres, ktorý môže byť spojený s nástupom na novú školu. Program a aktivity, ktoré pre nás pripravili pani psychologičky boli napríklad diskusie, tímové hry. Taktiež nám dali na vyplnenie pár dotazníkov, ktorých výsledky nám prišli povedať o pár dní neskôr.

Máme tu aj samotné názory žiakov na adaptačný deň

Stela (I.E): Bolo to fajn, mali sme možnosť viac sa spoznať a uvoľniť sa v kolektíve.

Adam (I.E): Všetci sme sa spoznali zase o trochu viac a máme lepšiu náladu a atmosféru.

Maxim (I.A): Deň sa mi páčil, dozvedel som sa o tom, aké záujmy majú moji spolužiaci a myslím, že sa aj utužil náš kolektív.

Prečo sú adaptačné dni dôležité ?

- Adaptačné dni plnia mnohé funkcie. Prispievajú k
- zníženiu stresu,
 - tvorbe nových priateľstiev,
 - zoznámeniu sa s novým prostredím,
 - podporujú začlenenie žiakov do nového kolektívu.

Sú teda kľúčové pre vytvorenie prostredia, kde sa každý cíti prijatý a motivovaný na spoluprácu a rozvoj.

Lepšie raz vidieť ako stokrát počuť

Trieda II.C sa 9.10. 2024 zúčastnila na exkurzii Herbex v Hrašnom. Firma Herbex sa špecializuje na výrobu čajov a ich následné balenie.

Autor a fotky: Kristína Kukučová, II. C
Dizajn: Sofia Pindáková, III. A

My, trieda II. C, sme mali možnosť byť súčasťou tohto procesu a pozrieť sa ako to v takej výrobe vyzerá.

Hneď po príchode nás pri vstupe milo privítala dcéra jedného zo zakladateľov firmy. Už vo vchode bola cítiť krásna vôňa bylín. Pred vstupom do výroby nám boli rozdane potravinárske návleky na ochranu pred kontamináciou.

Bezpečnostná príprava pred vstupom do skladu

Prehliadka skladom

Následne sme videli sklad, kde samostatné čaje boli zabalené v krabiciach, určené na vývoz do predajní. Po sklade nasledovala už samostatná výroba, kde sa čaje balia od sypaných čajov až po čaje, ktoré sa balia do takzvaného prebalu, kvôli zvýšenej bezpečnosti, sú to napríklad detské čaje.

Mali sme možnosť stretnúť sa aj s pani zakladateľkou Oľgou Nemcovou, ktorá nám porozprávala o histórii firmy, o jej vzniku a o tom ako firma Herbex začala a čím všetkým si musela prejsť.

Bola to naozaj obohacujúca skúsenosť, pretože, ako sa hovorí, lepšie raz vidieť ako stokrát počuť. Keďže sa o výrobe a celom výrobnom procese učíme na ekonomike, exkurzia bola pre nás veľkým prínosom. Po skončení exkurzie sme od firmy Herbex dostali rôzne čaje a šumienky, ktoré nás veľmi potešili.

Veľká vďaka patrí pani profesorke Ing. Anne Mišúnovej za jej ochotu nás zobrať na exkurziu a pani profesorke Ing. Danke Kadlicovej, ktorá nám robila príjemnú spoločnosť.

Spoločná foto žiakov II. C

Mladosť v rovnováhe

Erasmus+ v Portugalsku: Cesta k duševnej rovnováhe a mentálnemu zdraviu

Autor, fotky: Karin Mokříčková, III. A
Dizajn: Sofia Pindáková, III. A

Hneď na začiatku letných prázdnin sme sa my, šiesti slovenskí účastníci, vydali na dobrodružnú cestu do slnečného Portugalska. Naším cieľom bolo dozvedieť sa viac o tom, ako si môžeme posilniť svoje duševné zdravie a zvýšiť kvalitu svojho života účasťou na rôznych indoorových a outdoorových športových aktivitách a aktívnych workshopoch. Mládežnícka výmena bola určená najmä pre mladých ľudí žijúcich na vidieku a v izolovaných oblastiach, aby im predstavila inú formu neformálneho vzdelávania a umožnila im byť súčasťou multikultúrneho prostredia.

Naša cesta začala na letisku v Budapešti, kde sme sa ako slovenská skupina prvýkrát stretli a spoznali. Po krátkom meškani sme nastúpili do lietadla a na úsvite sme vzlietli k oblohe. O tri hodiny neskôr sme pristáli v druhom najväčšom meste Portugalska, Porte. Odtiaľ sme nastúpili na autobus do našej konečnej destinácie, malej dedinky Aguiar da Beira, dve hodiny od Porta. V autobuse sa k nám pridali grécki účastníci. Okrem Grécka a Slovenska sa projektu zúčastnili aj účastníci z Talianska, Španielska, Severného Macedónska, Rumunska a samozrejme Portugalska. Prvý deň sme ukončili skvelou večerou v miestnej reštaurácii a následne sme sa presunuli do nášho ubytovania v neďalekom školskom areáli.

Návšteva Porta

Druhý deň sme začali raňajkami v škole a pokračovali ice-breakingovými a teambuildingovými hrami, aby sme sa bližšie spoznali. Potom sme sa vybrali na prechádzku po dedine, aby sme sa zoznámili s okolím a z miestneho kopca v dedine sme mali pekný výhľad na celé okolie.

Na tretí deň nás čakala aktivita orientačný beh, ktorý bol typickým a najobľúbenejším športom v okolí. Orientačný beh patrí do skupiny športov, ktoré zahŕňajú používanie mapy a kompasu na navigáciu z bodu do bodu v rôznorodom a zvyčajne neznámom teréne pri udržiavaní určitej rýchlosti. Preto sme boli rozdelení do tímov a dostali sme kompas a mapu dediny s bodmi, ktoré sme museli nájsť a splniť malú úlohu, ktorú sme mali v každom bode vykonať. Poobede sme sa presunuli do bazéna a užili si tam zvyšok slnečného popoludnia. Večer patrili nášmu slovenskému tímu na usporiadanie prvej interkultúrnej noci projektu. Pripravili sme si krátky Kahoot kvíz a zatancovali tradičný tanec, do ktorého sa zapojili všetci, takže sme si užili veľa zábavy.

Štvrtý deň sa niesol v znamení športu. Po raňajkách sme sa rozdelení do menších tímov zúčastnili lezenia, minigolfu a horskej cyklistiky v prírode a miestnom vidieku. Poobede sme sa presunuli na miestnu riečnu pláž, kde nás čakala kanoistika. Mnohí z nás to skúsili prvýkrát a veľmi nás to bavilo. Potom sme zostali na riečnej pláži, aby sme si oddýchli od veľmi aktívneho, ale aj veľmi vyčerpávajúceho dňa.

Scenéria Porta

Piaty deň sme navštívili miestneho starostu a dostali drobné darččky. Zvyšok dňa bol vyplnený teambuildingovými aktivitami a ochutnávaním miestnej kuchyne na trhu zriadenom v areáli školy. Večer bol venovaný interkultúrnym nociam ostatných zúčastnených krajín.

Piaty deň bol posledným dňom projektu pred dňom odletu. Väčšinu času sme strávili na riečnej pláži, oddychovali a uživali si posledné spoločné chvíle. Večer nás čakala rozlúčková párty a uživali sme si každú sekundu zostávajúceho času s ostatnými účastníkmi.

Náš slovenský tím

Nakoniec prišiel posledný deň a my sme sa rozlúčili s útulnou dedinkou a vydali sa autobusom do Porta. Tam sme sa rozlúčili s ostatnými, silno ich objali a dúfali, že sa ešte niekedy uvidíme. Náš slovenský tím strávil deň spoznávaním mesta Porto a návštevou jeho známych a krásnych miest. Nakoniec sme sa oddelili a bezpečne doleteli späť domov.

Sme veľmi vďační za to, že sme mohli byť súčasťou tohto projektu a zažiť nové veci a spoznať nové kultúry. Spomienky a priateľstvá, ktoré sme tam nadviazali, si uchováme v pamäti a budeme na všetko a všetkých dlho spomínať.

Krehké umenie na dosah ruky

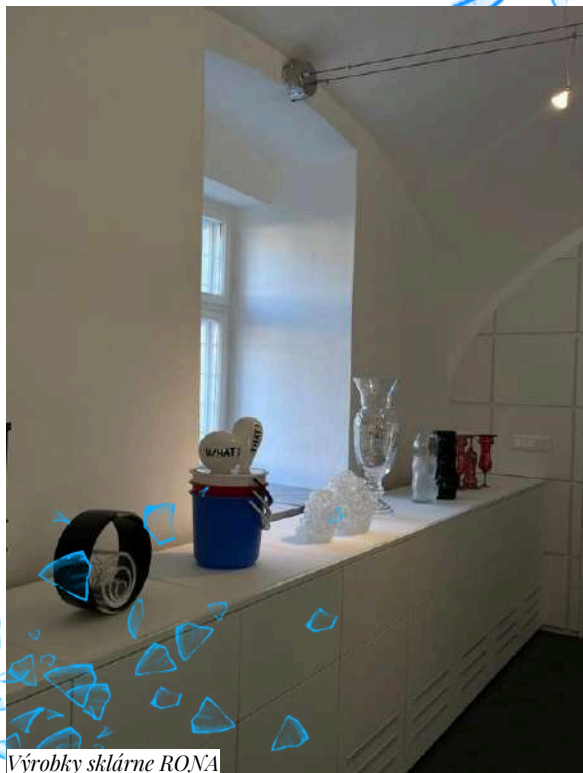
Autor: Vanesa Suchá, II. A
Dizaj: Tereza Vícenová, III. A

Počas mesiaca október sa žiaci našej Obchodnej akadémie zúčastnili exkurzie do Lednických Rovní do podniku RONA, a. s. . Konkrétne išlo o triedy I.D za dozoru pani profesoriek Ing. Mišúnovej a Mgr. Rendekovej, II.D za dozoru pani profesoriek Ing. Kamenskej a Mgr. Kudláčkovéj, I.B za dozoru pani profesoriek PaedDr. Čáčkovéj a Ing. Kadlicovéj a IIA za dozoru pani profesoriek Mgr. Ondráčkovej a Ing. Žáčikovéj.

Mali sme možnosť spoločne preskúmať areál sklárne RONA, ktorý sa skladá z veľmi zaujímavého múzea, obchodu s výhodnými cenami a samotnej továrne. V múzeu sme videli mnoho rôznych sklenených objektov od pohárov cez vázy až po zaujímavé dekorácie, no najviac záujmu a pozornosti asi upúťali ružové sklenené prasiatka. Previedol nás tadiaľ sprievodca, ktorý nám porozprával množstvo zaujímavostí o vzniku a histórii sklárne. RONA a. s. vznikla v roku 1892 a už v jej ranných začiatkoch sa jej veľmi darilo a neprestalo sa ani medzi dvomi svetovými vojnami, keď sa stala známou už aj na medzinárodnej úrovni. Po druhej svetovej vojne však bola znárodnená a z budov jej sídla sa stala základná škola. Po páde komunizmu bola znovu odkúpená a výroba skla obnovená. Neskôr sme sa presunuli do továrne, kde sa každá trieda rozdelila do 2 skupín a každej skupine bol pridelený sprievodca. Previedli nás cez strojovú aj ručnú výrobu, kde bolo zakázané fotiť kvôli ich unikátnym spôsobom výroby.

Exteriér sklárne RONA

Výrobky sklárne RONA

Začali sme strojovou výrobou, kde sme boli prevedení všetkými stupňami výroby, v našom prípade sklenených pohárov, hoci sortiment, ktorý sa vyrába, sa neustále mení. Videli sme stroj, v ktorom sa sklo ešte len tavilo, potom aj jeho tvarovanie v rôznych okrúhlych mašinách, kde skoro po celý čas majú poháre na vrchu pripevnenú ešte jednu časť podobnú spodku vinného pohára pre lepšiu manipuláciu. Neskôr sme mali aj možnosť vidieť odstraňovanie týchto častí a následné obrusovanie a pálenie okrajov pohárov pre väčšiu bezpečnosť ich používania. Nakoniec, keď už poháre boli vyrobené, prebehla ešte ich kontrola a dávali sa do krabíc hotových na predaj. Taktiež mali triedy možnosť vidieť ručnú výrobu, ktorá pozostávala hlavne z výroby fúkaného skla, teda zhotovovanie prebiehalo fúkaním pracovníkov do skla a horné časti pohárov sa neskôr viac-menej ručne odstraňovali. Keďže žiaci zistili, že títo pracovníci majú dobré platy, tak niektorí povedali, že by si takú prácu vedeli predstaviť robiť v budúcnosti. V závere exkurzie, keď už sme sa s našimi sprievodcami lúčili, nám takisto povedali, že sa v sklárňach vie zamestnať okrem manuálnych robotníkov aj mnoho ľudí s vyšším vzdelaním od ekonómov až po ITčiarov, tak kto vie? Možno sa tam niekedy niektorý absolvent našej obchodnej akadémie aj zamestná. Myslím si, že táto exkurzia mala veľký úspech a určite nám dala lepší prehľad o podniku, organizácii výrobného procesu a aj o samotnej výrobe skla.

Obchodná plná strašidiel...

Autorka: Nikola Gerbelová, III. A **Dizajn:** Sofia Pindáková, III. A

V utorok 29. októbra sa na našej škole konal Halloweeny deň, ktorý pre nás s nadšením pripravil školský parlament.

Žiaci, ktorí sa chceli vyhnúť skúšaniam či písomkám, sa obliekli do niečoho „strašidelného“, čo by si za bežných okolností na seba nedali. Niektorí si namalovali tvár, iní siahli po halloweenskom doplnku alebo si pripravili kompletne prepracované masky.

Súčasťou dňa bola aj súťaž o najlepšiu masku. Tí, ktorí sa chceli zapojiť, poslali fotku svojej masky na školský Instagram. Následne sa hodnotili všetky zapojené kostýmy, kde o víťazoch rozhodovali naši žiaci.

Na treťom mieste sa umiestnili kreatívne dievčatá Veronika Oráviková, Eva Holecová, Vanessa Horečná a Vanesa Gálisová z II. D, ktoré sa prezliekli za postavy z rozprávky „Alica v krajine zázrakov“.

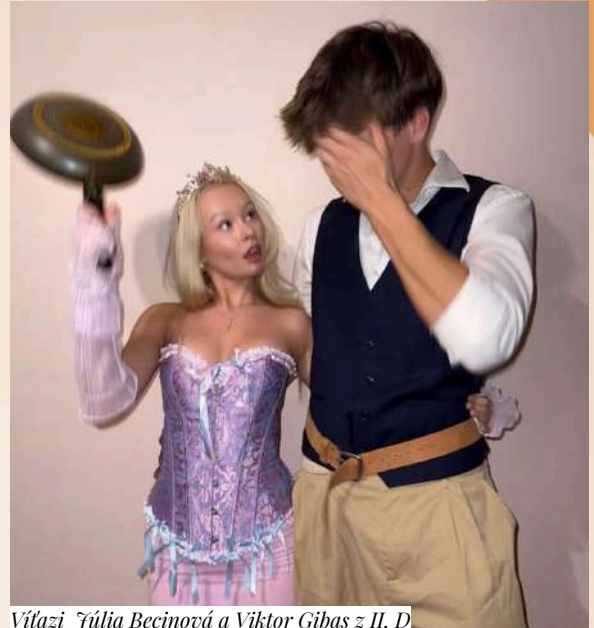
Žiačky z II. D s umiestnením na treťom mieste

Druhé miesto získal Ľubomír Michalička z III. B za originálny kostým bavorskej ženy. Obe tieto miesta boli ocenené sladkou odmenou, ktorá určite potešila.

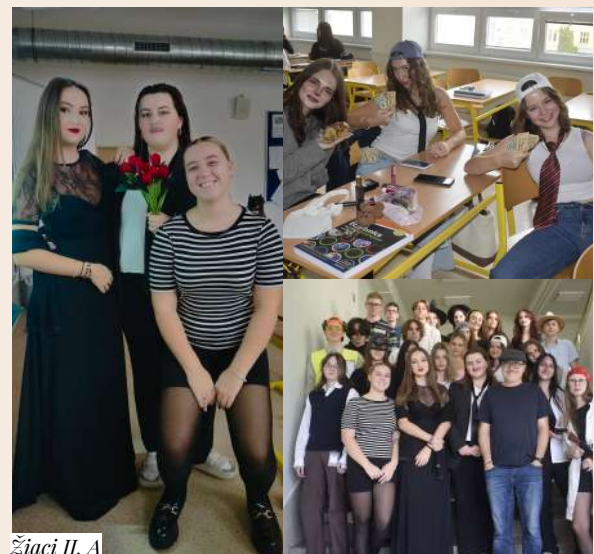
Ľubomír Michalička z III. B s umiestnením na druhom mieste

Víťazmi sa stala dvojica Júlia Becincová a Viktor Gibas z II. D, ktorí prišli ako Rapunzel a Flynn Rider. Ako odmenu získali lístok na školský ples 2025.

Víťazi Júlia Becincová a Viktor Gibas z II. D

Výhercom srdečne gratulujeme a všetkým zúčastneným ďakujeme za skvelú atmosféru. Tešíme sa na budúci rok, ktorý nám určite prinesie ďalšie originálne a kreatívne masky!

Žiaci II. A

Hamlet tak trochu inak

Autor: Nikola Gerbelová, III. A

Dizaj: Kristína Dušičková, II. B

V utorok 5. novembra 2024 sme sa my, žiaci III. A, pod vedením pani profesoriek Maťovčíkovej a Jašurkovej, vydali na divadelnú exkurziu do Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene. Na programe bola slávna Shakespearova tragédia Hamlet, ktorú sme mali možnosť čítať už v prvom ročníku na hodinách anglickej literatúry. Veľmi nás zaujímalo, ako si s týmto dielom poradí zvolenské divadlo a akým spôsobom ho interpretujú.

Socha hlavy Jozefa Gregora Tajovského

Predstavenie bolo spracované moderne a sviežo, pričom do hry boli zakomponované prvky, ako napríklad mobilné telefóny či odkazy na umelú inteligenciu. Napriek týmto aktualizáciám zostali zachované všetky kľúčové pasáže a myšlienky. Prepojenie klasiky s modernými prvkami bolo miestami vtipné, ale občas nevhodné.

Vľavo plagát divadla, v pravo plagát Banskobystrického kraja

Atmosféra divadla nás príjemne prekvapila. Herci vystupovali naozaj profesionálne a dokázali nás tak baviť celé vystúpenie. Celá exkurzia bola pre nás veľmi obohacujúca. Divadelné predstavenie bolo nielen umeleckým zážitkom, ale aj výbornou príležitosťou pozrieť sa na literárnu klasiku z iného uhla pohľadu. Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene rozhodne odporúčame a už teraz sa tešíme na ďalšie podobné kultúrne podujatia, ktoré nám nielen spríjemnia deň, ale aj rozšíria naše obzory.

Trieda III. A s pani profesorkami Maťovčíkovou a Jašurkovou

V Marlenke nám chutilo

Dňa 20.11. 2024 sme sa my, III.A, zúčastnili exkurzie v meste Frýdek-Místek v Českej republike, kde sídli Marlenka. Cesta autobusom ubehla rýchlo, počas jazdy sme sa tešili z padajúceho snehu, ktorý sme doma ešte nevideli. Hneď po príchode nás veľmi pekne privítali formou ochutnávky koláčikov. Na tanieriku sme dostali z každého rožku trošku, ku koláčikom sme si mohli vybrať aj nápoj, ako napríklad kávu. Pri vychutnávaní si kávy sme sa dozvedeli, že firma má v pláne otvoriť vlastnú sieť kaviarní Marlenka.

Ochutnávka výrobkov

Prednáška v Marlenke

Počas ochutnávky sme sledovali video a počúvali výklad o histórii Marlenky. Založil ju Gevorg Avetisjan z Arménska na základe zákusku, ktorý upiekla jeho sestra. Spoločnosť je pomenovaná po zakladateľovej matke a dcére, obe sa volali Marlen. Nedávno sa menilo aj logo z fotky malej Marlen na jej siluetu. Taktiež sme zistili, že z tejto výroby sa vyváža Marlenka a iné produkty až do 44 krajín na svete. Ďalšiu výrobu chcú vraj postaviť do roku 2027 hneď vedľa tej, v ktorej sme boli a spoločnosť nemá v pláne sa rozrastať do nových miest vo svete. V tejto výrobní sa nachádza aj oddelenie, kde pečú úžasné torty na zákazku, napríklad aj pre kráľovnú Alžbetu II. na jej 90 narodeniny a kráľa Karola III. na jeho 75 narodeniny.

Maketa torty pre kráľa Karola III.

Maketa torty pre kráľovnú Alžbetu II.

Po ochutnávke sme sa presunuli do časti, kde sa Marlenka vyrába. Sledovať sme však mohli len spoza presklenej chodbičky nad výrobnými priestormi. Výklad ďalej pokračoval a nové informácie sa len tak hrnuli. V Marlenke vraj spotrebujú 19 ton medu za mesiac, ktorý dovážajú zo Slovenska. Všetky suroviny, ktoré používajú sú z Česka,

Autor a dizajn: Greta Lombardo, III. A

Slovenska a Arménska. Najviac nás prekvapilo, že jednu Marlenku od surového cesta až po zabalenie a kontrolu vyrobia len za 17,5 minúty. Cesto sa pečie len 4 minúty. Taktiež sú výrobné priestory veľmi čisté a prísne kontrolované. Svedčí o tom aj niekoľko certifikátov. Zamestnanci musia nosiť obleky a vlásenku, ktorá zakrýva vlasy, niektorí ju používajú aj na bradu. Zakázané majú vo výrobe nosiť hocijaké šperky. Pred vstupom do výroby musia umyť ruky, a ak sa stane náhodou nejaké zranenie, musia si dať naň náplast modrej farby so zabudovaným plieškom, aby pri kontrole bola sponzorovaná röntgenom, keby náhodou padlo do jedného z výrobkov. Modrej farby je preto, lebo neexistuje žiadna surovina modrej farby, ktorá by bola jedlá, a tak je tiež ľahko viditeľná a každý vie, že do zákuskov nepatrí. Odpad je vo výrobe takmer minimálny, nakoľko všetky výrobky, ktoré neprejdú kontrolou, napríklad kvôli odlišnej váhe putujú do spotreby na mrveničku, teda posyp na koláče.

Vnútročné priestory predajne Marlenka

Vnútročné priestory predajne Marlenka

Exkurziu sme potom už len zakončili v predajni Marlenka, odkiaľ sme si väčšina doniesli nejakú dobrotu. Ďakujeme pani učiteľkám Žáčikovej a Maťovčíkovej za organizáciu tejto exkurzie.

Trieda III. A s pani profesorkami Žáčikovou a Maťovčíkovou

IMATRIKULÁCIE

Autor: Nikola Gerbelová, III.A
Dizajn: Mária Kurcinová, II.A

V piatok 15. novembra 2024 zorganizovala trieda III. D imatrikulácie našich nových prváčikov. Spôčiatku to vyzeralo trochu rozpačito – tretiaci si neboli úplne istí, ako na to, ale nakoniec sa rýchlo zmobilizovali. Pod vedením Laury Krúpovej, ktorá držala nielen svoju triedu, ale aj prvácke triedy pevne pod kontrolou, vznikla úžasná a energická akcia, na ktorú bola radosť pozerieť. Prváci sa na svoju úlohu pripravovali naozaj poctivo. Počas prestávok i hodín bolo často počuť hudbu alebo vidieť celé triedy nacvičovať na chodbách. Táto ich snaha a nasadenie sa odrazilo aj na kvalite vystúpení. Imatrikulácie sa odohrávali v školskej telocvični. Do poroty nominovali pani profesorky Surovcovú, Paškovú, Krchlíkovú, pána profesora Kováča a nášho školského psychológa Antoniča. Pani Surovcová bola taktiež aj predsedníčkou poroty. Imatrikulácie odštartoval nástup prvákov, po ktorom nasledoval príhovor tretiačkov a slová pani riaditeľky Ing. Moniky Bulkovej. Potom už nič nebránilo tomu, aby sa začal dlho očakávaný program.

Tretiaci otvorili imatrikulácie svojim tanečným číslom, v ktorom vystúpil aj náš pán zástupca. Po nich už prišiel čas na vystúpenia prvákov. Každá trieda dostala tému, ktorú si mali kreatívne spracovať:

- I. A – ľudovky
- I. B – show dance
- I. C – spoločenské tance
- I. D – brušné tance
- I. E – jazz

Každé číslo bolo obohatené prvkami hip-hopu, čo vystúpeniam dodalo moderný nádych. Z každej choreografie sálala energia, humor a úsilie, ktoré prváci vložili do nacvičovania. Publikum sa skvele bavilo a celková atmosféra bola veľmi príjemná. Rozhodnúť o víťazoch nebolo jednoduché.

Výsledky boli nasledovné:

- 1. miesto: Trieda I. D** – víťazi si odniesli diplom, detské šampanské a tortu
- 2. miesto: Trieda I. A** – odmenená diplomom, detským šampanským a sladkou odmenou
- 3. miesto: Triedy I. B, I. C a I. E** – ocenené diplomom a sladkou odmenou

Vítanej triede srdečne gratulujeme! Veríme, že ich čaká úspešná úloha organizátorov imatrikulácii o dva roky.

Veľká vďaka patrí aj triede III. D za skvelú organizáciu a kreatívny program. Dúfame, že imatrikulácie pomohli prvákovi lepšie sa spoznať a posilniť ich triedne kolektívy. Už teraz sa tešíme, čo nám prinesú budúročné imatrikulácie.

Šišky na viac spôsobov -ponúknite sa, veď sladké je dobré na nervy

Autori: Kolektív cvičnej firmy IV. C

Dizajn: Sofia Pindáková, III. A

Foto: Mgr. Karolína Lehocá

“Snažili sme sa až tak moc,
že sme kričali o pomoc,
nikto nám pomôcť neprišiel
iba náš stánok bez bodov odišiel.”

V dňoch 20. až 21. 11. 2024 sa naša firma s názvom Delici, s. r. o. (Ciambella) zúčastnila Veľtrhu cvičných firiem v Bratislave v priestoroch NTC. Zámerom našej firmy je výroba šišiek z domáceho kváskového cesta, pričom okrem klasických šišiek z kvásku ponúkame aj šišky pre ľudí s laktózovou intoleranciou a tiež celiakiou. Máme sladké aj slané varianty s mnohými druhmi náplní a posýpok.

Tohtoročnou témou veľtrhu bolo: “Budúcnosť podnikania; Riešenia pre lepší svet”

Na veľtrhu sme sa zúčastnili všetkých možných súťaží ako sú: prezentácia cvičnej firmy, celkový imidž stánku vrátane katalógu, loga, sloganu, vizitky, a tiež súťaže “90 sekúnd vo výťahu” v anglickom jazyku.

Na veľtrhu vystupovali okrem našich slovenských cvičných firiem aj zahraničné firmy, ktoré boli z Českej republiky, Slovinska, či dokonca z Rumunska. Veľtrh bol skvelou príležitosťou na stretnutie s inými študentmi, podnikateľmi a odborníkmi. Videli sme, ako sa teoretické poznatky aplikujú v reálnych podmienkach. Nadobudli sme nové kontakty, ktoré môžu byť užitočné v našom budúcom rozvoji. V rámci veľtrhu sme sa naučili, ako dôležitá je schopnosť prezentovať svoje produkty a služby. Zlepšili sme sa v schopnosti presvedčiť zákazníkov a efektívne obhájiť hodnotu a kvalitu našich produktov. Mnoho ľudí, či už z iných firiem alebo ľudí z okolia malo veľký záujem o kúpu našich šišiek.

Mali sme možnosť vidieť kreatívne nápady študentov najmä z hľadiska udržateľnosti, ekológie a starostlivosti o zamestnancov.

Za príležitosť zúčastniť sa dakujeme a dúfame, že skúsenosti, ktoré sme nadobudli využijeme v budúcnosti.

Žiaci 4. C a ich stánok

Ukážka tovaru

Prednáška o našej školskej firme

Veľa lásky sa zmestí do krabice od topánok

Autorka, fotky: Stella Eržinová, IV. A
Dizajn: Sofia Pindáková, III. A

Od 20.11. do 29.11. 2024 sa na našej škole konala dobrovoľná zbierka pre skrásenie vianočných sviatkov seniorom s názvom „Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok“. V našej spoločnosti sú seniori často prehliadaní, a predsa každý si zaslúži mať krásne Vianoce.

Už niekoľko rokov pani učiteľka Kadáková organizuje a nás podporuje v tomto projekte, za čo jej z celého srdca ďakujeme a vážime si jej ochotu a čas.

P. p. Kadáková a žiačky IV. A

Zo začiatku sme si neboli istí, či dokážeme potešiť rovnaké množstvo seniorov ako minulý rok. Opak sa stal pravdou a podarilo sa nám vďaka vám vyzbierať takmer dvojnásobne viac krabičiek, a to úctyhodných 62. Ďakujeme každému jednému z Vás, či už ste študent, učiteľ alebo rodič, každý máte srdce na správnom mieste.

Barbora Meravá a Eliška Štefánková zo IV. A

Vieme, že táto aktivita je časovo náročná, a preto chceme podakovať všetkým učiteľom, ktorí nám povolili pracovať na krabičkách aj počas vyučovania.

Žiačky IV. A s krabičkami

Prichystané krabičky

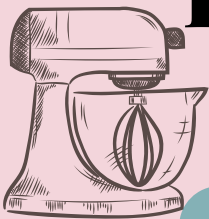
Sme nadšení z tohtoročného výsledku a tešíme sa, že môžeme byť súčasťou tohto projektu.

Zo srdca ďakujeme,
Vaša IV. A

PEČIE CELÁ OBCHODKA s NOA? News

Autor a dizajn: Ema Lacková II.A

Pomôcť tým v nevyhode, alebo konkrétne, pomoc útlukom a Matejkovi, to bola naša inšpirácia na zorganizovanie charitatívnej zbierky „Pečie celá Obchodka“. Koláčiky, vianočné oplátky, medovníky a iné vianočné pečivo, aj takéto dobroty čakali maškrtných zákazníkov vo vestibule našej školy. A nezabudli ste priniesť aj slané drobnosti.

Sladká výzva

Určite poznáte reláciu Pečie celé Slovensko, no u nás to bola Pečie celá Obchodka a namiesto najlepšieho pekára sme hľadali triedu, ktorá napečie najviac koláčikov. Prirodzene, nič nie je zadarmo a odmenou v tomto prípade bol extra jeden deň školského výletu.

Akcia sa konala dva dni, čiže práve tak dlho mala celá škola dodávku sladkých vianočných, ale aj nevianočných koláčikov. A ak by vôňa perníkov nestačila na vytvorenie vianočnej atmosféry, určite k tomu dopomohol aj vianočný stromček skrášľujúci naše priestory a dobrá nálada.

Časť vyzbieraných krabíc

Trieditie koláčov

Naš vianočný stromček

Trieditie koláčov a prví zákazníci

Trieditie koláčov

Môžete piecť...teraz!

Musíme povedať, že sme boli milo prekvapení, keď v pondelok ráno študenti, dievčatá aj chalani, stáli s plnými krabicami slaných aj sladkých drobností v rukách v rade ako za socializmu na pomaranče. To, či piekli študenti, alebo im niekto pomáhal sme už nezistovali - hlavné predsa je, že niečo chutné doniesli.

Predtým, než sme začali predávať, sa vestibul podobal skôr na sklad Amazonu, než na benefičný predaj koláčikov, ale nášmu šikovnému tímu sa napečené výtvary rýchlo podarilo roztriediť a predaj sa mohol začať.

Našími prvými zákazníkmi boli naše milé učiteľky a aj pani vrátnička, ktoré si hneď spravili vianočné zásoby, a takýmto šikovným spôsobom vyriešili vianočné pečenie. No ani študenti nesklamali a počas prestávok sa k pultíkom nahrnuli ako na teplé rožky (nie grahamové ale tie vanilkové :-)) a, samozrejme, aby podporili dobrú vec. Dokonca sa nám podarilo par kúskov predat aj pánovi z Woltu, ktorý niekomu priniesol obed. No a tomuto sa hovorí úspešný prvý deň! Spolu sme vyzbierali 5936 kusov pečiva a neuveriteľných 600 eur.

Nečakaný problém

Akoby to bolo, keby išlo všetko podľa plánu. Na našej škole momentálne prebieha rekonštrukcia a z technických dôvodov bol odpojený rozhlas, a tak hlavný prostriedok na rozšírenie informácií ohľadom tejto zbierky bol zmarený. Nezostávalo nám nič iné, ako sa spoliehať na silu sociálnych sietí Facebook (pre starších), Instagram (pre mladších) a EduPage (pre rodičov), aby presvedčili čo najväčší počet ľudí o neodolateľnosti tejto sladkej akcie. Našťastie, žijeme v digitálnej dobe a zvesť o tejto akcii sa dostala až za múry našej školy.

Nákupy vianočných dobrôt

Na svoje si prišli aj kuriéri

Naše prvé zákazníci

Koláčiky - hlavne tématicky

Predaj v plnom prúde

Slané drobnosti

Pečenie pokračuje!

Na druhý deň sme latku pokladali nižšie. Nečakali sme už tolko koláčov, no znovu sme boli v omyle. Vybieralo sa ďalších 1083 kusov! Dokonca sme mali aj návštevníčky mimo školy, ktoré nám prispeli a nakúpili si slané jednodubky v hodnote 100 eur.

Každú prestávku sa jedlo a neodolal ani organizačný tím. Veď predsa musel vedieť čo predáva, aby vedel odporučiť to najchutnejšie, no nie? Na konto sme si pripísali ďalší úspešný deň a vybierali sme ďalších 600 eur, o čom sa nám ani nespívalo. Spolu sme teda vybierali zaokrúhlene 1200 eur, čo je šesťnásobok toho, čo sme očakávali. Náš cieľ bolo vybierať aspoň 200 eur.

Mimoškolskí návštevníci

Predaj v plnom prúde

Dopečené!

Tretí deň sa už nepredávalo, ale upratovalo. Všetky tie prázdne krabice bolo nutné dať do zberu, vrátiť namiesto zapožičané lavice a to najdôležitejšie, vyhlásiť víťaza našej súťaže. Samozrejme, predať spolu 7000 koláčov nie je ľahké, a tak sme ešte zvyšné perníčky v malých krabičkách rozдали vedeniu školy, učiteľom a v neposlednom rade všetkým triedam.

Na prvom mieste sa umiestnili triedy 1.A a 1.E, ktoré doniesli vyše 1600 kusov koláčov. KAŽDÁ!!! Z pohľadu ročníkov prváci doniesli 4773 kusov, druháci 1425 kusov, tretiaci 426 kusov, štvrtáci 395 kusov a piatáci 0. To však neznamená, že sa študenti najvyššieho ročníka do tejto akcie nezapojili. Práve naopak - poctivo nakupovali naše dobroty!

Organizačný tím

Na dobrú vec

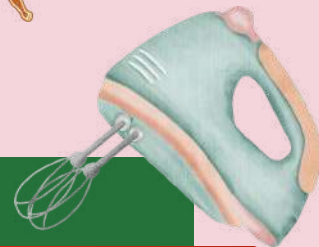
Vyzbieranú sumu sme rozdelili na 3 poukazy v hodnote 400 eur, ktoré poputujú Trenčianskemu útulku, útulku Nádej v Novom Meste nad Váhom a nepočujúcemu Matejkovi a jeho nepočujúcim kamarátom, ktorým pomáha Občianske združenie Umenie počuť. Článok a fotky z odovzdávania výťažku sa uverejní v nasledujúcom čísle.

Dúfame, že náš príspevok zachráni nejedného psíka a skrásli Vianoce nepočujúcim detičkám.

Poukážky

Darčeková poukážka

Od: Redakčný tím NOA? News

400€

Pre: Trenčiansky útulok

Darčeková poukážka

Od: Redakčný tím NOA? News

400€

Pre: Útulok Nádej Nové Mesto nad Váhom

Darčeková poukážka

Od: Redakčný tím NOA? News

400€

Pre: Matejka a OZ Umenie počuť

Navždy sa zachová...

Autor a dizajn: Tatiana Habánková, V.A

Dňa 16. novembra sme mali my, trieda 5.A, veľkolepý deň – jeden z momentov, na ktoré sa tak skoro nezabudne – našu stužkovú slávnosť. Tento deň symbolizuje prechod z detských čias, hier a výmyslov, do dospelosti.

Celý večer sa niesol v duchu radosti, smiechu, slz, ale aj nervozity zo strany maturantov. Slávnosť sa začala príhovorom našej pani riaditeľky, ktorá nám pripomenula dôležitosť tejto chvíle. Následne sa uskutočnilo odovzdávanie zelených stužiek, ktoré symbolizujú nádej a nový začiatok na ceste dospelosti. Tieto chvíle boli plné emócií. Vtedy sme si uvedomili, že škola sa pomaly končí a pred nami je nový začiatok životnej etapy. Po odovzdaní stužiek nasledovali príhovory našich profesoriek, triednej Míriam Filinovej a krstnej pani profesorky Lenky Cooper. Slzičky hrali nielen v očiach rodičov, ale aj u nás maturantov. Ich slová nás rozcítili, ale zároveň posilnili na ceste, ktorá nás čaká.

Na záver oficiálnej časti slávnosti boli prečítané krásne básničky o každom z nás, ktoré boli napísané „na mieru“. Tieto verše zachytávali jedinečné vlastnosti každého a vyvolali ďalšie úsmevy i dojatie. Následne večer pokračoval voľnou zábavou, kde sa uvoľnili nielen maturanti, ale aj rodičia a profesori.

Tanenčný program

Foto z programu- „S tebou mě baví svět“

Samozrejme nechýbal rodičovský tanec a pestrý program. Ten nám ukázal, že sme dobrí nielen v účtovaní, či v ekonomike, ale odkryli sa mnohé skryté talenty, či už z hľadiska herectva pri hraní v programe „Voyo“, kde sme zahviezdili pri „S tebou mě baví svět“ alebo „Jama žgrlova“. Ku koncu programu sme to všetci riadne roztočili pri spoločnom tanci a zožali burácajúci potlesk sály.

Trieda 5.A, pani riaditeľka, triedna profesorka, krstná pani profesorka

Votreleci na párty!

Autor: Samuel Mičuda, IV.B
Dizajn: Melisa Mičková, III.A

23. november 2024 - deň, ktorý sa navždy vryl do pamäti študentov 4.B triedy. V tento deň sa konala naša dlho očakávaná stužková slávnosť, ktorá sa niesla v zlato-kremových farbách v Trenčianskych Stankovciach.

Slávnosť sa začala očarujúcou atmosférou pri sviečkach. Doplnená bola privítaním hostí zo strany triednej pani profesorky Kamenskej, po ktorej nasledoval nástup 14 mladých dám a 12 pánov, ktorí sa predviedli v nádherných šatách a oblekoch

O polnoci sme boli predstavení krátkou, vtípnou básničkou a každý dostal originálnu tortu so svojou prezývkou. Triednu pani profesorku a krstnú mamu sme prekvapili darčekom, ktorými sme im vyjadrili svoju vďačnosť za to, že vždy stáli pri nás a vydržali to s nami celé 4 roky.

Program IV.B

Spoločná fotografia IV.B

Na záver večera, už ako to býva tradíciou, triedna otvorila šampanské z ktorého sme si každý odpili. Džbán spolu s krstnou slávnostne rozbili, každý sme si zobrali črep pre šťastie, chytili sme sa za ruky a zaznela nám pesnička, na ktorú sme tak netrpezlivo čakali - "Navždy sa zachová..." Nasledovala voľná zábava na ktorej si výborne zatancovali študenti, rodičia aj profesori a my sme týmto zakončili sezónu stužkových slávností na OATN.

Pán zástupca slávnostne otvoril tento výnimočný večer, ktorý pokračoval príhovormi triednej a krstnej, ktorá ho zavŕšila pokrstením stužiek. Po ostužkovaní sme darovali mamám ruže a otcom malé flaštičky ako prejav vďaky a tým sme ich vyzvali na rodičovský tanec.

Po oficiálnej časti stužkovej slávnosti sme si pre svojich hostí pripravili program, na ktorom sa výborne zabavili a nasmiali. Krátko po vyhlásení tomboly však na túto slávnosť vtrhli bandíti celý v čiernom a uniesli zo sály triednu aj krstnú mamu.

Program IV.B

Stresy sme vďaka moderátorom prekonali

Autor: Matej Putala, IV.C

Dizajn: Simona Komorovská, III.A

Prišiel ten čas, čas na ktorí sa tešil každý z nás. Naša stužková sa konala 15. 11. 2024 v kultúrnom dome Nemšová, kde sme sa mali možnosť prejavíť ako 30 členný kolektív za posledné 4 roky. Celá táto slávnosť začala prebiehať o 18:00. Pred príchodom našich pedagógov sme nedečkavo čakali s ružami v rukách na privítanie a ich následné usadenie. V zapätí prichádzali aj naši drahí rodičia, ktorým sme samozrejme tiež venovali pozornosť. Pred oficiálnym začatím nás chytali menšie stresy, avšak na nástupe sme to výborne zvládli a veľká pochvala patrí našim hlavným moderátorom - Diane Kaňovskej a Tomášovi Obdržalovi, ktorých tréma neskonala.

Po úspešnom ostužkovaní nasledovala slávnostná večera, popri ktorej sa v pozadí na dataprojektore púšťali naše fotky z našich doposiaľ prežitých školských čias. Po večeri nasledoval program, ktorý sa začínal približne o 20:30. Po programe začala voľná zábava, ktorú sme si veľmi užili a nepochybujeme tvrdiť, že aj učiteľia s našimi rodičmi. Tesne pred pol nocou sa začali čítať básničky, pod ktorými si nás naši spolužiaci budú pamätať navždy. Ako zákusok sme mali sladké nanuky a po tomto ceremoniály nechýbalo ani rozbitie čaše s našimi menami ako symbol šťastia.

Žiačky IV.C s krstným

Naším triednym učiteľom je Ján Samák a po boku náš krstný Martin Kováč. Za túto dvojicu statočných mužov sme veľmi vďační a vážime si, že to s nami po celé tie roky tak bravúrne zvládali.

Stužkovanie

Program IV.C

Voľná zábava

Radi by sme touto cestou veľmi pekne poďakovali pedagógom, ktorí prijali naše pozvanie a zúčastnili sa našej stužkovej, čím nás podporili a zároveň prajeme veľa šťastia budúcim maturantom pri organizovaní slávnostného podujatia ako je stužková!

S úsmevom na tvári

Autor: Ivona Ševčovičová, IV. D
Dizajn: Tereza Vicenová, III.A

Naša stužková sa konala 11. 10. 2024 v kultúrnom dome Trenčianska Turná. Zúčastnili sa jej pani riaditeľka Bulková, pán zástupca Žiška, triedna pani profesorka Zelinová, krstná mama pani profesorka Mišunová, sedem ďalších profesorov a dvaja zamestnanci školy, naša pani vrátnička a pán psychológ).

Program IV. D

Stužková slávnosť je udalosť, na ktorú sa každý študent teší od prvého dňa v škole. Je to čas, keď sa uzatvára jedna kapitola školského života a začína sa nová etapa plná výziev. Ani naša stužková nebola výnimkou. Prípravy na tento večer začali už niekoľko mesiacov pred samotným dňom, keď sme sa spoločne pustili do plánovania programu. Usilovne sme pracovali na každom detaile, od výberu piesní až po nacvičovanie choreografie, aby sme si tento večer užili čo najviac.

Moderátori stužkovej

Program IV. D

Samotná slávnosť prebehla hladko a v príjemnej nálade. Každý moment bol naplnený emóciami. Od slz, ktoré každému z nás vyhrkli pri pripínaní stužky či čítaní príhovorov, až po spoločne prežité chvíle pri tanci. S každým krokom sme si viac a viac uvedomovali, že tento večer je oslavou nielen našich úspechov, ale aj vzťahov, ktoré sme si vytvorili počas štyroch rokov strávených spolu na OATN.

Fotografia IV. D

Na našu stužkovú budeme vždy spomínať s úsmevom na tvári. Tento večer upevnil naše priateľstvá a stal sa symbolom toho, že spolu dokážeme dosiahnuť veľké veci. Naša stužková slávnosť bola dňom, ktorý zostane navždy v našich srdciach a bude nám pripomínať, že každý koniec je zároveň novým začiatkom.

Úspechy OATN

Autor: Nicole Slovak, I. A
Dizajn: Tereza Vicenová, III. A

V poslednom štvrtroku 2024 sa naši žiaci zúčastnili viacerých stredoškolských súťaží a neodišli naprázdno. Takto sa im darilo:

September:

23. 9. 2024 sa náš **FUTBALOVÝ TÍM** v zložení David Alexander Krejza (III.D), Samuel Richtárech (IV.B), Adam Hormík (IV.B), Žiška Daniel (II.B), Tomáš Orolín (III.A), Haško Nicolas (II.B), Janega Filip (I.D), Remšík Denis (I.D), Mihál Ondrej (III.C), Habánik Martin (IV.A), Daňko Peter (I.C), Ježík Samuel (II.B), Nešťák Filip Marko (I.C), Huray Kevin (I.E), Ďurža Samuel (I.B), umiestnil na **3. mieste v okresnom kole turnaja stredných škôl vo veľkom futbale**.

Október:

11. 10. 2024 sa konalo **“ŠKOLSKÉ KOLO V PÍSANÍ NA PC”**. V I. kategórii sa umiestnili naši žiaci na nasledovných miestach: 1. Samuel Lenko (I. C), 2. Nicolas Guga (II. A), 3. Karol Radosa (II. A). V II. Kategórii to dopadlo nasledovne: 1. Tomáš Kőröš (IV. B), 2. Vladimír Čokina (IV. A), 3. Ľubomír Michalička (III. B)

V priebehu 16. 10. až 18. 10. 2024 sa konala celoslovenská súťaž **“SLOVENSKÉ RÝCHLE PRSTY”**. Naši žiaci obsadili všetky stupienkové pozície, a to konkrétne:

1. Vladimír Čokina (IV. A), 2. Ľubomír Michalička (III. B), 3. Tomáš Kőröš (IV. B)

Slovenské rýchle prsty

28.10. 2024 sa konalo finálové kolo súťaže **“TSK FLORBALKI CUP”**, kde naše žiačky **obsadili 2. miesto**. V tíme hrali Sára Faryová (I.C), Adriana Babrnáková (III.B), Diana Chobotová (III.D), Viktória Krištofová (IV.D), Valentína Cheevers (II.A), Soňa Grulišová (IV.B), Terézia Opatovská (III.D), Simona Pagáčová (II.A), Monika Vavrová (IV.C), Timea Zverbíková (I.D), Martina Zámečinková (IV.C)

TSK Florbalki cup

November:

29. 10. 2024 sa v súťaži **“TIMRAVINA STUDNIČKA”** umiestnili Simona Komorovská z III.A na druhom mieste a Nela Pajtinková z II.A na treťom mieste.

Timravina studnička

7. 11. 2024 sa konalo **OKRESNÉ KOLO STOLNÉHO TENISU**, kde sa dievčenský tím v zložení Valentína Cheveers z II.A, Terézia Opatovská z III.D a Simona Pagáčová z II.A umiestnil na 2. mieste. Chlapčenské družstvo v zložení Dag Kadir z II.D, Tomáš Horný z II.B a Simon Štítny z I.B obsadilo 4. miesto.

Okresné kolo stolného tenisu

V súťaži **“STUDŇA SA TAJNE S DAŽĎOM ZHOVÁRA”** sa na 2. mieste umiestnili žiaci Annamária Stachová (I.A) a Ctibor Karol Strmenský (III.A)

Studňa sa tajne s dažďom zhovára

Dňa 13.11. 2024 sa v športovej hale Trenčín konalo krajské kolo v **AEROBIC MARATÓNE**. Na 1. mieste sa umiestnil Ctibor Karol Strmenský (III.A). Našu školu reprezentovali aj Patrícia Halabrinová (I.A), Iveta Jamborková, Laura Krupová (III.D) a Vanesa Habánková (III.D)

Aerobic maratón

21. 11. 2024 sa konalo okresné kolo v **BEDMINTONE**. Dievčatá Valentína Cheveers z II. A a Barbora Murárikova Meravá zo IV. A obsadili 3. miesto a chlapci Filip Beňovič z I. E, Ctibor Karol Strmenský z III. A a Tomáš Teplan z IV.B obsadili 2. miesto.

Okresné kolo v badmintonu

26.11. 2024 prebehlo krajské kolo súťaže **“MAJSTER RÉTOR”**. V slovenskej sekcii nás reprezentoval Ctibor Karol Strmenský (III.A), ktorý obsadil krásne 2. miesto. V anglickej sekcii sa zúčastnili Natália Izraelová (I.A), Simona Komorovská (III.A) a Valentína Cheveers (II.A), ktorá obsadila skvelé 1. miesto.

Majster rétor

S nami študuje držiteľka medaily z Majstrovstiev Európy

Autor: Nikolas Šedivý, III.D
Dizajn: Melisa Mičková, III.A

*Vanesa Habánková, talentovaná gymnastka z III. D, vyniká v športe s názvom **Fitness Akrobatik**, v ktorom pravidelne získava medaily na domácich aj medzinárodných súťažiach. Aké prekážky musí prekonávať a čo ju motivuje pokračovať? To všetko sa dozvieme nasledujúcich riadkoch.*

Pred desiatimi rokmi si Vanesa ani len nevedela predstaviť, že raz bude stáť na stupni víťazov. Ako dieťa milovala šport, ale s výberom akrobacie prišli rodičia. Od začiatku to vôbec nebolo jednoduché, lenže ona sa nevzdávala. Po rokoch tvrdej práce sa zaradila medzi najlepšie akrobatky na Slovensku.

Vanes získala fantastické 1. miesto na Majstrovstvách Slovenska v apríli 2024 a 3. miesto na Majstrovstvách Európy v roku 2019, ktoré sa konali v Španielsku. Povedala nám, že samotné tréningy a prípravy sú veľmi náročné, avšak má okolo seba rodinu a kamarátov, ktorí ju neustále podporujú a motivujú.

Vanes s medailami

V Španielsku

Vanes na súťaži

Vanes na súťaži

Prezradila nám, že základom úspechu je disciplína. Treba si veriť a byť vytrvalý. Jej motto je: „*Nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa*“. Najbližšie ju čaká súťaž až na jar a tak má čas sa venovať aj svojím koníčkom. Jej voľný čas trávi počúvaním hudby a tréňovaním detí, čím inšpiruje ďalšiu generáciu mladých športovcov.

Na záver sme sa jej spýtali, že či je ľahšia príprava na súťaž alebo skúška z účtovníctva. Vanesa sa len pousmiala a odpovedala jednoznačne: „Príprava na súťaž“.

Práve jej do budúcnosti veľa šťastia a úspechov v kariére.

Čerstvý vietor v našich plachtách

Autori: Zuzana Bacová, II. A
Matúš Kyška, III. A
Dizajn: Sofia Pindáková, III. A
Foto: Adela Mušáková, II. A

S novým číslom časopisu k nám prichádzajú čerstvé posily do učiteľského zboru a takisto aj noví prváci, ktorým sa otvára ďalšia etapa ich života. Budme teda konkrétnejší. Tento rok k nám zavítalo sedem nových učiteľov a bolo otvorených päťprváckych tried. Novinkou v porovnaní s minulým školským rokom je otvorenie dvoch bilingválnych tried. Naším novým učiteľom a žiakom prajeme veľa úspechov, nech sa im na našej škole darí a nech sa rýchlo začlenia do triedneho, ale aj celoškolského kolektívu.

Ing. Ján Brezula, PhD.,
MBA, MSc.

Na akej škole ste študovali? Akú máte aprobáciu?

Druhý stupeň vysokoškolského vzdelania som získal na Akadémii ozbrojených síl M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši v odbore Elektrotechnika a telekomunikačná technika, so špecializáciou na Informačné systémy.

Vďaka môjmu neustálemu záujmu o vzdelávanie som o niekoľko rokov neskôr pokračoval v doktorandskom štúdiu na tej istej inštitúcii, ktoré som úspešne završil získaním titulu PhD.

Svoje odborné kompetencie som si ďalej rozšíril absolvovaním všeobecnej štátnej jazykovej skúšky z anglického jazyka na jazykovej škole v Trenčíne, ako aj špeciálnych štátnych jazykových skúšok z anglického jazyka v odbore Prekladateľstvo, v odbore Tlmočníctvo a neskôr odbornej štátnej jazykovej skúšky z AJ v odbore Ekonomika na jazykovej škole v Nitre. Moja odbornosť sa teda zameriava na informatiku a anglický jazyk.

Kde ste doteraz učili? Koľko praxe máte?

V priebehu mojej profesionálnej kariéry som dlhodobo pôsobil v Ozbrojených silách Slovenskej republiky, pričom som svoje posledné roky strávil v Silách pre špeciálne operácie. Počas tohto obdobia som pôsobil ako dlhoročný lektor anglického jazyka pre významné vojenské osobnosti, vrátane veliteľa Pozemných síl OS SR a veliteľa Síl výcviku a podpory OS SR, obaja s hodnosťou generála. Najvýznamnejším pôsobením v oblasti medzinárodného krízového manažmentu mimo územia SR bolo moje dvojročné nasadenie vo vojenskej operácii EUFOR v Bosne a Hercegovine. Tam som zodpovedal za Odbor tlmočníctva, protokolu a návštev veliteľa misie, čo pre mňa predstavovalo jedinečnú "školu života," najmä v oblasti diplomatických zručností a prehľadovania ďalších lingvistických kompetencií v oblasti anglického jazyka. Od roku 2010 som pôsobil aj ako učiteľ na jazykovej škole v Trenčianskom kraji, pričom od

bibib

roku 2013 som sa venoval výučbe právnickej angličtiny v súkromnom sektore. Od roku 2020 som aktívnym členom organizácie Mensa Slovensko.

Ako sa Vám zatiaľ páči na škole?

Na škole sa cítim veľmi dobre, oceňujem šikovnosť študentov a veľkú podporu zo strany nových kolegov. Výzvou pre mňa však naďalej zostávajú mená študentov. Vzhľadom na to, že vyučujem 9 tried s približne 135 žiakmi, verím, že mi občasné skomolenie mena odpustíte, najmä zo strany študentov, ktorých sa to priamo týka.

Keby ste mali možnosť znova sa rozhodnúť, boli by ste opäť učiteľom?

Ak by som mal možnosť znovu sa rozhodnúť, či byť učiteľom, pravdepodobne by som túto cestu zvolil opäť. Učiteľstvo je viac než len povolanie, je to poslanie, ktoré prináša možnosť pozitívne ovplyvniť budúcnosť mladých ľudí. Hoci je to práca náročná a často podceňovaná, každý úspech študenta je dôkazom, že stojí za to. Byť učiteľom znamená byť v neustálom kontakte s ľuďmi, učiť sa od nich a zároveň ich niečomu novému naučiť. Radosť zo žiakovho napredovania a rozvoja je neoceniteľná. Napriek výzvam je vzťah, ktorý sa vytvorí medzi učiteľom a študentmi, jedným z najhodnotnejších aspektov práce. Vďaka tejto profesii mám možnosť neustále rásť a formovať nielen iných, ale aj seba.

Aký je rozdiel medzi dobou, keď ste chodili do školy vy, a teraz?

Rozdiel medzi dobou, keď som chodil do školy ja, a súčasnosťou je výrazný, najmä v technológiách. V minulosti boli naše možnosti obmedzené na učebnice, tabule a základné pomôcky, kým dnešní študenti majú k dispozícii internet, tablety a interaktívne tabule, čo im uľahčuje prístup k informáciám. Naša výučba bola viac o memorovaní faktov, zatiaľ čo dnešné školy sa snažia rozvíjať kritické myslenie a praktické zručnosti. Atmosféra bola formálnejšia, dnes je vzťah medzi učiteľom a študentom často otvorenejší a neformálnejší. Zároveň sa mení aj spôsob komunikácie – kedysi sme si písali poznámky na papier, dnes väčšina komunikácie prebieha cez digitálne platformy. Súčasní študenti sú vystavení väčšiemu množstvu informácií, ale aj rozptýlení. Hoci je dnes vzdelávanie dynamickejšie, otázkou zostáva, či nadmerné využívanie technológií neoslabuje základné zručnosti, ako sú čítanie, písanie a analytické myslenie.

Na akej škole ste študovali?

Študovala som na Fakulte telesnej výchovy a športu v Bratislave, potom som sa ešte rozhodla pre doktorandské štúdium na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied.

Akú máte aprobáciu?

Na FTVŠ som študovala učiteľstvo telesnej výchovy + trénerstvo atletiky, na doktorandskom štúdiu to bol študijný odbor a program športová edukológia.

Kde ste doteraz učili?

Po skončení vysokej školy som pracovala na Strednej odbornej škole podnikania v Trenčíne, neskôr na Športovom gymnáziu v Trenčíne. Popri rodičovskej dovolenke som pracovala na Strednej zdravotníckej škole v Trenčíne. V súčasnosti som rada, že môžem rozhábať a motivovať k pohybu žiakov na Obchodnej akadémii.

Kolko praxe máte?

Učiteľstvu a trénerstvu sa venujem od ukončenia vysokej školy.

Ako sa Vám zatiaľ páči na škole?

Na škole sa mi páči, či sa to týka nových kolegov, ktorí sú vždy ochotní mi pomôcť, poradiť alebo žiakov, ktorí sú disciplinovaní a aktívni.

Keby ste mali možnosť znova sa rozhodnúť, boli by ste opäť učiteľom? (Prečo?)

Určite áno. Ak sa mi podarí už len jedného žiaka motivovať k pravidelnému športovaniu, tak budem rada a to je mojím cieľom.

Aký je rozdiel medzi dobou, keď ste chodili do školy vy, a teraz?

Ťažko mi je odpovedať na túto otázku, keďže už základnú školu som navštevovala športovo orientovanú, rovnako aj strednú a vysokú. Takže vždy som bola obkolesená ľuďmi, ktorí pravidelne trénovali, športovali, súťažili. I tu však nastali zmeny, či už pozitívne alebo negatívne.

Na akej škole ste študovali?

Študovala som na Univerzite Komenského odbor učiteľstvo francúzskeho jazyka a literatúry a anglického jazyka literatúry. Istú časť štúdia som strávila v belgickom Liège, kde som študovala a učila zároveň.

Akú máte aprobáciu?

Zodpovedané hore.

Kde ste doteraz učili?

Po vysokej škole som učila v jazykovej škole Language and Partner v Trenčíne a potom 5 rokov na Technickom lýceu v Novej Dubnici.

Kolko praxe máte?

Spolu 8 rokov.

Ako sa Vám zatiaľ páči na škole?

V mojej novej práci sa mi nesmierne páči. Najmä naša pohodová atmosféra v kabinete, dobrá káva a pekná škola.

Keby ste mali možnosť znova sa rozhodnúť, boli by ste opäť učiteľom? (Prečo?)

Áno, som z učiteľskej rodiny a moja práca ma baví. Zmenila by som iba štát.

Aký je rozdiel medzi dobou, keď ste chodili do školy vy, a teraz?

Doba veľmi pokročila, hlavne čo sa týka technológií. Ja som ešte vyrastala bez internetu, čo malo výhody aj nevýhody. Myslím si, že keď som chodila do školy bol na nás väčší tlak na memorovanie a iné úkony, ktoré už teraz nie sú chvalabohu potrebné.

Mgr. Júlia Jašurková

Na akej škole ste študovali?

Svoje študentské časy, na ktoré veľmi rada spomínam, som strávila na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Priznám sa, že najskôr to mala byť Právnická fakulta, ale môj vnútorný hlas vedel, že to nebude to čo ma bude naplňať a mám si zvoliť pedagogickú. A tak sa stalo.

Akú máte aprobáciu?

Vyšťudovala som, aspoň podľa mňa, nádhernú kombináciu predmetov, a to: slovenský jazyk a literatúra spoločne s históriou. Predmety, ktoré nie vždy patria medzi tie obľúbené a práve preto ma to lákalo. Chcela som žiakom ukázať, že netreba mať taký veľký odstup od týchto predmetov a že sa ich výučba môže niesť vo veľmi príjemnom duchu, čo sa mi snáď dari- na to sa však už spýtajte mojich žiakov :D.

Kde ste doteraz učili?

Predtým, než som sa ocitla tu medzi vami, pôsobila som na Gymnáziu Ľudovíta Štúra v Trenčíne- ako zastupujúca pani učiteľka. Po návrate bývalej pani učiteľky som musela zmeniť svoje pôsobenie, a tak som sa na pár mesiacov ocitla na Súkromnom gymnáziu FUTURUM. Boli to veľmi ťažké začiatky, ako nová začínajúca učiteľka som to nemala vôbec ľahké. Ale vravím si, čo ma nezabilo, to ma posilnilo a ďakujem našej pani riaditeľke, že mi následne ponúkla prácu na tejto škole.

Kolko praxe máte?

13.7.2024, tomu bolo rok, čo som si prevzala titul Mgr. Ak dobre rátam, bude to už rok aj nejaké drobné čo pôsobím v školstve. Rok v škole, to je ako prvý level v hre- naučila som sa základy, napríklad: ako sa nestratiť v tejto škole :D, kedy sa žiaci pýtajú a kedy len nafaňujú čas,... a už teraz sa teším na nové dobrodružstvá, ktoré prídu v tom ďalšom leveli.

Ako sa Vám zatiaľ páči na škole?

Na škole sa mi veľmi páči. Som obklopená skvelými kolegami a v našom kabinete je vždy o zábavu postarané (týmto pozdravujem kabinet 404). V takomto prostredí človek veľmi rád chodí do práce. Samozrejme, nie sú to len kolegovia, ktorí mi vždy vyčaria úsmev na tvári. Aj deti sú na tejto škole ÚŽASNÉ! Veľmi ma vždy potešia, keď sa len tak pristavia a prehodia so mnou pár slov a povedia, že sa tešia na moju hodinu, na ktorej je skoro vždy dobrá nálada. Neverili by ste, ako to vie povzbudiť!

Keby ste mali možnosť znova sa rozhodnúť, boli by ste opäť učiteľom? (Prečo?)

Rozhodne! Kto by sa chcel vzdať tých úžasných momentov, keď sa študenti pokúšajú vymyslieť najlepšiu výhovorku na nepísanie testu. :D Ale nie, vážne, stala by som sa učiteľkou pokojne ešte raz – len prosím, bez nutnosti opakovať štátnice a skúšky. Toto povolanie nie je medzi mladými ľuďmi také vyhľadávané, kvôli rôznym faktorom. Ale nie nadarmo sa hovorí, že učiteľstvo nie je povolanie, ale poslanie. Ten pocit, že ste niekoho niečo naučili a on si to pamätá stojí za všetky strasti tejto profesie. Je to naozaj výzva, lebo verte mi, nie je jednoduché sa postaviť pred cca 30 žiakov, ktorí na vás pozerajú a čakajú čo bude.

Aký je rozdiel medzi dobou, keď ste chodili do školy vy, a teraz?

Tak nebolo to tak dávno, čo som školské lavice drala rovnako ako vy. Samozrejme, pokrok nezastavíme. Zmenili sa metódy výučby, aby boli predmety pre žiakov čo najviac interaktívne. Technológie sa stali pevnou súčasťou vyučovacej hodiny. Čo sa však najviac zmenilo, sú deti a ich myslenie. Keď sme boli ako deti najviac sme sa v škole báli, že nás učiteľ pokarhá za neurobenú úlohu. Dnešné deti sa viac boja, že im v škole nepôjde WIFI. Samozrejme, česť výnimkám. Na druhej strane, musím uznať, že sú súčasní žiaci veľmi kreatívni a rozhladení. Ale s tými ťahákmi sa ešte máte čo učiť. :D

Ing. Andrea Liptáková

Na akej škole ste študovali?

Slovenská technická univerzita, Strojnícka fakulta, Bratislava.

Akú máte aprobáciu?

Učiteľka odborných predmetov so zameraním na informatiku

Kde ste doteraz učili?

SOŠ Pod Sokolicami 14, Trenčín

Kolko praxe máte?

25 rokov.

Ako sa Vám zatiaľ páči na škole?

Zatiaľ sa tu cítim veľmi dobre. Kolegovia a žiaci sú veľmi

sympatickí a milí. Škola má veľmi dobré technické vybavenie a príjemné prostredie.

Keby ste mali možnosť znova sa rozhodnúť, boli by ste opäť učiteľom? (Prečo?)

Ak by som sa mala znova rozhodovať, pravdepodobne by som si zvolila rovnakú cestu. Byť učiteľom nie je len povolanie, ale aj poslanie. Mám rada prácu s ľuďmi a zvlášť mladí ľudia sú mojou inšpiráciou.

Aký je rozdiel medzi dobou, keď ste chodili do školy vy, a teraz?

Hlavný rozdiel je v možnosti prístupu k informáciám. Počas doby, kedy som ja študovala, bola možnosť získať informácie z učebníc, kníh, tlačových médií, televízie a samozrejme od pedagógov. Veľa času zabralo dostať sa ku hľadaným informáciám a aj ich šírenie nebolo také jednoduché ako dnes. Dnes zas zažívame pretlak informácií, problém nastal s overovaním ich správnosti a orientácia v ich dôležitosti. Počas môjho štúdia boli dôležité osobné stretnutia medzi študentami, dnes k takýmto stretnutiam stačí pripojenie k internetu a mobilný telefón.

Mgr. Mária Rendeková

Na akej škole ste študovali? Akú máte aprobáciu?

Študovala som nemecký jazyk na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave. Neskôr som si rozšírila vzdelanie o štátnicu zo španielčiny.

Kde ste doteraz učili?

Mám skúsenosti s učením v základnom, strednom a vysokom školstve.

Kolko praxe máte?

20 rokov.

Ako sa Vám zatiaľ páči na škole?

Na škole som zatiaľ veľmi spokojná. Sú tu veľmi šikovní študenti, ktorí majú veľa záujmov a to je aj dôvod, prečo mám dobrý pocit z práce s nimi.

Keby ste mali možnosť znova sa rozhodnúť, boli by ste opäť učiteľom? (Prečo?)

Áno, aj keď v mladosti som neplánovala stať sa učiteľkou, ale teraz si neviem predstaviť, aké iné povolanie by ma naplňovalo viac. Spolupráca s mladými ľuďmi ma baví a každý deň prináša nové výzvy a príležitosti na učenie sa.

Aký je rozdiel medzi dobou, keď ste chodili do školy vy, a teraz?

Za mojich školských čias sa žiaľ veľakrát upozorňovalo nato, čo študent nevie a v čom je slabý, bez vyzdvihovania jeho silných stránok. Veľký dôraz sa kladol najmä na memorovanie vedomostí. Bola však väčšia všeobecná spoločenská úcta k učiteľskému povolaniu.

Ing. Lucia Sýkorová

Na akej škole ste študovali?

Študovala som na Mendelovej univerzite v Brne.

Akú máte aprobáciu?

Mám vyštudovanú hospodársku politiku a správu, finančný management, účtovníctvo a dane.

Kde ste doteraz učili?

Obchodná akadémia M. Hodžu je moje prvé pôsobisko :).

Kolko praxe máte?

Som čerstvá absolventka, takže moja prax začala tu a som veľmi vďačná, že sa mi naskytla táto príležitosť.

Ako sa Vám zatiaľ páči na škole?

Zatiaľ sa mi páči a musím uznať, že so študentami sa dobre pracuje. Verím, že ich snaha a zodpovednosť im vydrží a ja budem môcť aspoň trochu prispieť k ich vedomostiam tak, ako to budú potrebovať pre svoju budúcnosť.

Keby ste mali možnosť znova sa rozhodnúť, boli by ste opäť učiteľom?

Áno, rozhodla by som sa tak opäť. Dôvodom, prečo som sa vrátila na akademickú pôdu, aj keď z opačnej pozície bol ten, aby sa žiaci neučili len mechanicky alebo len preto, že musia, ale nájsť spôsob im čo najbližší, premosť napr. ekonómiu alebo účtovníctvo do bežného života. Tak to nielen ľahšie pochopia, ale dá im to zmysel aj v reálnom

Aký je rozdiel medzi dobou, keď ste chodili do školy vy, a teraz?

Rozdiel vnímam hlavne v pozícii, nakoľko teraz nie som tým čistým príjemcom vedomostí. Na druhej strane som vždy rada, keď sa žiaci ozvú a môžu ma o niečo obohatiť. Čo sa týka samotnej školy – tá sa posunula dopredu či už svojou vybavenosťou, možnosťami vzdelávania, inováciami vo vzdelávaní a pod.

Predsedovia tried

Melánia Bialoňová, 1. A

Ako sa vám zatiaľ páči na škole?

Sme spokojní, či už s učiteľmi, tak aj s ostatnými vecami, ako sú napríklad gauče, automaty a podobne. Zatiaľ jediná vec, ktorá nám prekáža, sú schody.

Ako hodnotíte kolektív triedy?

Povedala by som, že sa poznáme ešte celkom krátko, ale aj tak sme si skoro všetci sadli. Viacerí sa aj zhodneme na tom, že máme kolektív omnoho lepší ako sme mali na základnej škole.

Prečo ste si vybrali práve našu školu?

Skoro všetci sme si ju vybrali kvôli angličtine, aby sme v nej hlavne pokročili na vyššiu úroveň. No určite sme nechceli ísť na bilingválne gymnázium.

Ako vnímate rekonštrukciu školy?

Približne 50/50. Pozitívne, pretože škola vyzerá pre pohľad krajšie a novšie, no negatívne pre dôvod obchádzania uzatvorených chodieb, čo nás okráda o čas a energiu.

Čo robíte počas prestávok a ako ich teda využívate?

Klasika utekať na WC pred tým, než tam bude rad a potom si vychutnať desiatu a pitie na gaučoch, zatiaľ čo sa porozprávame medzi sebou. Niekedy sa zastavíme aj v školských automatoch alebo v našich osobných skrinkách, aby sme si zanesli alebo zobrali potrebné učebnice a zošity.

Na akú exkurziu sa tešíte tento rok?

Tešíme sa na každú jednu exkurziu ktorá príde, najviac určite na lyžiarsky zájazd.

Ján Zafko, 1. B

Ako sa vám zatiaľ páči na škole?

Zatiaľ sa nám na škole páči. Kolektív je super, všetko je v poriadku a nemáme zatiaľ žiadne sťažnosti.

Ako hodnotíte kolektív triedy?

Kolektív máme výborný. Stále sa však musíme lepšie spoznať, ale podľa mňa to čas vyrieši. Bolo by fajn, keby sa všetci viac zapájali a komunikovali medzi sebou.

Prečo ste si vybrali práve našu školu?

Vybrali sme si túto školu na základe odporúčaní známych, že ide o výbornú školu a aj kvôli jej dobrému menu. Mnohí z nás sa tu chcú dobre pripraviť na budúce zamestnanie.

Ako vnímate rekonštrukciu školy?

Rekonštrukcia školy nám moc nevádi, aj keď niekedy dost ruší vyučovanie. Tešíme sa však, že bude škola vyzeráť krajšie, vďaka pracovníkom, ktorý to podľa mňa zvládajú super.

Čo robíte počas prestávok a ako ich teda využívate?

Počas prestávok sa zvyčajne rozprávame, hráme ping-pong alebo sa snažíme naučiť na nasledujúcu hodinu. Pri dlhších prestávkach chodíme často do automatov a občas ideme pozrieť kamarátov do iných tried.

Na akú exkurziu sa tento rok tešíte?

Zatiaľ vieme iba o jednej exkurzii, do sklárne v Lednických Rovniach, takže zatiaľ sa tešíme tam. 😊

Marko Filip Nešťák, 1. C

Ako sa vám zatiaľ páči na škole?

Čistá paráda.

Ako hodnotíte kolektív triedy?

9,5/10

Prečo ste si vybrali práve našu školu?

Lebo sa nám páči.

Ako vnímate rekonštrukciu školy?

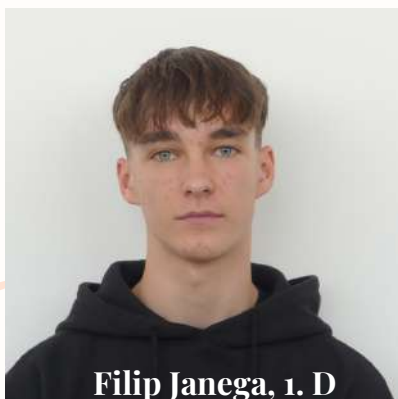
Zle (som na barlách).

Čo robíte počas prestávok a ako ich teda využívate?

Rozprávame sa, cestujeme.

Na akú exkurziu sa tento rok tešíte?

Lyžiarsky.

Filip Janega, 1. D

Ako sa vám zatiaľ páči na škole?

Tak školu hodnotíme pozitívne, nepostrehol som, že by sa niekto sťažoval.

Ako hodnotíte kolektív triedy?

Tak kolektív hodnotím veľmi dobre, už od prvého týždňa sme si sadli a rozumieme si, takže sa nemôžem sťažovať.

Prečo ste si vybrali práve našu školu?

Túto školu sme si vybrali tak rôzne, každý mal asi iný dôvod, ale ja na odporúčenie a s tým, že som s kamarátom v triede.

Ako vnímate rekonštrukciu školy?

Rekonštrukciu moc nevnímame, iba niekedy, keď cez hodinu nám pri okne začnú búchať robotníci.

Čo robíte počas prestávok a ako ich teda využívate?

Prestávky tiež rôzne, niekto sa chodí prejsť, niekto sadnúť si na sedačky, v triede ostávajú tiež, takže nedá sa jednoznačne povedať ako ich využívame, ale tak rozprávame sa atď..

Na akú exkurziu sa tento rok tešíte?

Ak sa lyžiarsky počíta ako exkurzia tak na ten, lebo ešte ani nevieme aké exkurzie budeme mať.

Filip Beňovič, 1. E

Ako sa vám zatiaľ páči na škole?

Na škole je veľmi dobrá atmosféra, všetko je super zorganizované a prispôbené, najviac sa mi páči všeobecný prístup školy voči nám študentom.

Ako hodnotíte kolektív triedy?

Kolektív triedy hodnotíme veľmi pozitívne, všetci držíme spolu a pomáhame si.

Prečo ste si vybrali práve našu školu?

Túto školu sme si vybrali, lebo sa nám veľmi páčila, keďže sme bilingválna trieda prišli sme tu kvôli angličtine a hlavne kvôli zaujímavým vedomostiam z ekonomiky.

Ako vnímate rekonštrukciu školy?

Rekonštrukciu školy vnímame pozitívne, na kolko už fasáda z hlavnej ulice vyzerá vynikajúco a tešíme sa, keď už bude škola celá vynovená.

Čo robíte počas prestávok a ako ich teda využívate?

Počas prestávok nacvičujeme na imatrikulácie, rozprávame sa, hráme hry alebo pripravujeme sa na ďalšiu hodinu.

Na akú exkurziu sa tento rok tešíte?

Tento rok nás čakajú veľa rôznych exkurzií, no asi najväčšou z nich je lyžiarsky výcvik, na ktorý sa tešíme, pravdaže veríme že každá exkurzia nám niečo užitočné prinesie.

Odkazy prvákov

Dizajn: Tereza Vicenová, III. A

Ak naozaj chceš, dokážeš všetko na čo len pomyslíš ide len o to, ako sa k veciam postavíš.

Výborná škola, len rozbitá jak vrak.

Baby moje, neviem, či vám to dokážem povedať dosť jasne, ale ste pre mňa neskutočne dôležití. Tento školský rok bol pre mňa veľká zmena a priznám sa, že som mala obavy, ako to zvládnem. Ale potom som stretla vás a všetko sa zmenilo. Ste jednoducho moji ľudia, s ktorými sa môžem smiať, rozprávať sa a robiť kadejaké blbosti... Naviem, čo by som bez vás robila, a ani nechcem vedieť. Ďakujem, že ste prišli do môjho života a urobili ho o toľko krajším. Mám vás veľmi rada.
Vanesa M. 1.B

Toto venovanie je pre našu skvelú milú triednu pani učiteľku Rendekovú. Ďakujeme Vám za váš vždy milý úsmev na tvári a ohotu nám pomôcť pri každej situácii!

- 1.D

Môj odkaz pre tohto ročné Vianoce je, aby všetci učiteľia, žiaci a rodičia prežili Vianoce v pokoji a neказali si vzájomné vzťahy. Je to síce pre niektorých maličkosť, ale pre niektorých je to veľmi ťažké a možno prežili taký rok. Tak neказme náladu tým, ktorí to potrebujú a užívajme si toto pekné Vianočné obdobie. Nakoniec prajem všetkým šťastné a veselé Vianoce. 1.E

Veselé Vianoce!

Prosím prestaňte robiť neplechu na školských záchodoch, veľmi by sme chceli ísť na lyžiarsky :).

Odkaz pre žiakov OA

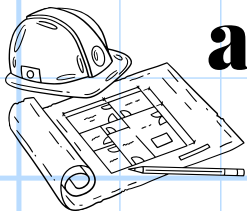
Šťastné a veselé Vianoce!

Ako sa máte?

Rekonštrukcia: Zamaskuj všetko čo sa dá, a modli sa, že bude lepšie

Autori: Melánia Bialoňová, I. A, Petra Eva Petruľová, V. A, Natália Rajčanová, Marek Fryželka (bývalí žiaci)
Dizajn: Ema Lacková II.A
Foto: archív

Od roku 1937, kedy sa postavila budova našej školy sa na nej v zásade nič nemenilo. Zaspáť v čase je fenomén, ktorý je na Slovensku však bežnou praxou, príkladom môžu byť naše socialistické nemocnice. Jedinou veľkou zmenou v prípade obchodnej akadémie bola prístavba nového bloku C v roku 1985. Komu môžeme vďačiť za našu budovu, náš skvost?

Ďakujeme pán Silberstein

Ferdinand Silberstein-Silvan bol významný slovenský židovský architekt, ktorý mal na Slovensku významnú kariéru. Žil v rokoch 1902-1983. Jeho štýl radíme do funkcionalizmu, používal kubistické tvary a spájal ich, čo viedlo k funkčnosti budovy. Bol to človek, ktorý myslel dopredu. Jedným z jeho najväčších diel bola naša škola Obchodná akadémia Milana Hodžu. Celá výstavba školy sa odvíjala od ručne nakreslených projektov, ktoré boli jeho vlastnými nápadi. Tieto by mali opäť ožiť, aby bola história zachovaná. Postavená v podobnom štýle bola aj Slovenská sporiteľňa oproti Mestskému úradu v Trenčíne.

Zvláštny architektonický odkaz Silbersteina – presvetlené kocky nachádzajúce sa nad hlavnými schodmi na strope, budú opäť obnovené za účelom prepúšťať svetlo. Pravdepodobne tým Silberstein myslel na to, aby nás pred vstupom do budovy školy osvietilo. Taktiež sa nám vrátia hodiny, ktoré bude možné vidieť už z dialky pri príchode do školy. Jeden z jeho nápadov boli aj odvetrávacie komínky v triedach, ktoré fungujú dodnes.

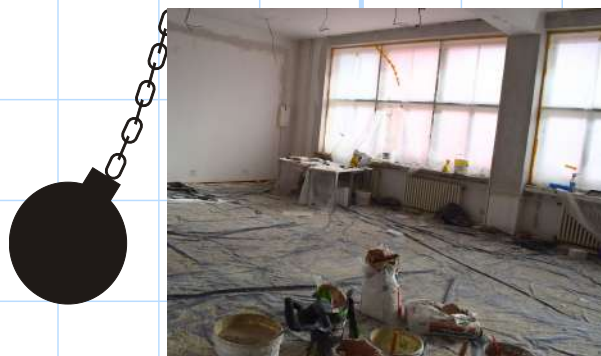
Tento výherca nakoniec nie je žiadna výhra

Pokus o zmenu sa začal už v roku 2004, kedy sa škola začala aktívne pokúšať o rekonštrukciu svojich priestorov. Tento proces priniesol ovocie až v apríli roku 2021 vyhlásením verejného obstarávania. Zapojili sa štyri firmy, a vďaka najnižšej cene a najefektívnejšiemu využitiu elektrickej energie vyhrala firma HASTRA, s.r.o..

Dňa 12.11.2021 bola podpísaná Zmluva o dielo vo veci zníženia energetickej náročnosti školy. Zo zmluvy vyplýva, že 14 dní po jej podpise mali započat práce (najneskôr 26.11.2021) a dokončené mali byť 12 mesiacov od prevzatia staveniska. Cena rekonštrukcie bola stanovená na 1 775 322,67 EUR aj s DPH. Kvôli klimatickým podmienkam, COVIDu – 19, vojnovom konflikte na území Ukrajiny a nestabilnom cenovom vývoji na trhu s niektorými komoditami, sa cena navýšila o hodnotu 883 837,32 EUR. Nakoniec bola HASTRA s.r.o. z povinnosti dokončenia oslobodená a prišiel nový zhotoviteľ.

Cieľ je už na dosah...

Všetko robíme preto, aby sme sa mohli dostať do energetickej triedy A a mohli vyhlásiť, že táto budova je moderná budova 21. storočia a je teda energeticky nízkonáročná. Tento plán bol skoro zmarený, keďže v roku 2023 sa museli preinvestovať peniaze v prospech školy, a tá sa snažila znovu sprevádzkovať stavbu. Zakryť vytŕčajúce káble, vystierkovať steny, zalepiť rozvrátnu podlahu a pár ďalších nedostatkov. Tieto čiastkové kroky stačili, aby sa všetci a hlavne žiaci mohli bezpečne pohybovať po priestoroch školy a vzdelávať sa. Po problémoch rekonštrukcie s bývalým zhotoviteľom HASTRA s.r.o. prevzala objekt nová firma HBH, a.s. z Považskej Bystrice. Náš cieľ je opäť na dosah. Na škole vládne čulý pracovný ruch, ktorý by mal trvať do júna roku 2025.

Jedna z tried počas prerábky

Z čoho sa po novom tešíme a na čo sa ešte budeme tešiť?

Škola bola zefektívnená nielen energeticky, ale bola vykonaná aj digitálna inovácia a energetická optimalizácia. Môžeme poukázať na novo vybudovaný školský internet, ktorý pochádza z vysokoškolskej siete – s názvom SANET. Je to internet, ktorý bežný občan nemá. Sieť je napojená po celej škole, dostupná vždy a všade, či už v kabinetoch, triedach, ale aj v učebniach.

Naša škola myslí dopredu, preto plánuje zaviesť v kotolni dátovú sieť, lebo je možné, že kotle v budúcnosti budú potrebovať dátové pripojenie, aby vyhodnotili počasie a podľa toho úsporne kúrili. Práve tak i zavedenie siete v telocvični bude mať význam, napríklad pri súťažiach a ich online vysielaní. Telocvična sa dočká vylepšenia vzduchotechniky, kde tepelné čerpadlo bude predhrievať vodu, takže nastane úspora plynu.

V tomto chladnom počasí už využívame výhody nových okien, kde boli pôvodne vymenené za kastlíkové okná, ktoré dotvárajú nenapodobiteľný historický vzhľad školy, na čo kladú obrovský dôraz hlavne pamiatkové úrady. Sú to verné kópie starých okien s parametrami porovnateľnými s vlastnosťami eurookien. Nemožno nespomenúť unikátny historický prvok, a to mramorové parapety, ktoré tiež prešli obnovou, a len tak sa niekde nevidia. Tieto práce sú náročné i z dôvodu, že všetko je pod dohľadom pamiatkového úradu, ktorý ide podľa prísnych noriem, a tie musia byť dodržané.

Momentálne prebiehajú práce rekonštrukcie fasády, zárubne, strechy. Mení sa i obvodový plášť školy, kde dôjde k zmene vzhľadu, tiež bude vymenené veľké plastové schodiskové okno za železno-sklenené. Ďalšími zmenami bude nové oplatenie, sadová výsadba, všetky predzáhradky budú taktiež upravené. Športovci sa môžu tešiť na výmenu koberca v športovom areáli a zbrúsenia podlahy v telocvični.

Exteriér školy počas rekonštrukcie

Slovná omáčka na záver

Cieľom nášho článku je informovať o situácii na našej škole. Väčšinu dát sme zozbierali z verejne dostupných dát, o ktorých si čitateľ môže i nemusí spraviť vlastný názor. Chceme však veľmi poďakovať všetkým zainteresovaným stranám na pôde školy, vďaka ktorým sa naša škola zvelaňuje a uvedomujeme si všetko to úsilie a prácu, ktorá za tým stojí. Radi by sme apelovali na to, aby toto úsilie nepolaivilo a práve naopak, aby sme riešili čo je riešiteľné a dotiahli túto situáciu dokonca.

Inštalácia elektrických rozvodov

Príprava malty

A čo na to naši žiaci?

Na dotazník rozposlaný žiakom našej školy odpovedalo 178 z nich. Z toho bolo

- 35 % z 1. ročníka,
- 24 % z 2. ročníka,
- 21 % z 3. ročníka,
- 15 % zo 4. ročníka
- 5 % z 5. ročníka.

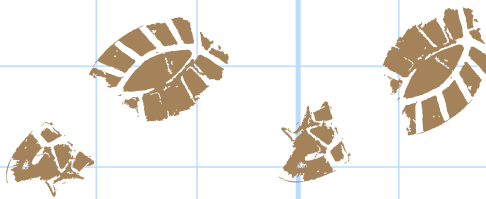
Odpovede respondentov ukazujú, že žiakom najviac prekáža na rekonštrukcii blokovanie priestorov školy, ako napríklad stále trvajúci zákaz prechádzania cez spojovaciu chodbu v suteréne, zvýšená prašnosť v škole, hluk zo stavebných prác a celkový neporiadok na chodbách v dôsledku pohybu robotníkov po škole.

Ako pozitíva rekonštrukcie vnímame nové okná a novú fasádu školy. Fretiu a štvrtú najčastejšiu odpoveď získali možnosti optický internet na škole a prerobená telocvičňa.

Pri otázke „Kedy si myslíš, že bude rekonštrukcia dokončená?“ napísala väčšina žiakov odpoveď v rozmedzí 1 až 2 roky, resp. roky 2025 a 2026.

Celkovo študenti vnímajú rekonštrukciu školy ako potrebnú a sú radi, že ňou prebieha, aj keď prináša mnohé prekážky do každodenného života na našej škole.

Spracoval: Juraj Mikláš, III. A

Rekonštrukcia je nepochybne spojená s prachom a špinou, a preto by sme chceli poďakovať a vyzdvihnúť šesťčlenný tím našich drahých pani upratovačiek.

Práve jedna z nich napísala ohľadom rekonštrukcie krátku básničku, ktorú sme sa rozhodli s jej súhlasom zdieľať.

Autorka básničky - pani upratovačka Simonka

Báseň ŠKOLA

Autorka: naša pani upratovačka Simonka

Na Obchodnú prišla firma Hastra,
opraví nám školu azda.

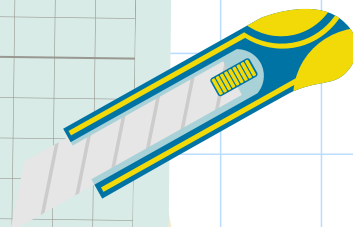
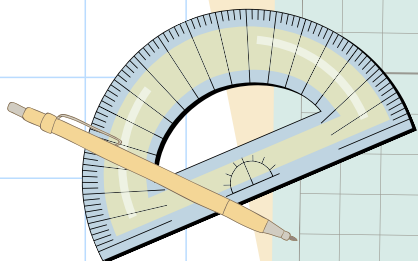
Lešenie si postavili a materiál navozili.

Robotníkov stále málo,
keby sa im viac chcelo.

Kútnu hlava rozbolela,
za Kupkom sa ona dala.
Že sa robí niečo musí,
stále viac ľudí prosí.

„Všetko bude“, majster vraví,
ale neviem robiť čary.
Keď si trochu počkáte,
finále sa dočkáte.

A potom Obchodná v novom šate,
môže vzdelávať žiakov zase.

Naša škola dnes

Neochvejná pomoc:

Komplexná pomoc Slovenska Ukrajine

Autor a dizajn: Ctibor Karol Strmenský, III.A

Slovensko sa v čase pokračujúcej ruskej agresie stalo neochvejným spojencom Ukrajiny, poskytujúc jej vojenskú aj humanitárnu pomoc na podporu jej obrany proti invázii. Napriek čeliacim závažným výzvam zostáva slovenská vláda odhodlaná podporovať boj Ukrajiny za slobodu a suverénitu. "Musíme vyhnúť Putina z Ukrajiny. Musíme ho poraziť," vyhlásil Otto Šimko, 99-ročný veterán Slovenského národného povstania a preživší holokaustu.

Vojenská pomoc: Pilier podpory

Jedným z najvýznamnejších príspevkov Slovenska k obrannému úsiliu Ukrajiny bol presun celej flotily 13 stíhačiek MiG-29. Táto logisticky náročná operácia bola úzko koordinovaná s Poľskom, Ukrajinou a ďalšími spojencami. Výmenou za stíhačky malo Slovensko dostať kompenzáciu vo výške približne 900 miliónov dolárov. Transfer stíhačiek MiG-29 bol dôkazom záväzku Slovenska podporovať boj Ukrajiny proti ruskej agresii. Hoci tieto lietadlá boli naposledy modernizované v roku 1996 a zaznamenávali vysokú poruchovosť, ich strategický dosah pre Ukrajinu bol nepopierateľný.

Okrem stíhačiek poskytlo Slovensko Ukrajine aj systém protivzdušnej obrany S-300, čím značne prispelo k posilneniu ukrajinskej protivzdušnej obrany. Celkovo predchádzajúca slovenská vláda pod vedením premiéra Eduarda Hegera poskytla Ukrajine 13 balíkov vojenskej posily v celkovej hodnote 671 miliónov eur.

Humanitárne úsilie: Nad rámec bojiska

Slovenská záštita Ukrajine niekoľko krát presiahla čisto vojenskú pomoc. Jednou z kľúčových iniciatív bolo darovanie diaľkového odminovacieho systému Božena, ktorý zohráva kritickú úlohu pri vyhľadávaní mín a nevybuchutej munície.

V logistickej oblasti Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) zriadila rozsiahle sklady v Košiciach a Michalovciach s celkovou rozlohou približne 9 000 m². Tieto sklady sa stali životne podstatnou zásobovacou trasou, umožňujúcou efektívne poskytovanie cezhraničných humanitárnych dodávok ohrozeným Ukrajincom. Vďaka strategickému umiestneniu týchto centier na východe Slovenska sa podarilo výrazne zlepšiť logistiku a rýchlosť dodávok humanitárnej pomoci na Ukrajinu.

Solidarita slovenského ľudu sa prejavila aj prostredníctvom výnimočnej crowdfundingovej kampane. Inšpirovaná 99-ročným veteránom Ottom Šimkom táto iniciatíva dokázala za iba dva dni vyzbierať viac ako 2 milióny eur. Tieto prostriedky boli určené na nákup delostreleckých granátov kalibru 155 mm pre Ukrajinu, demonštrujúce odhodlanie prispieť k obrane Ukrajiny.

Ilustračný obrázok stíhačiek MiG-29 Fulcrum
Zdroj: MOSR

Neoddeliteľnou súčasťou humanitárneho úsilia Slovenska bola aj opora ukrajinských utečencov. Krajina otvorila svoje hranice tisícom ľudí utekajúcim pred vojnou, poskytujúc im nielen dočasné útočisko, ale aj prístup k základným potrebám a sociálnym službám. Táto komplexná podpora zahŕňala ubytovanie, zdravotnú starostlivosť, vzdelávanie pre deti a pomoc pri integrácii do slovenskej spoločnosti.

Pochopenie bohatej histórie Ukrajiny

Ukrajinská história siaha do 9. storočia, keď vznikla Kyjevska Rus, prvý východoslovenský štát. Významnou etapou bolo obdobie kozáckeho štátu (16.-18. storočie), ktoré formovalo ukrajinskú národnú identitu. Nasledovala éra ruskej nadvlády, charakterizovaná potláčaním ukrajinskej kultúry, čo paradoxne posilnilo národné povedomie.

Po krátkej snahe o nezávislosť v roku 1917 nasledovalo sovietske obdobie (1922-1991). Toto obdobie prinieslo stalinský teror a devastujúci hladomor Holodomor v 30. rokoch. Napriek týmto tragédiám sa ukrajinská identita a túžba po nezávislosti nezlomili.

Nikdy nie je neskoro myslieť na dôchodok - bude to ESG alebo ETF ?

Autor: Adam Mandinec, III. A Dizajn: Sofia Pindáková, III. A

Investovanie je téma, o ktorej bežný človek počuje takmer každý deň, no väčšina ľudí si nevšimne viac ako iba povrch tohto komplexného spôsobu zarábania peňazí. To je dôvod, prečo som si pre vás pripravil článok, kde sa pokúsím vysvetliť z populárne druhy investovania a porovnať ich medzi sebou. Možno Vás to raz motivuje, keď sa budete rozhodovať, akým spôsobom začať šoriť na dôchodok. Investovanie je proces ukladania peňazí do firiem, na účet alebo do majetku s očakávaním zisku v priebehu času. Ideálne je šoriť pravidelne, stačia aj menšie sumy, peniaze nevyberať a nenechať sa zlákať vidinou nového mobilu alebo oblečenia.

ESG investovanie

ESG investovanie, alebo spoločensky zodpovedné investovanie, je druh investovania, pri ktorom sa investori zameriavajú na dodržiavanie ekologických, sociálnych a riadiacich štandardov. Na ich základe následne zvažujú rôzne potenciálne investície. ESG investovanie začalo už v 60. rokoch minulého storočia, kedy sa ľudia vyhýbali investovaniu do tabakových plantáží alebo krutého apartheid režimu v Juhoafrickej republike.

Odvtedy sa ESG investovanie stalo každým rokom populárnejšie a malo dokázateľný pozitívny vplyv na mnohé firmy, ktoré boli nútené dodržiavať ekologické štandardy a zlepšovať svoje sociálne podmienky, aby nestratili investorov. Tento spôsob investovania si všima 3 základné oblasti.

Životné prostredie

Prvý druh štandardov, na ktoré sa investori zameriavajú, sú ekologické štandardy. Pri nich sa sleduje:

- či firma pomáha alebo ubližuje životnému prostrediu,
- ako firma využíva a odkiaľ firma odoberá energiu,
- ako firma ovplyvňuje kvalitu vzduchu a vody v okolí,
- do akej miery firma dodržiava emisie skleníkových plynov.

Sociálne podmienky

Druhý súbor štandardov sa zaoberá sociálnymi podmienkami zamestnancov a zákazníkov vo firme. V rámci tejto skupiny sa sleduje:

- manažment a súkromie zamestnancov,
- spokojnosť zákazníkov,
- ľudské práva zamestnancov,
- dodržiavanie pracovných noriem zamestnancov.

Riadiace štandardy

Tretí druh zámeru investorov sú riadiace štandardy firmy, v rámci ktorých sa investori sústredia na:

- správne a zodpovedné vedenie firmy,
- transparentnosť v záznamoch a účtovníctve,
- dodržiavanie práv akcionárov,
- pravidelné vnútorné kontroly a inšpekcie.

Vďaka rastúcemu počtu ESG investorov si firmy začínajú uvedomovať ich ekologický a sociálny vplyv na okolie a usilujú sa o zlepšenie ich postavenia a ekologického smerovania s cieľom prilákať investorov.

ETF investovanie

ETF investovanie, alebo exchange traded funds investing, je investovanie do špeciálneho druhu fondu, ktorý je hybridom medzi typickým fondom a akciami, pretože je obchodovaný na burze. Znamená to, že ETF sa ako každý iný fond skladá z rôznych investícií ako napríklad do akcií, dlhopisov, finančných mien alebo drahých kovov akými sú zlato či striebro. ETF investovanie je schopné ponúknuť diverzifikáciu, a tak garantovať menší risk pre investorov. Keďže sú ETF fondy rozdelené do akcií, sú kupované a predávané na burzách a tak môžu získať provízie. Tento fond je k dispozícii verejnosti, a preto má väčšina takýchto fondov ročný poplatok za využívanie ich služieb. Existuje veľké množstvo rôznych ETF fondov, ktoré umožňujú jednoduchšie a rýchlejšie investovanie do rôznych sektorov. Ak potenciálny investor chce kúpiť akcie v špecifickom sektore, ako napríklad farmaceutika, vďaka ETF by nemusel robiť vlastný prieskum trhu, stačilo by si iba nájsť ten správny ETF fond a kúpiť si jeho akcie. Keďže ETF funguje ako akcia, tak investor môže zarobiť peniaze pri jej predaji za vyššiu cenu ako nákupnú. Taktiež, ak ETF vypláca dividendy, dostáva investor časť ziskov z daného ETF fondu.

ETF fondy predstavujú jednu z najefektívnejších foriem investovania, ktorá umožňuje investorom nižšie zisky s menším rizikom. Ide o druh investovania, ktorý je schopný využiť každý a vďaka obrovskému výberu rôznych fondov sa dá investovať takmer do všetkého.

ESG versus ETF

ESG aj ETF investovanie predstavujú rôzne pohľady na bežné problémy investovania a nie je jednoduché ich porovnať. ESG investovanie je pre ľudí, ktorí majú záujem o planétu a ich komunitu, no taktiež plánujú dlhodobější investovanie, a preto si podľa náročných štandardov vyberajú firmy, ktorým môžu veriť. Keby si človek mal vybrať jeden ESG fond, odporučil by som Vanguard ESG U.S. stock ETF (ESGV). Ide o fond, ktorý má veľmi veľkú diverzifikáciu akcií, a preto je jeden z najbezpečnejších fondov na trhu. ETF investovanie je jednoduchšie investovanie, ktoré je zamerané na menšie, ale pravidelné profity s malým rizikom. Predstavujú druh investovania, ktorý by som odporučil novým investorom alebo ľuďom, ktorí nehľadajú v investovaní veľké zárobky, ale bezpečný spôsob zhodnocovania svojich peňazí.

Ako najlepší ETF fond by som vedel odporučiť iShares Blockchain and Tech ETF. Tento fond sa sústreďuje na technologické firmy, je to bezpečný fond, ktorý peniaze zhodnocuje pravidelne, pričom investor platí nízke poplatky.

Smutná finančná realita na Slovensku: Nízke príjmy a vysoké zadlženie obyvateľstva

Na Slovensku sa mnoho domácností potýka s kombináciou nízkych príjmov a vysokého zadlženia, čo ich výrazne ovplyvňuje pri spravovaní osobných financií a domácnosti. Vysoký dlh, nízka mzda a nedostatok finančných rezerv sa stali reálnym problémom pre širokú vrstvu obyvateľstva. Najviac zasiahnuté skupiny nízkymi príjmami sú najmä mladí ľudia, ženy a osoby s nižším vzdelaním.

Autor: Karin Mokričková, III.A
Dizajn: Melisa Mičková, III.A
Zdroj: Štatistický úrad SR

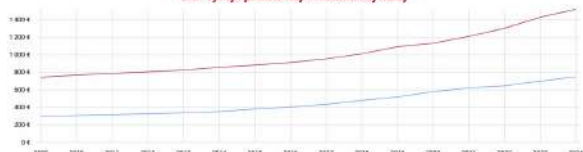
V tomto článku sa pozrieme na to, ako tieto faktory ovplyvňujú životy Slovákov, a aké možnosti sporenia a riadenia dlhu sú dostupné pre tých, ktorí čelia týmto výzvam.

Priemerný plat na Slovensku versus životné náklady

Minimálna mzda sa aktuálne na Slovensku pohybuje okolo 750 eur, zatiaľ čo priemerná nominálna mesačná mzda dosahuje výšku 1520 eur v hrubom. V grafe nižšie môžeme pozorovať vývoj priemernej nominálnej hrubej mesačnej mzdy a zároveň vývoj minimálnej mesačnej mzdy v posledných rokoch. Obidve mzdy postupne stúpajú, životné náklady však stúpajú tiež, a to spôsobuje ťažkosti obyvateľom napriek zvýšeniu mesačnej mzdy. Dôvodom zvýšenia nákladov môže byť viacero faktorov, ako napríklad Covid-19, vojna na Ukrajine, inflácia, narastajúce ceny pohonných hmôt či vojna v Izraeli. Preto si musíme nielen my, Slováci, ale aj zvyšok Európy siahnuť hlbšie do vreciek.

Graf vývoja priemernej a minimálnej mzdy

Čísla nepustia

Na základe štatistík, ktoré Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) publikovala vo svojej najnovšej štúdií, najväčší podiel na spotrebe domácností v EÚ majú bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá, a to okolo 25 %. Potom nasledujú potraviny a nealkoholické nápoje s približne 15 % a náklady na dopravu s 12,5 %. Najvýznamnejšia zmena vo výške nákladov však nastala v nákladoch spojených s bývaním. Nie je prekvapujúce, že náklady na bývanie ako percento celkových výdavkov domácností, sa v rámci Európy výrazne líšia. Čo však je zarážajúcejšie, je fakt, že v roku 2022 bolo na čele rebríčka Slovensko s viac ako 30 % výdavkov domácností na bývanie. Podobné čísla dosahovali však aj ostatné krajiny severnej a strednej Európy. Na druhej strane krajiny južnej a východnej Európy ako Čierna Hora, Turecko a Albánsko mali oveľa nižšie podiely, pričom Čierna Hora sa pohybovala len na úrovni 11,6 % a Turecko a Albánsko len o niečo vyššie, konkrétne 12,4 % a 12,5 %.

Dlh na Slovensku a jeho vplyv na životnú úroveň Slovákov

Slovenská ekonomika sa vyznačuje vysokým dlhom domácností, pričom najviac sú zadlžení mladí ľudia, ktorí majú problém splácať spotrebiteľské úvery alebo úvery na bývanie. Preto ľudia v nízkopríjmových domácnostiach často prepadnú do kolotoča dlhov, keď sa dostanú do finančných ťažkostí a nie sú schopní splácať dlhy a úroky, ktoré postupne narastajú. Miera zadlženia na Slovensku ukazuje, že po Estónsku má Slovensko druhý najvyšší dlh, a to v priemere 10 560 eur na obyvateľa. Podľa údajov Allianz však priemerný Slovák vlastní čisté finančné aktíva vo výške 9 160 eur, čo znamená, že priemerný dlh slovenského občana je tak vyšší ako jeho čisté finančné aktíva, a to o 1 400 eur. Čistý finančný majetok slovenských domácností je okrem vkladov v bankách z veľkej časti uložený v akciách, dlhopisoch a podieloch v druhom a treťom dôchodkovom pilieri. Problémom však je, že finančný majetok v dôchodkovom sporení, na rozdiel od vkladov v bankách a súkromných investícií, je reálne nedostupný. Je nepoužiteľný napríklad na sanáciu vlastných dlhov, na prípadné preklenutie finančných problémov zapríčinených stratou zamestnania alebo nepriaznivou životnou situáciou. Ako jediní v regióne nových členských krajín EÚ majú obyvatelia Slovenska v priemere viac dlhov ako finančných aktív.

V roku 2023 sa dokonca Slovensko prepadlo aj pod úroveň čistých finančných aktív priemerného Rumuna. Pre porovnanie čisté finančné aktíva priemerného obyvateľa Českej republiky sú 31 910 eur, v Slovinsku je to 28 970 eur, v Maďarsku 22 860 eur a v Poľsku 13 570 eur.

Nízke príjmy a vysoký dlh však výrazne ovplyvňujú kvalitu života, čo môže znamenať nedostatok financií na zdravotnú starostlivosť, vzdelanie alebo voľnočasové aktivity. Vedľajšími efektmi tejto situácie môžu byť vyššia miera stresu, rastúca úzkosť a neistota, zhoršené psychické zdravie a rodinné problémy a mnoho ďalších ťažkostí.

Význam sporenia pre budúcnosť

Prečo je sporenie dôležité aj pri nízkych príjmoch? Aj malá, pravidelná suma môže časom vytvoriť finančnú rezervu, ktorá pomôže prekonať neočakávané výdavky. Pravidelné sporenie môže znížiť závislosť od úverov a zlepšiť finančnú stabilitu domácností.

Praktické spôsoby sporenia pri nízkych príjmoch

Aj pri nízkych príjmoch je možné začať sporiť. Tu je pár konkrétnych tipov, ako na to:

- **Automatické sporenie:** Nastavenie trvalého príkazu na malú sumu, ktorá sa odkladá na sporiaci účet.
- **Mikrosporenie:** Niektoré aplikácie umožňujú zaokrúhľovať nákupy na najbližšie euro a zvyšok odkladať na sporiaci účet. Túto funkciu na Slovensku ponúkajú aj napríklad aplikácie niektorých bánk, ako je Tatra Banka alebo 365.bank.
- **Sporenie do fondov:** Investície do podielových fondov s nižšími vkladmi.

Sporenie pri nízkych príjmoch: Aké sú prekážky?

Prekážky, ktoré musia ľudia pri nízkych príjmoch prekonávať sú mnohé, napríklad vysoké životné náklady, nezamestnanosť, nestabilita práce, inflačné tlaky. Napriek tomu, že sporenie pri nízkych príjmoch môže byť náročné, malý krok vpred je vždy lepší než žiadny.

Kolko je ideálne mať nasporené?

Väčšina finančných expertov tvrdí, že rezerva by mala predstavovať 6 mesačných plátov v čistom, čiže po odpočítaní odvodov a zdanení. Taktiež sa odporúča odkladať si aspoň 10 % z celkového mesačného príjmu. Avšak pre obyvateľov s nižšími príjmami môže byť táto čiastka príliš vysoká. Preto si ju treba upraviť podľa individuálnej situácie, no netreba na tvorbu rezervy úplne zanevrieť. Z prieskumu spoločnosti Amundi a výskumnej agentúry Stem/Mark však vyplýva, že tretina Slovákov ušetrí za mesiac do 80 eur, štvrtina medzi 81 a 200 eur a 12 percent ušetrí viac ako 600 eur. Čo sa však týka dlhodobej finančnej rezervy alebo úspor, podľa výskumu 32 percent respondentov nedisponuje žiadnymi úsporami a ďalšia tretina má našetrených do 2 000 eur. Sumou do 4 000 eur disponuje 11 percent a viac ako 40-tisíc eur má nasporených iba tri percentá Slovákov. Ako teda môžeme vidieť, veľká časť Slovákov nemá odložených ani minimálnych 6 mesačných plátov v čistom, ako radia finanční experti. Preto sa často potom veľa Slovákov príliš zadlží a upadnú do kolotoča dlhov, ktoré sa hromadia a oni ich nie sú schopní splácať.

Základné stratégie splácania dlhu

Pre ľudí s vysokým dlhom je nevyhnutné mať systém na jeho splácanie. Aj toto vie byť však problém mnohých zadlžených, že nevedia, čo majú začať splácať ako prvé, a ako potom postupovať, aby si svoju situáciu ešte nezhoršili. Odporúčani môže byť niekoľko:

- **Metóda snehovej gule:** Začína sa splácaním najmenšieho dlhu a postupne sa prechádza na väčšie.
- **Metóda lavíny:** Sústreďovanie sa na splácanie dlhov s najvyššou úrokovou sadzbuou.
- **Konsolidácia dlhov:** Spojenie viacerých úverov do jedného s výhodnejšími podmienkami.

Prevenca zadlženia

Osveta a prevencia by mali byť dôležitou súčasťou pred nebezpečným zadlžovaním. Tu je pár odporúčaní, ako sa dá vyhnúť nadmernému zadlžovaniu:

- Vyhybanie sa impulzívnemu nakupovaniu a vyradenie zbytočných poplatkov, akými môžu byť napríklad poplatky a predplatné za streamovacie služby, ktoré relatívne málo využívame, ale ich platíme.
- Stanovenie rozpočtu a jeho striktné dodržiavanie. To znamená udržiavať si prehľad o príjmoch a výdavkoch.
- Užívanie úverov len v nevyhnutných prípadoch a s rozvahou.

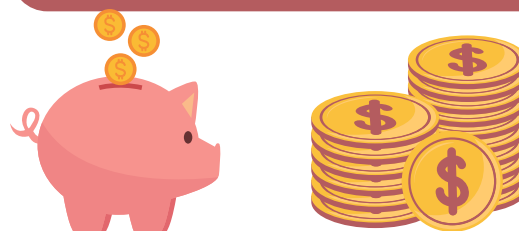
Slovenský štát ponúka rôzne formy podpory, ako sú príspevky na bývanie, dávky v hmotnej núdzi, alebo programy pomoci v prípade dlhov.

Iniciatívy finančnej gramotnosti

Mnoho organizácií (ako napríklad Slovenská banková asociácia) sa venuje osvetovým programom v oblasti finančnej gramotnosti. Aj na školách sa organizujú rôzne workshopy a súťaže zamerané práve na rozvoj finančnej gramotnosti už od skorého veku. Je dôležité, aby sa zvýšila informovanosť o tom, ako správne spravovať financie a prečo je dôležité mať finančnú rezervu.

Krok za krokom k lepšej finančnej budúcnosti

Aj napriek výzvam, ktoré prinášajú nízke príjmy a vysoké dlhy, je možné urobiť krok za krokom k lepšej finančnej budúcnosti. Kľúčom je začať s malými zmenami v správe financií, hľadať pomoc, kde je to potrebné, a vždy sa snažiť vytvárať finančné rezervy pre nečakané situácie.

Kam za športom v Trenčíne?

Autor: Nikolas Šedivý, III.D
Dizajn: Tereza Vicenová, III. A

Mesto Trenčín nie je známe len svojou bohatou históriou, ale aj športom. Ten je neoddeliteľnou súčasťou nášho mesta. Či už preferujete kolektívne alebo individuálne športy, je to jedno. Možností je široké spektrum – od cyklotrás a futbalových ihrísk, až po športové haly a zimný štadión. V našom meste si každý príde na svoje.

Zimný štadión Pavla Demitru

Trenčín má dlhú a úspešnú hokejovú tradíciu, ktorá siahadesaťročia dozadu. V Európe, ale aj v zámorí, je veľmi uznávaným a známym mestom najmä vďaka našej Dukle. Tá vychovala množstvo talentovaných hráčov, ktorí hviezdili v NHL, a mnoho z nich získala vytúžený Stanley Cup. Najvzácnejšia hokejová trofej sa v „meste módy“ objavila dohromady 7 krát, čo je neskutočne vysoké číslo na to, aké je Trenčín malé mesto. Mená ako Marián Hossa, Zdeno Chára, Tomáš Kopecký, Marián Gáborík alebo Pavol Demitra sú navždy zvečnené v histórii najlepšej ligy sveta. Dokonca pri minuloročnej rozlúčke Mariána Hossu s kariérou sme mali možnosť vidieť napríklad Jonathana Toewsa, Nicklasa Lidströma či Daniela Alfredssona, ktorí sú v hokeji považovaní za legendy.

Hokejisti klubu Dukla Trenčín

HK Dukla Trenčín sa tiež môže pýšiť tým, že vyhrala trikrát najvyššiu slovenskú súťaž. Po vzniku Slovenskej republiky v roku 1993 bola Dukla prvým tímom, ktorý získal majstrovský titul. Všetky domáce zápasy hráva na Zimnom štadióne Pavla Demitru, ktorý od jesene 2011 nesie názov po bývalom hráčovi Pavlovi Demitrovi, ktorý nešťastne zahynul pri páde lietadla, keď hájil farby ruského klubu Lokomotiv Jaroslavl. Štadión však už dlhšie nevyzerá najlepšie, a tak sa v roku 2018 začala dlhodobá prestavba, ktorá trvá až do súčasnosti. Celá rekonštrukcia by mala stáť necelých 13 miliónov euro. Momentálne je v poslednej fáze a dokončiť by sa mala v máji 2025. Podľa predpokladov by sa tak mal uskutočniť ďalší ročník Hlinka Gretzky Cupu zase na štadióne tímu spod hradu Matúša Čáka.

Najväčším kameňom úrazu Dukly je samotný tím a jeho hráči. V minulosti patрили medzi pravidelných účastníkov play-off, no aktuálne patria medzi najhoršie tímy ligy. V tejto sezóne zažívajú jeden z najhorších úvodov v histórii organizácie. Snažili sa naň zareagovať podpisom nových hráčov, ale napriek tomu po 11. kole, sa vedenie rozhodlo odvolať trénera Ernesta Bokroša. Pýtali sme sa fanúšikov aký majú názor na aktuálnu formu a jeden sa vyjadril: „Obávam sa, že Dukla bude hrať po tejto sezóne druhú ligu. Tie výkony sú úbohé a junióri dostávajú málo priestoru. Miesto toho klub nakupuje nepotrebných a starých hráčov zo zahraničia.“ Ostáva nám dúfať, že sa situácia z príchodom nového trénera zlepši a vojaci budú zase späť.

Futbalový štadión AS Trenčín

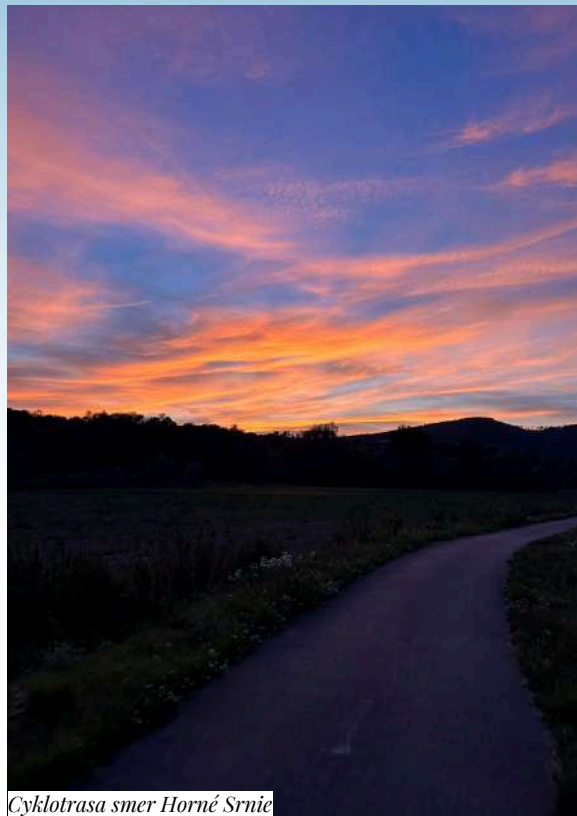
Futbalový zápas klubu AS Trenčín

Ďalším veľmi dôležitým športom v našom meste je futbal. AS Trenčín je dvojnásobným víťazom slovenskej ligy a dvojnásobným víťazom slovenského pohára. Tím pred desiatimi rokmi patril k najlepším mužstvám ligy. Vychoval tiež veľa hráčov, niektorí z nich pôsobia v Premier League. Momentálne sú na tom dosť podobne ako Dukla. Aktuálne sa držia v dolnej časti tabulky a tiež riešili zmenu na trénerskom poste. Srbský tréner Ilija Stolica strávil v Trenčíne rok a pol, no po zlých výkonoch sa vedenie rozhodlo s ním rozviazať zmluvu. Forma sa odzrkadľuje aj na tribúnach klubu. „ASKO“ má krásny moderný štadión, ktorý však väčšinu zápasov zívá prázdnotou.

Športová hala v Trenčíne

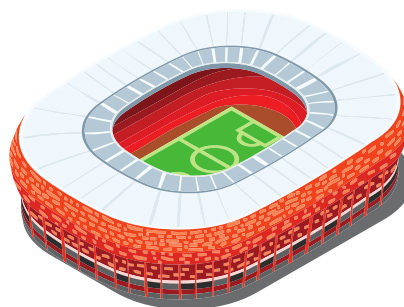
Okrem toho sa v Trenčíne nachádza športová hala, ktorá je domovom basketbalového, florbalového či volejbalového tímu. Tieto športy nie sú až také populárne, ale majú svoju komunitu a fanúšikov, ktorí vedú vytvoriť výbornú atmosféru.

Cyklotrasa smer Horné Srnie

Okrem týchto hlavných športov sa tu nachádzajú aj iné aktivity. Napríklad veľmi populárna je cyklistika a turistika. Trenčín je obklopený krásnou prírodou, ktorá ponúka množstvo cyklotrás a turistických chodníkov. Cyklotrasa z Trenčína do Nemšovej vedie okolo Skalky pri Trenčíne. Táto zručanina sa považuje za najstaršie pútnické miesto na Slovensku. Cesta následne pokračuje cez Horné Srnie až do Českej republiky, resp. k hradu Brumov. Dalo by sa teda povedať, že spája z hrady. Ďalej sa dá na bicykli aj pešo, putovať po hrebeni Považského Inovca konkrétne až k rozhladni na Inovci. Odtiaľ je výhľad na nádhernú prírodu, ktorý stojí za to vidieť.

Trenčín sa teda môže pýšiť veľkou škálou športov, ktoré môžu občania vykonávať buď profesionálne, alebo rekreačne. Je super, že samotné mesto investuje množstvo financií do rozvoja športu, čo nás veľmi teší.

Konsolidačný balíček na Slovensku

Zmeny, ktoré sa dotknú všetkých

Autor: Juraj Mikláš, III. A

Dizajn: Ctibor Karol Strmenský, III.A

Národná rada Slovenskej republiky schválila 3. októbra 2024 tzv. Konsolidačný balíček – súbor opatrení, ktorého cieľom je znížiť štátny deficit a stabilizovať verejné financie. Tento krok je reakciou na dlhodobé finančné problémy krajiny, ktoré ešte zhoršila pandémia, inflácia a energetická kríza. Čo tento balík obsahuje a ako ovplyvní život bežných ľudí?

Zmeny v daniach

Jednou z najvýraznejších zmien, ktorá sa dotkne nás všetkých je zvýšenie základnej sadzby DPH z 20 % na 23 %. Zároveň sa zmenila aj znížená sadzba DPH z pôvodných 10 % na 19 % a pribudla aj ďalšia znížená sadzba na úrovni 5 %. Táto najnižšia sadzba sa bude uplatňovať na základné potraviny ako mäso, mlieko, mliečne výrobky, vybrané druhy zeleniny a ovocia a pečivo, lieky.

Podľa pôvodného návrhu zákona mala na knihy platiť základná daň 23 % namiesto doterajšej zníženej sadzby 10 %. Minister financií zakladal toto rozhodnutie na prieskume Inštitútu finančnej politiky, ktorý patrí pod Ministerstvo financií. Minister zároveň pri predstavovaní tejto zmeny povedal už neslávny výrok „Knihy si... kupujú bohatší ľudia na Slovensku“. Toto rozhodnutie pobúrilo verejnosť, čo viedlo ku zmene na najnižšiu sadzbu dane 5 %.

Zmeny nastanú aj pri daňových bonusoch na dieťa. Doteraz rodičia dieťaťa poberali daňovú úľavu 140 € mesačne za dieťa do 18 rokov a 50 € mesačne za dieťa od 18 rokov (max. do 25 rokov). Od nového roku budú rodičia poberať úľavu vo výške 100 € mesačne za dieťa do 15 rokov a 50 € mesačne za dieťa od 15 rokov, táto zmena by však nastala aj bez novely zákona. Zmena nastane vo vekových hraniciach dieťaťa. Počnúc 1.1.2025 nebude možné čerpať daňový bonus na deti staršie ako 18 rokov.

Prvý v eurozóne

Ďalšou veľkou zmenou je zavedenie tzv. transakčnej dane, ktorá vyvolala značnú kritiku tak na pôde parlamentu, ako aj medzi odborníkmi a podnikateľmi. V roku 2025 totiž dôjde k spoplatneniu bankových transakcií a prevodov pre právnické osoby a fyzické osoby - podnikateľov, a to vo výške 0,4 %, maximálne však 40 eur. To znamená, že pri každej transakcii pôjde 0,4 % z danej sumy do štátnej kasy, čo môže viesť k ďalšiemu zvyšovaniu cien kvôli zvýšeným nákladom firiem. Táto daň bude unikátom medzi krajinami eurozóny, podobnú majú len v Maďarsku a v rozvojových krajinách Latinskej Ameriky.

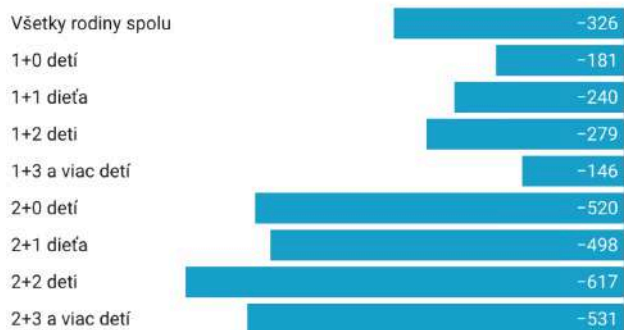

Minister financií Slovenskej republiky Ladislav Kamenický
Zdroj: TASR/Michal Svítok

Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky
Zdroj: TASR

Ako konsolidačný balíček zasiahne príjmy rodín v roku 2025 (v eurách)

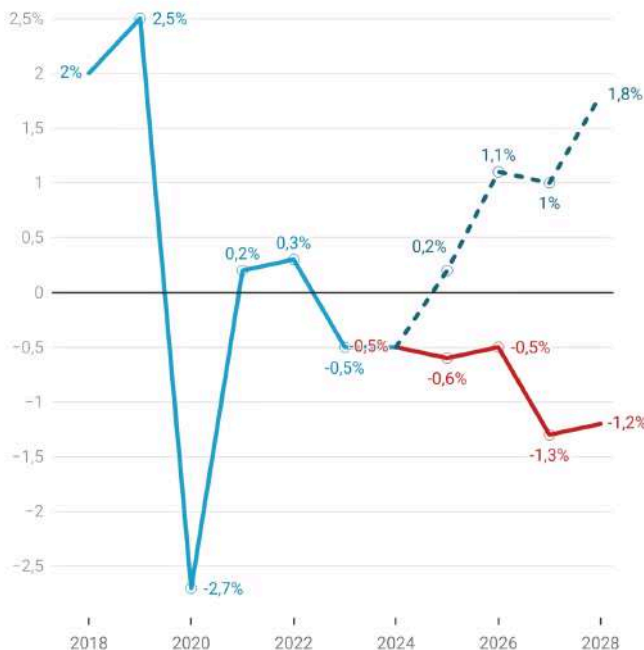
Po zohľadnení priamych aj nepriamych vplyvov konsolidačného balíčka.

Zdroj: RRZ • Vytvorené pomocou Datawrapper

Konsolidácia zabráni prehriatiu ekonomiky

Produkčná medzera v %

Zdroj: MF SR • Vytvorené pomocou Datawrapper

Za veľa peňazí málo muziky

Od budúceho roku narastú aj ceny väčšiny diaľničných známok. Ročná – 365–dňová diaľničná známka zdražie o 50 % z pôvodných 60 € na 90 €. Porastie aj 30–dňová a jednodňová známka. 10–dňová známka ako jediná zlacnie, a to z 12 € na 10 €.

V porovnaní s okolitými krajinami sú ceny diaľničných známok na Slovensku ešte stále nižšie. V Maďarsku platia majitelia áut za ročnú známku v prepočte 144 €, v Rakúsku stojí ročná známka 96,40 € a v Česku je to 91 €. Práve cenám českých diaľničných známok budú od nového roka tie slovenské podobné. Avšak, do úvahy treba vziať hustotu dopravnej siete. Na Slovensku je aktuálne spoplatnených 648 km úsekov, na ktorých je potrebná diaľničná známka. V porovnaní, v Česku je až 2835,6 km diaľnic a ciest 1. triedy, pričom 1442,2 km tvoria samotné diaľnice. Ďalší parameter porovnania je aj priemerná mzda. Najväčší rozdiel je vidieť v porovnaní so Švajčiarskom, kde ročná diaľničná známka stojí len 42 € a umožňuje využívať viac ako 1500 km diaľnic pričom priemerná mesačná mzda vo Švajčiarsku je cez 7200 €. Naproti tomu na Slovensku je vystavaných niečo cez 500 km diaľnic, priemerná mzda je na úrovni 1 300 eur, a ročná diaľničná známka bude stať od nového roka 90 eur, teda viac ako dvojnásobok ceny švajčiarskej známky. Z toho vyplýva, že zatiaľ čo Švajčiar minie z jednej priemernej mesačnej mzdy na nákup ročnej diaľničnej známky pol percenta, Slovák od budúceho roka takmer 7 %.

Výhľad do budúcnosti

„Ozdravný“ balíček má do štátneho rozpočtu priniesť 2,7 miliardy eur a cieľom je znížiť deficit rozpočtu do roku 2027 pod 3 % HDP. Tento cieľ však dosahuje najmä zvýšením príjmov štátneho rozpočtu, zatiaľ čo na výdavkovej strane sa počíta len s minimálnym znížením. Ako sa tieto zmeny prejavia v každodennom živote Slovákov, ukáže až čas.

Národný mediálny úrad

Cenzúra v prezlečení?

Autor: Juraj Mikláš, III. A

Dizajn: Ctibor Karol Strmenský, III.A

Na začiatku októbra sa počas tlačovej konferencie koalíčných lídrov Andrej Danko (SNS) vyjadril, že vláda chystá zriadiť národný mediálny úrad. „Chcem avizovať, že pripravíme národný mediálny úrad, budeme sa baviť aj o stavovských organizáciách médií a o pravidlách,“ povedal. Média totiž podľa vlastných slov viní za vytváranie frustrujúceho stavu a rozbíjanie spoločnosti. Neskôr sa k tejto téme počas tlačovej konferencie vyjadril aj premiér Róbert Fico (Smer-SSD). Súhlasí so zriadením mediálneho úradu a uvažuje aj nad úpravou povinností potrebných pre výkon práce novinára. Podobne ako to majú aj advokáti, právnici, ktorí musia mať vysokoškolské právnické vzdelanie alebo by museli absolvovať nejakú rekvalifikáciu. Tiež by mali byť podľa neho aj súčasťou nejakých stavovských organizácií, kde budú mať disciplinárne konania podobne ako advokáti. Fico totiž tvrdí, že novinári si robia čo chcú a nenesú za to žiadnu zodpovednosť.

Predsedovia politických strán vládnej koalície, zľava do prava, Matúš Šutaj Eštok (HLAS-sociálna demokracia), Robert Fico (SMER-SD), Andrej Danko (SNS) počas tlačovej konferencie na tému Konsolidácia verejných financií.

V ďalších rozhovoroch načrtnol kontúry nového mediálneho úradu aj poslanec Roman Michelko (SNS), či predseda SNS Andrej Danko, ktorí tvrdili, že vybudovanie nového úradu od nás vyžaduje Európska únia. V skutočnosti však od nás Európska únia žiaden nový úrad nechce. Od 17. februára platia v EÚ nové pravidlá pre všetky digitálne platformy – akt o digitálnych službách (DSA). Každá členská krajina Európskej únie si má vytvoriť tzv. koordinátora digitálnych služieb, ktorý bude mať novú reguláciu na starosti. Na Slovensku už dnes existuje regulačný úrad, ktorý dozerá na médiá a pri porušení zákona ukladá sankcie – volá sa Rada pre mediálne služby. Od roku 2022 má posilnené kompetencie aj podľa nariadenia Európskej komisie. Novelou zákona platnou od konca júla tohto roka sa koordinátorom má stať práve Rada pre mediálne služby.

Milan Majerský, predseda opozičnej strany KDH a ostatní stranícky členovia

O tomto novom úrade ešte veľa nevieme. V relácii Sobotné dialógy to potvrdil aj poslanec Michelko. „Tento návrh zákona dnes ešte nie je v paragrafovom znení,“ uviedol. Doplnil, že základné idey tohto pripravovaného zákona pozná len „veľmi zďaleka“ a odporučil preložiť si nemecký mediálny zákon, ktorý má byť vzorom zákona z dielne ministerstva kultúry.

Opozícia plánuje nového kontrolného úradu pre médiá kritizuje. Mnohí predstavitelia sa obávajú, že nový úrad povedie k cenzúre a obmedzeniu médií. „Myšlienka štátneho mediálneho úradu, ktorý by kontroloval novinárov, nie je ničím iným ako zle zakrytou snahou o cenzúru a obmedzovanie médií, aké existuje hľadám iba v Severnej Kórei,“ upozornila podpredsedníčka Výboru NR SR pre kultúru a médiá Zora Jaurová (PS). Podľa viacerých je zriadenie nového úradu zbytočné aj kvôli už fungujúcemu regulačnému úradu. Nateraz musíme len čakať, keďže vláda ešte nemá vypracovanú podobu zákona a konkrétnosti sú nejasné.

Poslankyňa za Progresívne Slovensko Irena Bihariová a Roman Michelko z klubu SNS

Politika: Urážanie žien v politike

Autor: Simona Komorovská, III.A

Dizajn: Ctibor Karol Strmenský, III.A

Urážanie, slovné bitky či až vykázanie z rokovacej sály. Počas rokovania, ktoré sa konalo v stredu 25. septembra 2024 podpredsedovi NR SR Andrejovi Dankovi prekážalo, že poslankyňa Progresívneho Slovenska (PS), Lucía Plaváková, používa v rokovacej sále počítač, na ktorom mala nálepky. Andrej Danko sa vyjadril, že ide o reklamu, čo je v rozpore s rokovacím poriadkom. Vyzval ju, aby si nálepky z počítača dala dole, prekryla ich alebo pokračovala na rokovaní bez počítača. Neskôr situácia vyeskalovala až do slovných útokov a následného vykázaní Lucie Plavákovovej z rokovacej sály.

*Predseda strany SNS, Andrej Danko
Zdroj: TASR/Martin Baumann*

Andrej Danko sa k situácii vyjadril ešte na tlačovej konferencii, kde vyhlásil, že za svojím rozhodnutím stojí. Pridal sa k nemu aj poslanec SNS Rudolf Huliak, ktorý nazval túto poslankyňu, ktorá nie je len politička, ale hlavne žena, sukou. Poslankyňa PS situáciu označila za hrôzostrašnú a obľudnú. Pridali sa k nej aj Martin Dubéci a predseda PS Michal Šimečka, ktorý správanie Andreja Danka a Rudolfa Huliaka ostro kritizoval.

Lucia Plaváková pred predsedom strany PS, Michalom Šimečkom

Trenčianske gymnázium čelilo útoku zo strany Milana Mazureka

Trenčianske gymnázium sa stalo terčom útoku po tom, čo Milan Mazurek, poslanec strany Republika, obvinil učiteľku gymnázia z presadzovania LGBTI ideológie. Obvinenia sa objavili v súvislosti s podujatím, ktorým si študenti mali pripomenúť obeť tragického útoku na Zámockej ulici v Bratislave dňa 12. októbra 2022. Milan Mazurek sa ostro vyjadril k správe, ktorá vyzývala žiakov, aby sa na znak solidarity s obetami útoku obliekli do pestrých farieb a vytvorili plagáty, ktoré by boli súčasťou výstavy na škole. Správa sa neskôr dostala až k Milanovi Mazurekovi, ktorý na to reagoval videom, v ktorom tvrdil, že učiteľka využíva smrť dvoch ľudí na šírenie ideológie a propagáciu svojej politickej agendy. Pod nátlakom a v záujme ochrany žiakov a pedagógov školy sa vedenie gymnázia rozhodlo akciu zrušiť, no zdôraznilo, že cieľom nie je šírenie žiadnych ideológií ani negatívnych emócií.

*Člen strany Republika, Milan Mazurek mladší
Zdroj: SME - Jozef Jakubčo*

Na túto udalosť reagovalo aj ministerstvo školstva, ktoré sa rázne ohradilo voči Mazurekovým obvineniam. Podľa ministra školstva je absolútne neprijateľné, aby bola akákoľvek škola, či jej zamestnanci terčom primitívnej kampane a zastrašovania. Vyjadrilo, že školy sú apolitické inštitúcie a musia zostať bezpečným miestom.

Primátor mesta Trenčín, Richard Rybníček, vyjadril svoje stanovisko k danej situácii vo svojom príspevku. Napísal, že je sklamaný z toho, že sa trenčianske gymnázium rozhodlo po nátlaku podujatie na pripomenutie si pamiatky obetí vraždy v Teplárni nakoniec zrušiť. Richard Rybníček neskôr inicioval spomienku na obeť útoku, ktorá sa konala na Námestí študentov blízko gymnázia. Každý zo študentov a aj všetci obyvatelia mesta Trenčín mohli prísť zapáliť sviečku a do veľkej knihy napísať svoj odkaz do neba pre Juraja a Matúša.

Islamské hnutie Taliban a práva žien v Afganistane

Autor: Sofia Pindáková, III. A
Dizajn: Ctibor Karol Strmenský, III.A

Pred 28 rokmi, 26. septembra 1996, dobylo islamské fundamentalistické hnutie Taliban hlavné mesto Afganistanu, Kábul. Afganská metropola padla do rúk Talibanu prakticky bez boja.

Vznik islamského štátu

Hnutie Taliban založili v júli 1994 afganskí utečenci, pôvodne študenti Koránu v pakistanských islamských školách, a Mudžahedíni, z ktorých niektorí bojovali v 80. rokoch proti sovietskej okupácii Afganistanu.

Taliban začal uplatňovať islamské právo šaría, vrátane trestu smrti za vraždu, ukameňovanie za cudzoložstvo a utatie končatiny za krádež. Vláda tiež vyzvala ženy, aby podľa islamských zvykov začali chodiť na verejnosti iba zahalené, zakázala im chodiť do zamestnania a uzavrela dievčenské školy. Ženy, ktorých odev bol uznaný za neslušný, boli na verejnosti bité a prinútené vrátiť sa domov. Taliban taktiež oznámil, že povinnosťou všetkých moslimských mužov je nosiť tradičné čiapky alebo turbany a mať bradu.

Vláda Talibanu bola zvrhnutá v novembri 2001 a v roku 2004 sa v krajine konali prvé priame prezidentské voľby, ktoré vyhral doterajší prezident Hamíd Karzai.

Vo februári 2020 podpísali Spojené štáty Americké a Taliban dohodu, v ktorej USA a NATO sľúbili úplné stiahnutie vojsk z Afganistanu do 14 mesiacov, ak Taliban dodrží podmienky dohody.

Členovia islamského hnutia Taliban

Znovuzískaná moc

Ľhneď po začiatku stahovania síl USA a ďalších krajín z krajiny zahájil Taliban ofenzívu, obsadil strategicky významné pohraničné oblasti a za tri a pol mesiaca ovládol prakticky celú krajinu. Taliban potom obsadil metropolu Kábul vrátane prezidentského paláca a vyhlásil víťazstvo vo vojne. Prezident Ašraf Ghany z vlasti utiekol a nachádza sa v Spojených arabských emirátoch, ktoré oznámili, že ho prijali "z humanitárnych dôvodov."

Kríza v Afganistane

Prevzatie moci Talibanom viedlo k systematickému vylúčeniu žien a dievčat, ako aj k dramatickému zhoršeniu politickej, hospodárskej a humanitárnej situácie a situácie v oblasti ľudských práv afganského ľudu. Navzdory deklarovaným sľubom, Taliban neotvoril na rozdiel od chlapčenských dievčenských školy. Nedodržal tiež slovo pri zostavení dočasnej vlády, v ktorej sľuboval prítomnosť zástupcov menšín a žien.

Taliban taktiež nie je ochotný ani schopný účinne riešiť prítomnosť a pôsobenie teroristických skupín na afganskom území. V roku 2024 Afganistan naďalej čelí jednej z najväčších humanitárnych kríz na svete, pričom 90 % obyvateľov krajiny žije pod hranicou chudoby, 3,5 milióna ľudí čelí extrémnemu nedostatku potravín a takmer 24 milióna ľudí, potrebujú pomoc.

Práva žien v Afganistane

Nikde na svete nie sú práva žien a dievčat spochybňované tak ako v Afganistane. Taliban vydal viac ako 70 dekrétov s mnohými obmedzeniami alebo zákazmi, ktoré sa týkajú:

- školskej dochádzky dievčat na stredných a vysokých školách
- pravidiel obliekania (ženy si na verejnosti musia zahaliť celé telo a tvár)
- slobody pohybu žien a práva pracovať bez povolenia mužského poručníka (mahrama)
- ošetrovania a komunikácie s lekárom mužského pohlavia
- prístupu žien na verejné miesta
- spevu, tanca a smiechu na verejnosti

Koncom decembra 2022 sa Taliban rozhodol zakázať ženám študovať na univerzitách a pracovať pre mimovládne organizácie a v auguste 2024 Taliban zakázal, aby boli hlasy žien počuť na verejnosti.

Typické dámske oblečenie v Afganistane: abaja, hidžab a islamský kaftanový závoj

Moja rodná

Autor: Nicol Kňažeková, I.D

Dizajn: Kristína Dušičková, II. B

Zem moja rodná, krásna,
ako tá hviezda jasná.
Kam si sa to dostala?
Ako Šípková Ruženka si zaspala.
Svoje oči pred zlým si zavrela,
od bolesti si zamrela.
Kedysi krásou si prekvitla,
do našich srdc si presvitala.
Pyšné hory a žirne Moravy,
hrdo niesla si,
ako symbol moci a slávi mala si.
Riek tucet vložilo tvár tvoju,
aj ten mohutný Dunaj z juhu.
Avšak to všetko je už preč,
o tom už nie je reč.
Strašné to veci sa stali,
kam sme sa to dostali?
Časy, keď sme v tráve šantili,
to všetko sme už stratili.
Ako mávnutím prútika nám vzali
všetko to, čo sme mali.
Lud sa vzdal,
zo strachu sa nedostal.
Do hier a podvodov nás začlenili,
zlu za maskou anjela sme uverili.
Démoni na trón nám zasadli,
zem našu jedom napustili.
Sloboda slova už dávno neplatí,
ústava zapadla do záhuby.
Nádej naša jediná,
leží v hrobe pochovaná.
Kto nás teraz zachráni?
Kto tomuto zabráni?
Spojenci nás opustili,
nepriateľov sme z nich spravili.
Čo teraz bude?
To nik nevie.
Naša zem veľký bôl nosí,
o pomoc sa nám prosí.
Predkovia naši sa obetovali,
o lepšiu budúcnosť sa usilovali.
Ich obete sa nedočkali slávy,
nedostali ďakovné správy.
Štúr sa v hrobe obracia,
a svoj zrak odvracia.
Nad hlúpostou nás Slovákov,
ktorý spravili zo seba hlupákov.
Čo sme to dopustili?
Zlo sme si do srdc pustili.
Bez boja a s hlavou sklonenou,
a s tvárou zronenou.
Predtým každý tu bol brat,
nikto nebol kat.
Každý tu bol priateľom,
nikto nebol zlodejom.
Rodina veľká a silná,

ako tri prúty nezlomná.
Krvou spojená,
so spoločnou minulosťou vrodená.
A s odkazom do budúca silným,
v dávnej piesni skrytým.

*“Zastavme ich bratia,
veď sa oni stratia,
Slováci ožijú.”*

*“Kto jak Slováč cíti,
nech sa šable chytí
a medzi nás stane.”*

Toto sme boli my,
Slováci dávny.
Za svoju vlasť hrdý,
život za ňu dať odhodlaný.
Chrániac si, čo je nám najbližšie,
brániac si, čo je nám najmilšie.
Avšak všetko sa jedného dňa skončí,
a zlo tu už viac nevkróčí.
A tak ako je nám verná naša zem,
tak aj ja prisahám sem.
Zem naša milovaná,
už viac nebudeš rozorvaná.
Nebudeš viac od krvi pošpinená,
nebudeš viac zlom znásilnená.
Preto prisahám ako hrdý Slováč,
ako verný rodák.
Táto hanba sa skončí,
zrada a krviprelievanie sa skončí.
Výmenou za slobodu svoj život dám,
budúcim Slovákom lepší život zaobstarám.
Viac už neplač zem naša milovaná,
práve si vstala z popola.
Nový nádych si chytila,
a krásou si opäť prekvitla.
Zlo sme už vyhnali,
a svoju slobodu sme získali.
Preto všetci hodujme,
a všetci sa spolu radujme.
Pretože zla už viac nieto,
a tým je zakončené toto dielo.

Fiktívny život

Autor: Nicol Kňazeková, I.D

Dizajn: Júlia Dobiašová I.E

Kniha.

To je tá veľká brána.
Je to cesta, ako žiť tisíce životov.
Do sveta veľkého je tratou jednotou.

Knihy ju vždy vítali,
do nového sveta ju pozývali.
Jej útrapy jej preberali,
samú ju nikdy nenechali.

Keď knihu otvorila,
teplo domova ucítila.
Pekný pocit ju naplnil,
Srdece jej sladko omámil.

Keď knihu otvorila,
lepší pocit nezažila.
Svet tajomný ju fahal,
plný fantázie ju čakal.

Svoje oči vždy zatvorila
a srdce dokorán otvorila.
Ako najsladší básnik povedal:
„Beda, kto v mori vidí iba vodu,
kto nepočuje nemú prírodu,
kto v skalách vidí iba skaly.“

Svoj koniec vysnený vždy našla,
svoje srdce tým vždy nadchla.
Stovky príbehov prežila,
Ich sladké čaro okúsila.

Najkrajšou princeznou sa stala.
Rytierkou najvyššieho kráľa bola.
V korunách lesov ako víla prebývala,
ako tajná agentka nikdy nesklamala.

V knihách aj lásku našla.
Nikdy sa necítila sama.
Švárneho princa ľúbila,
po silnom pirátovi túžila.

Knihy romantické,
niekedy aj erotické.
Opojný pocit prinášali,
vieru a šťastie rozdávali.

Knihy poetické,
ako staré hry shakespearovské.
Dobro právd skrývali,
na naše myšlienky vplývali.

Knihy fantastické,
boli vcelku neobvyklé.
Svet čarovný vytvorili,
aj lietat vám dovolili.

Knihy kriminálne,
neboli jednotvárne.
Záhadou a klamstvami boli pretkané,
strachom a napätím boli zviazané.

Knihy spleť príbehov tvorili,
nejedny srdcia dobyli.
Malí veľa koncov radostných,
inokedy aj bolestných.

Všetky jej dobrodružstvá lákavými boli,
ale už nastal čas ísť, dovi.
Možno už zazvonil ten zvonec,
ale jej rozprávky ešte nebol koniec.

Athens is not only the cradle of democracy

Author and design: Ctibor Karol Strmenský, III.A

English consultant: Luke Cooper

My journey with the International Models European Parliament (iMEP) began with a serendipitous encounter that would change the course of my life. It all started during a history class when our teacher, Mrs. Pašková, delivered an impassioned speech about personal development, explicitly telling every heart in class that everybody went to school, but not everybody did the same things besides school. Her words resonated deeply with me, especially when she emphasized that grades alone wouldn't determine our future success. Little did I know that this moment would spark a passion for diplomacy and international relations that continues to shape my path today.

The Birth of a Passion

My first foray into the world of model parliaments came through "Rozhoduj o Európe" (Decide about Europe), a Czech-Slovak conference that would forever hold a special place in my heart. As a high school student, I entered the regional round with more enthusiasm than expertise. My initial performance was far from stellar – I was passive, making comments that added little value to the debates. However, this setback only fuelled my determination.

Undeterred by my lacklustre performance, I submitted an essay to the organizers, hoping to secure a spot in the prestigious international round in Brno, Czechia. To my delight, I was accepted, and those four days in Brno proved to be a transformative experience. It was here that my passion for diplomacy and international relations was truly ignited.

Lobbying session on the 5th day at Peristyle at Zappeion Megaron

Overlooking the Acropolis at sunset
Source: gettyimages/SEN LI

The General Assemblies (GAs) were particularly challenging and exhilarating. Amidst the competitive atmosphere, I strived to make my voice heard, representing Slovakia's interests and promoting comprehensive legislation to address the tech monopoly issue.

Slovak delegate answering question during the 2nd day of General Assembly
Source: gettyimages/SEN LI

Athens: A Crucible of Growth

The 60th iMEP in Athens, Greece, which was happening from the 12th until the 19th of October, stands out as a pivotal moment in my journey. As a Slovak delegate in the IMCO Committee (Committee on Internal Market and Consumer Protection), I found myself deeply engaged in discussions about the increasing monopolization of tech companies in European markets. Our committee grappled with complex issues, working within the framework of existing legislation like the Digital Markets Act (DMA) and the General Data Protection Regulation (GDPR).

First day of the General Assembly in the National Historical Museum - Old Parliament House

Overcoming Challenges

My experience in Athens wasn't without its trials. Our journey began with a 3-hour delayed flight from Vienna to Athens on the 12th of October, followed by a gruelling two-hour wait for transportation to our hostel. We finally arrived at our accommodation at 3:30 AM, waking up a few hours later for the day's program. The organizers' travel arrangements were often inadequate, leaving us to navigate unfamiliar and sometimes dangerous parts of the city late at night.

These challenges, however, proved to be invaluable learning experiences. They taught me the importance of adaptability and resilience – skills that have since become integral to my approach in both iMEPs and life in general.

Representing My Country

Above all, my experiences with iMEP have instilled in me a deep sense of pride in representing my country. Whether at iMEP conferences, INTERSTENO competitions, or in future business endeavours, I'm committed to being the best ambassador I can be for Slovakia.

As I reflect on my journey, I'm filled with gratitude for the opportunities iMEP has provided. It has not only shaped my worldview but also equipped me with invaluable skills in public speaking, debating, critical thinking, and networking. These experiences have set me on a path of continuous growth and learning, and I'm excited to see where this journey will lead me next.

Lastly, my huge appreciation belongs to the headmistress of the school Mrs. Monika Bulková, the parents' association led by Mgr. Karolína Lehocká and every school staff member. Thanks to their financial and moral support, I was able to represent myself and my home country at such a high level. Thank you very much.

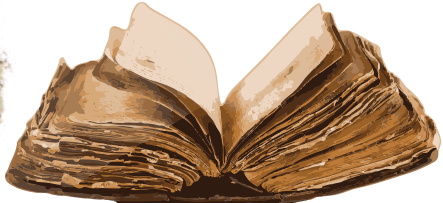
Own work of a talented member of the magazine Evka depicting traditional greek symbols

Irish delgation enjoying traditional Greek dances during the cultural night

What does the USA and a library have in common?

Anglická sekcia

On Thursday, 24th of October 2024, bilingual classes 1.A and 1.E went together to Žilina. The main point of the journey was visiting the library. We attended a lecture about the USA. We got to know about the geographic and historic side of this country - from the first president to the latest, about the borders of the USA and also the meaning of the flag. The first activity was guessing the states in alphabetical order. We were pretty great at this activity and enjoyed it very much. Then we talked about wars that the USA took a part in. We got to know their culture, most popular sports, traditions and holidays they celebrate. We found out that the most popular singers in the USA are Taylor Swift and Eminem. Another interesting fact is, that the best-selling living author lives also in the USA. We learned a bit about the differences between Marvel and DC. At the same time, we were told that the movies that won the most Oscars are Benhur, Titanic and Lord of the rings 3. In the end, we took a quick quiz which we all enjoyed. The best three players in each class won bags of M&M's. Classes 1.A and 1.E are thankful to our teachers, Mrs. Čileková, Gallová, and Maťovčíková for organising this excursion for us, for this opportunity of finding out more about the USA and also getting to know each other better.

Author: Ema Krchnavá, I. E.
 Design: Greta Lombardo, III. A.
 Photos: I. A., I. E.

Photo of I. A & I.E

Students of I. E with teachers

Library in Žilina

Stella Pazderová from I.E

Ema Krchnavá & Natália Polacka from I.E

Conversion of St. Paul Church

ECB Interest Rate Update:

Economic Impact and Future Outlook

Author: Vanessa Ferényi, II.A

Design: Ctibor Karol Strmenský, III.A

In September 2024, the European Central Bank (ECB) made an important decision to lower its deposit rate from 3.75% to 3.5%. This was a response to lower inflation and slower economic growth across Europe. The ECB, founded in 1998 and based in Frankfurt, Germany, is responsible for controlling inflation and supporting economic stability in the Eurozone.

The Role of Interest Rates in ECB Policy

The ECB's main job is to manage inflation, ideally keeping it around 2%, to ensure economic stability. Interest rates are one of its most important tools to do this. For example, after inflation surged post-COVID-19, the ECB raised rates to control rising prices. But this year, inflation started to cool, so the ECB decided to lower rates slightly. The goal of this cut was to encourage more borrowing, spending, and investment to help boost the economy.

Economic Impact of 2024 Adjustments

The rate cut in 2024 has several effects. Lower interest rates make it cheaper for people and businesses to borrow money, which can lead to more spending and economic growth. However, if rates are too low, it could bring inflation back up. That's why the ECB decided on a small rate cut this year, hoping to support growth without causing prices to spike again.

Looking Forward

The ECB will keep a close watch on the economy, adjusting rates if needed based on changes in inflation or growth. This approach allows the ECB to respond to challenges and support a stable economy in the Eurozone, especially with uncertainties in today's global economy.

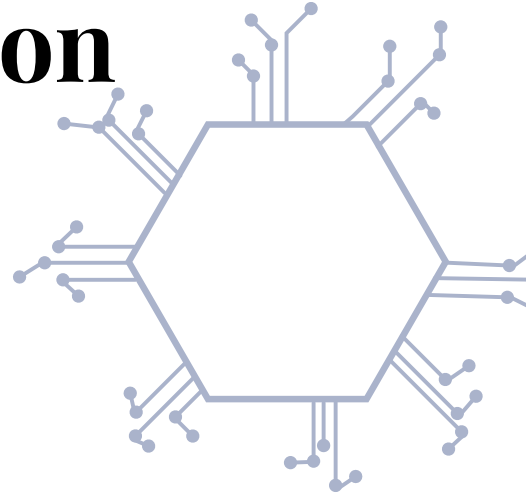

Source: Twitter of the European Central Bank

Source: gettyimages

The Transformation of Slovakia's Automotive Industry: Driving the Future

Author: Branko Kvetán, II.A
Design: Melisa Mičková, III.A

Introduction

Slovakia has rapidly transformed from a largely agricultural economy into one of the world's most prolific car manufacturing hubs, placing itself firmly on the global automotive map. With the highest per-capita car production in the world, Slovakia's automotive sector has become a cornerstone of its economy, a feat accomplished in only a few decades. This evolution speaks to the country's ability to attract leading automotive brands and adapt to global trends like automation, electrification, and green manufacturing.

Green Goals and Economic Resilience

To remain competitive, Slovakia is making strides in green manufacturing practices. Factories are increasingly powered by renewable energy sources, and sustainable production processes are being implemented. This aligns with the European Union's strict carbon-reduction targets and helps Slovakia stay relevant in an era where sustainability is critical.

Today, Slovakia is responsible for manufacturing over a million vehicles annually, largely for export. This output not only fuels the economy but also bolsters the workforce, as the sector employs more than 177,000 people, with both direct and indirect jobs.

First established powerplant in Bratislava - Volkswagen

The Rise of an Automotive Powerhouse

Slovakia's automotive journey began in the 1990s when multinational carmakers started establishing factories in the country, lured by competitive labour costs, a skilled workforce, and proximity to major European markets. Volkswagen was among the first, opening its Bratislava plant in 1991. Soon, other major players like PSA Peugeot Citroën, Kia Motors, and Jaguar Land Rover followed suit. This influx has made the automotive industry Slovakia's largest sector, accounting for around 13% of GDP and generating nearly half of the nation's industrial output.

Automotive industry in Bratislava, Slovakia

Automotive industry in Bratislava, Slovakia

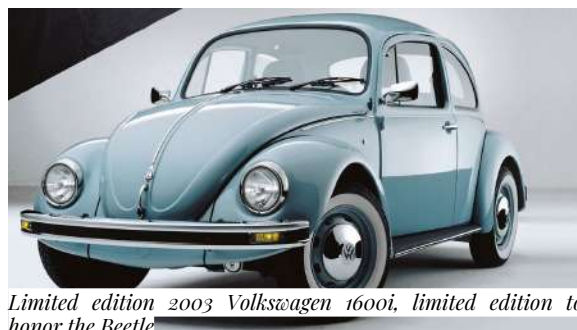
Raising problem of Volkswagen

Author: Alexandra Florianová, III. A
Design: Melisa Mičková, III. A

Introduction

Volkswagen, founded in 1937 in Germany, has grown into one of the world's largest automakers, known for its engineering excellence and iconic models like the Beetle. The company's name, translating "People's Car," represents its mission to offer affordable and dependable vehicles for everyone.

Limited edition 2003 Volkswagen 1600i, limited edition to honor the Beetle

Overview

Volkswagen operates in over 150 countries and has more than 120 production plants worldwide. With a workforce of approximately 675,000, it ranks among the largest employers in the automotive sector. The company established a significant production facility in Bratislava, Slovakia, in 1991, which has since become a central point for SUVs and luxury vehicles. The company's portfolio includes luxury brands like Audi, Bentley, Porsche, and Lamborghini, allowing it to dominate diverse market segments. This automotive manufacturer has also been heavily investing in electric vehicles, leading its efforts toward carbon neutrality by 2050.

Impact on Slovakia

These challenges also have a slight impact on the Slovak market. Despite posting record revenues in 2023, driven by the production of popular luxury SUV models, the company recently postponed plans to establish a new electric vehicle battery factory in Central and Eastern Europe. This decision could have brought additional investments and jobs to Slovakia.

Moreover, Volkswagen's change in production focus might restrict the potential for expansion in Slovakia's automotive manufacturing industry. While the Bratislava plant continues to produce both gasoline-powered and hybrid vehicles, the uncertainty surrounding expansion could have long-term consequences for local suppliers and employment. This change could affect the production of cars in Slovakia compared to other Central European countries, as everyone tries to keep up with the ups and downs in demand for electric models.

Current challenges

Unfortunately, The Volkswagen Group is currently facing significant challenges, such as an increase in production costs and a weaker domestic economy post-COVID-19. These reasons could potentially be affecting its operations and prospects.

One of the major issues is the decline in sales in the European electric vehicle market, which was supposed to be a production-leading strategy. This has impacted most German automakers due to the reduced demand and increased competition, particularly from Chinese electric vehicle manufacturers. The automaker is committed to achieving €10 billion in cost savings over the next three years.

Correspondingly, Volkswagen is considering applying serious cost-cutting measures, including the potential closure of work plants and drastic job cuts. This has led to a tense situation among its workforce, who are seeking better wages and job security in the upcoming negotiations.

Volkswagen in Slovakia

European Union Funds

Author: Ema Kubínová, I.L.A

Design: Ctibor Karol Strmenský, I.L.A

What are Eurofunds?

In 2004 Slovakia and 9 other countries joined the EU. One of the advantages of joining the Europea Union is the possibility to draw financial support for balancing regional differences through “Eurofunds”. The whole process takes place in 7-year cycles. We are currently in the program period of years 2021–2027. The EU provides funding for a range of projects and programmes. It applies strict rules for tight control over how funds are used and to ensure money is spent in a transparent, accountable manner.

How do they work?

1. **Priority** – The European Commission and Slovakia decide o funding priorities.
2. **Approval** – The European Commission approves operational programmes.
3. **Selection process** – The Slovak authorities set up a project selection process.
4. **Signature** – After the projects have been evaluated contracts will be signed with the successful applicants.
5. **Reimbursement** – The European Commission will pay for the implemented projects.

Here are some examples of great usage of Eurofunds in our area:

Trenčín the European Capital of Culture 2026

Trenčín will receive 34.3 million euros from new European funds for the reconstruction of cultural monuments.

Trenčín from above

Inner block on Jana Halašu street

This project is supposed to contribute to increasing the resistance of the environment to the negative impacts of climate change by reducing the effect of urban heat islands. It will strengthen ecological stability in heavily urbanized areas.

Halaša street

Cycle path between Nové Mesto nad Váhom and Trenčín

The 21.2 km section of the Váh highway connecting Trenčín and NMnV was completed in November 2020.

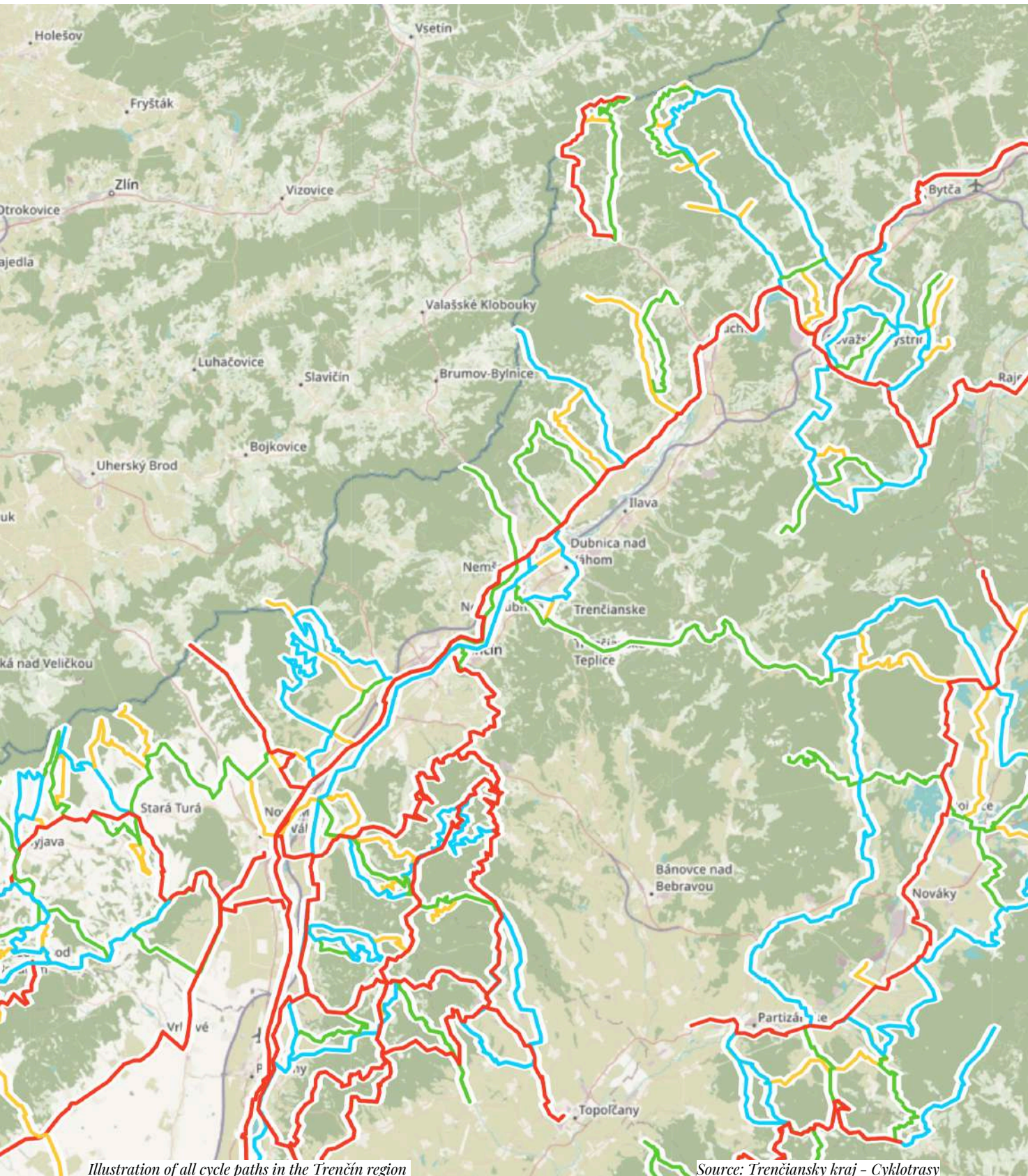

Illustration of all cycle paths in the Trenčín region

Source: Trenčiansky kraj - Cyklotrasy

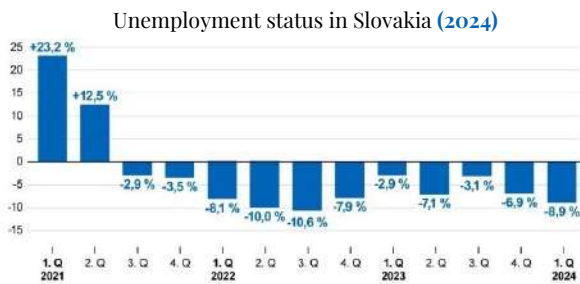
The labor market in Slovakia

Author: Sofia Kukučová, II.A
Design: Melisa Mičková, III.A

The labor market in Slovakia has changed quickly in recent years due to economic, demographic and social reasons. One big economic reason is the growth of technology companies, which has increased the need for IT workers. On the demographic side, the older population needs more healthcare workers. There is also a social trend towards remote work, which has changed how companies hire people. These changes show that the job market in Slovakia is very active and evolving.

This is the current unemployment status in Slovakia. In 2021 there was high unemployment (due to the pandemic) and after easing of restrictions, unemployment gradually decreased.

This decrease suggests improved economic conditions and increased employment. Unemployment is not the same in all areas of Slovakia. Some regions, especially in the east, have higher unemployment rates. Cities like Košice and Prešov are particularly affected.

The differences between eastern and western Slovakia are due to factors such as history and education. The eastern part struggles with worse job conditions and has fewer schools and universities. As a result, it is less developed compared to the west.

Unemployment can lead to many problems for individuals and communities

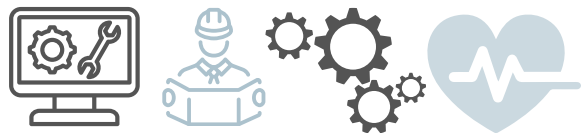
1 First, people who are unemployed for a long time may experience anxiety and depression, leading to isolation from friends and family.

2 Second, when many people are without jobs, it can hurt the local economy. For example, if a town has high unemployment, residents may spend less money at local shops. This can cause those businesses to close and make it harder for new businesses to start.

3 Lastly, high unemployment can impact the entire community. With fewer people working, there is less tax money available. This means that public services like schools and roads may not get enough funding, affecting everyone in the area.

Certain job fields, particularly in healthcare, engineering, and IT, are facing a significant labor shortage, struggling to find enough workers. The influencing factors are a lack of skilled workers, retirement of older employees and young people moving abroad. Consequences of labor shortage include negative effects on companies and economic growth, for example, companies are struggling because they don't have enough employees. Possible solutions include training, retraining and incentive programs.

Summary

The government helps unemployed people in various ways. They offer support programs like job training workshops and internships for students in local businesses. The government also cooperates with schools and supports labor migration. The importance of addressing unemployment is a priority for economic stability. It is connected to how well people live, their mental health and the stability of their families. It helps the state to grow and become stronger.

The PMI updates in fall

Author: Valentína Cheevers, IIA
Design: Melisa Mičková, IIIA

PMI is a purchasing managing index. It's an indicator for monthly reports that are used to predict the direction of an economic trend. It covers 5 main survey ideas: Production levels, Neworders, Supplier deliveries, Inventories, and Employment levels. The PMI is measured with numbers from 0 – 100. If the number is above 50 then it represents an economic expansion and if the number is below 50 then it represents an economic contraction. However, if the number is 50 exactly it represents no change at all.

The first update

So what are the top 3 PMI updates in Fall 2024? Well, first of all, the number of output decreases. The reason was that the Paris Olympic Games were taking place in France. This boosted business activity significantly. However, when everything finished the business activity fell, and since France is one of the top countries that produce goods and services it not only affected them but it affected the Eurozone as a whole and created a broad-based economic weakening. The PMI Output Index went from being 51.0 PMI so in an economic expansion in August to being 48.9 PMI so in an economic contraction in September. All of this resulted in the Eurozone economy losing momentum.

The Olympic games in Paris 2024

One of the 2024 Paris Olympics Sport events venues

The second update

The second update is that the number of job losses accelerated. The deteriorating job environment combined with a gloomy outlook on work resulted in job cuts. The rate of job losses remains modest but at an all-time high since December 2020. For example, Germany reported four months of successive employment falls, which is crazy because German employment has not fallen this drastically since June 2009. And since Germany is one of the top countries that offer job opportunities the employment falls not only affected them but it affected the entire Eurozone.

The third update

The last important PMI update is that prices rise moderately and input costs moderate. The combination of a weakening demand environment combined with an improved supply chain environment resulted in faster delivery times and less hiring of led to lower cost pressures. The input cost, the cost of factors of production that we use to create goods and services, is rising at an all-time slowest rate since November 2020. And the cost growth, which is the difference between the budget and final spend. So, for example when I go shopping, I give myself 50 euros to spend but, in the end, I spend 55 euros, the cost growth in this situation is 5 euros. The lower cost growth also fed through to reduce upward pressure on selling prices.

Since the input prices were low, we didn't have to price the output too high to make a profit and that's why prices of goods and services rose very modestly. They were growing at the slowest pace since February 2021.

So, to summarize it all and what's important for you to remember is that PMI is an indicator for monthly reports that predicts economic trends. Secondly the top 3 updates for Fall 2024 are output falls, job losses accelerate and lastly, input and prices rise moderately.

The Titanomachy

The fight between the titans and the olympians

Authors: Annamária Stachová a Marika Kurucová I. A

Design: Ctibor Karol Strmenský, III.A

The Titanomachy is a series of battles between the great Titans and their Olympian children, which has been running for ten years and are also known as the "War of the Titans". They were started by Zeus against his father Cronus.

The beginning of everything

At the beginning of Greek mythology, there existed just chaos (means formless or nothingness). From this chaos, Gaia (the mother of the Earth), was born. She made a companion for herself, his name was Uranos. Together with Gaia they had a lot of children: the Cyclopes, the Hecatonchires and the Titans, for example Kronos, Tethys, Phoebe, Rhea, Oceanus and the other seven Titans.

The start of the Titanomachy

When the Titans were in power, Uranus was the ruler of the universe and the sky. He soon became paranoid because of the prophecy his children will overthrow him, so he locked some of them in Tartarus. Gaia decided to take revenge, and told the children who were not imprisoned about it. Only Cronus agreed and managed to overpower his father and hurt him. From Uranus's blood that fell on the earth, three sets of the children were born; the Gigantes, the Erinyes, and the Meliae; while from the blood that fell into the sea, the goddess Aphrodite was born.

How Zeus became the ruler

Cronus took the throne from his father, but not before Uranus made a prophecy that his son would also be overthrown by his own sons. Afraid that he would lose the reign, Cronus turned into a tyrant; he put his brothers back into Tartarus and began to eat his children. However, his wife Rhea tricked him and saved her youngest child, Zeus, from his father's paranoia. She hid Zeus in a cave in Crete, where he was raised by a goat, Amalthea.

When Zeus grew up, he became his father's cupbearer, without revealing his true identity. Helped by Metis, the Titan goddess, he gave Cronus a mixture of wine and mustard, causing him to vomit one by one the children he had swallowed. When all of his brothers and sisters (Hestia, Demeter, Hera, Poseidon, Hades) were freed, Zeus gathered them and convinced them to start a rebellion against their father.

Thus started the Titanomachy. Zeus released the Hecatonchires and the Cyclopes from Tartarus and asked their help against their brother. They all agreed; the Hecatonchires started hurling rocks against the Titans, while the Cyclopes created the famous thunderbolts for

their leader-Zeus, for Poseidon-trident and for Hades-helmet of darkness. Themis and Prometheus were the only Titans that fought on the side of Zeus.

The situation after the war

After the Olympians won, Zeus became the ruler and imprisoned all the titans in Tartarus and as their guards he used the Hecatoncheires. Just three warriors escaped this horrible prison: Atlas, Typhon and Echidna.

The remaining gods divided the world: Zeus rules over the air and the sky, Poseidon the sea and Hades the underworld. Therefore, the Olympians (Zeus, Poseidon, Hera, Demeter, Aphrodite, Athena, Artemis, Apollo, Ares, Hephaestus, Hermes, and either Hestia or Dionysus) settled atop the Mount Olympus and ruled over the world.

THE WAR WILL BE OUR END

Authors: Annamária Stachová a Marika Kurucová, I. A

Design: Ctibor Karol Strmenský, III.A

It was late afternoon and it was starting to get cold. It should have been a calm night but the sky wanted to tell its own story. The red moon was covered in the blood of innocent people. Flashes striking right down, to the ground. The immortals fighting for the leader's crown. It seems like there is no end to this savage war and people will suffer for eternity. None of them cared about us. No one can stop it, just them.

A huge thunder disturbs the flow of my thoughts. I hear a heartbreaking scream and I turn around. People who were not hit by the lightning are trying to help the ones who have been injured. The children are crying and the flames are starting to spread. Chaos takes the reign. Humans are running around in disorder and panic. Death is coming for its prey.

Houses are burning and the smoke combined with obscure ash, causing eye sore, is rising. The air is heavy and it is hard to breathe. Suddenly the ground under my legs is

unstable. I am worried it is an earthquake but I find out it is even worse. Moonlight is hidden behind something...I can't catch my breath. My heart is pounding and my legs are shaking. An enormously huge monster is standing beside a place where the stones used to be but there is just a hole now. The monster is holding the rock in its hands. Tens of his heads and hundreds of his eyes are watching the town. Why has no one noticed him? The monster looks up and then throws the massive rock in his hand in the direction of the sky. It seems like the rock will fly for eternity, but then it disappears in the clouds. From the sky a deep and angry shout resounded and something big started to fall down. At the first moment I think that it is some of the immortals but then it appears. It is the rock. And it directs right to our village. I can't move. My legs feel like jelly and I am just watching the situation. My last thought before it comes off was about the horrible sequences. Then everyone is even more nuts. Chaos will be a weak word for this scene. And the worst thing I see with the corner of my eye. The monster takes another rock and it is getting ready to throw it. I would like to do something. I would like to help. But I can't. The rock flies up and I am trying to figure out where it will possibly fall. And that's the moment when people noticed the horrifying creature. The moment I was afraid of. Frightened screams fulfil the air. Their scared faces will stay on my mind forever. Mortals who did not faint started to run around to no purpose. They were going mad. We all are.

I observe a small modest bow with a quiver full of arrows. I want to run but I am too weak. Too shocked to make a tiny move. And that is a mistake. One of the insane suddenly stops running and looks directly at the bow. Few seconds passed and the man is running towards it. I feel like something bad will happen. No. Something worse. He takes the bow and arrows. I watch his slow but jerky movements. His glance is clear for a moment. The one-hundred handed monster roars and the archer turns right to him. Suddenly he starts shooting arrows around him not caring who he has shot. I should hide. I turn my back on him and walk away. At least I think I will. A tepid liquid trickles upon my chest. The darkness wants to gain control of me. My steps are slower and smaller.

A lot of thoughts are going through my mind. About my family. My friends. And them. The immortals.

I hope for lots of things but the most of everything I hope that one day they will feel all the pain they have caused.

A Fox's Merry Christmas

Author: Dominik Slovák, III. A Design: Sofia Pindáková, III. A

This is a story about a fox that ended up on the naughty list of Santa Claus. The fox's name is Rin, the self-proclaimed 'Most Trustworthy Saleswoman', but in reality, she was furthest thing from that. She often scammed people who fell for her clever and conniving tricks.

Rin was just about to fall asleep on Christmas Eve, when suddenly, she heard a loud thud outside. She grumbled as she stumbled out of bed to check out the noise. When she opened the door and looked out to the snow, she noticed an old looking man in a large red coat and a red hat as he cried out. "Oh-oh-oh!".

When Rin heard his pain, she rushed to help him out of the snow. "Are you okay sir? You ought to be more careful when it's so slippery." She then looked around and saw that there were reindeer attached to a sleigh. She looked back at the man. "This might sound like a crazy question, but are you, Santa Claus?"

The man clutched his leg as he looked up at Rin and smiled at her. "Not as crazy of a question as you might think!" Rin looked at him confused. "Then aren't you supposed to be jolly and saying 'Ho-ho-ho'?"

Santa Claus then let out a sigh. "Well, I've fallen off your roof and I think I may have twisted my ankle." Santa Claus seemed to be quite upset. "Seeing my condition now is making me doubt I'll be able to deliver all the presents in time. I really should've spent less time enjoying those milk and cookies."

Rin then helped him sit down on a bench and asked him. "Is there any way I could help you?"

Santa Claus looked up at his sleigh with a smile. "Ho-ho, there just might be! You might even be able to help yourself to a place on the nice list! If you really want to help good old Saint Nicholas, there is a spare coat and hat in the back of the sleigh. Put that on and then open the small cabinet on the right side of the sleigh, there's a manual that gives you the basic commands you need to control the reindeer. You'll also find the nice and naughty list near the manual, all you have to do is deliver the rest of the presents before sunrise."

Rin looked overwhelmed by the information that Santa Claus had just given her. "I'm not sure if I'll be able to fill such a big role."

Santa Claus smiled. "I believe you'll do just fine. Well, I should go back to the North Pole so I can ask the elves to help me with my leg." He was about to snap his finger to return home, but stopped himself. "Oh, one last thing." He reached into his coat and took out some treats. "Rin, feed this to Rudolph; it'll help him with trusting you." He handed it over to her, after that he was gone with the snap of his fingers.

Rin climbed into the sleigh and put on the oversized red coat and hat. She quickly skimmed through the manual and checked who was next on the list to receive their presents. She took the treats out and she had all the reindeer's attention in an instant. She fed a treat to every one of them and then grabbed hold of the reins.

Rin then opened the manual again and placed it on the board of the sleigh to make sure she wouldn't make any mistakes while controlling them. She felt nervous when she tugged on the reins and the reindeer lifted the sleigh off the ground, but Rin quickly got the hang of it.

She stopped at houses one after the other, hopping down the chimney with Santa's sack of presents, leaving presents under the tree, drinking lots of milk and eating lots of cookies.

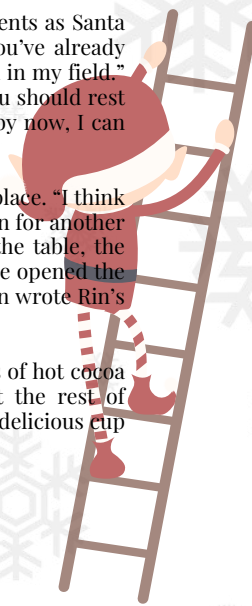
After she got through all the names on the nice list and all but one name on the naughty list, she stopped back in front of her house. She got out of the sleigh, but instead of going down her own chimney, she opened her front door and let out a somber sigh as she put the coal under her tree. "I'll do better next time." She told herself as she climbed back inside the sleigh. She took the reins and pulled them to signal to the reindeer that they're going back to the North Pole.

Once she arrived, she walked inside Santa's workshop and asked the little elves for directions to Santa Claus. One of the elves led Rin to Santa's house, where Santa was sitting near the fireplace, eating some cookies while wearing a cast.

The elf left to go to work on next year's presents as Santa looked to Rin, he seemed a bit surprised. "You've already finished? Seems like I've got some competition in my field." He let out a jolly laugh. "Please, have a seat, you should rest a bit, have a cookie if you're not sick of them by now, I can assure you I won't." He ate another cookie.

Rin sat down on a free seat near the cozy fireplace. "I think I will pass on the cookies." Santa then asked Rin for another favor. "Rin, could you pass me the scroll on the table, the feather too please." When she gave it to him, he opened the scroll, revealing that it was the nice list, he then wrote Rin's name on the top of it.

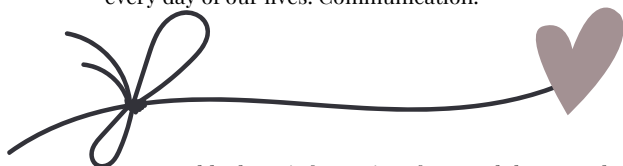
Mrs. Claus arrived soon after, bringing 3 cups of hot cocoa with marshmallows. All three of them spent the rest of Christmas Eve talking together and drinking a delicious cup of hot cocoa near the fireplace.

I would challenge you to a battle of wits, but I see you are unarmed

Author and design: Simona Komorovská, III.A

This Shakespearean quote appeared in his comedy „As you like it“ and brings us two main ideas. Not only does it make fun of ignorance and egotism, it forces us to think about a deeper question: „What does it mean to be truly armed for a battle?“ And not just any battle, a battle we come across every day of our lives: Communication.

In a world where information, facts and data are abundant and traceable from various sources, wisdom and empathy become scarce. The abundance itself turns into a trap, bewitching us into wanting more. Because you CAN get more. Because quality over quantity is SO obscure nowadays. And WHO even cares about being truthful?

There is a major difference between knowledge and wisdom. You acquire knowledge by studying facts or reading literature. However, having wisdom, you are able to put that very knowledge into practice, use it carefully and sensibly in an intellectual battle, one may even say „a battle of wits“. But the real treasure wisdom brings us is unlocking our potential to help the people around us. Each of us is able to notice and observe if a person is struggling, but only people armed with empathy know how to approach such a person and truly help them.

The approach of a person armed with empathy

Imagine you're facing your worst enemy and using pure facts as the most powerful weapons. Firing bullet after bullet of unassailable arguments, only to find just how ineffectual your weapons are once fired. You see your opponent without a single wound. So let's face it, it is not about trying to shoot as many rational guns as possible, but rather offering thoughtful insights. Being able to feel triumphant always win over radical knowledge, even if you do appear as an experienced and tough soldier with status.

I invite you to leave all your edgeless knives at home. Let them keep company with all the guns you so proudly possess. Now please, prepare all your genuinely sharp instruments. The love in your eyes when you look at a bumblebee, the care in your mother's hands as she cooks you dinner, the ability to pick yourself up after a devastating day, the eagerness for truth teachers fight for. Keep them body-close. Sharpen them every day. Show courage by using them only when facing equivalent enemies. There is no purpose in trying to convince someone the truth of quality over quantity. That actually, the truth very much makes a difference in this world. That actually, arming yourself with the softest of weapons makes you one of the toughest soldiers, ready to withstand all battles of wits with people, who are so obviously, completely unarmed.

Aj literatúra má svoju Nobelovu cenu

Autor: Mária Kurcinová, I.I.A
Dizajn: Mária Kurcinová, I.I.A

Nobelova cena je symbolom geniality, odvahy a obetavosti – ocenenie, ktoré si nájdú len tí, ktorí posunuli hranice ľudského poznania alebo prispeli k svetovému mieru. Každoročne prináša príbehy vedeckých prelomov, literárnych diel, ktoré menia náš pohľad na svet, a ľudí, ktorí bojujú za spravodlivejšiu budúcnosť. Závät švédskeho vynálezcu Alfréda Nobela tak žije ďalej a Nobelova cena je dnes synonymom toho najlepšieho, čo ľudstvo dokáže dosiahnuť.

Nobelova cena

Nobelova cena je jedno z najvýznamnejších medzinárodných ocenení, ktoré sa udeľuje každoročne za mimoriadne zásluhy v oblasti fyziky, chémie, fyziológie alebo medicíny, literatúry a mieru. Od roku 1968 sa k týmto kategóriám pridala aj Cena Sveriges Riksbank za ekonomické vedy na pamiatku Alfréda Nobela, čím Nobelova cena získala šiestu kategóriu. Cena bola založená na základe závetu švédskeho vynálezcu dynamitu a priemyselníka Alfréda Nobela v roku 1895. Nobel, ktorý zbohatol vďaka vynálezom a investíciám, vyjadril vo svojom závete pranie, aby jeho majetok slúžil na odmeňovanie jednotlivcov alebo organizácií, ktoré svojou prácou prinášajú ľudstvu najväčší úžitok. Nobelova cena sa udeľuje už od roku 1901. Ocenenia za fyziku, chémiu, fyziológiu alebo medicínu a literatúru sa tradične udeľujú vo Švédsku, zatiaľ čo Nobelova cena za mier má osobitné miesto a udeľuje sa v Nórsku. Každá cena pozostáva z medaily, diplomu a finančnej odmeny, ktorej výška sa môže meniť podľa výnosov Nobelovej nadácie. Proces nominácií a výberu laureátov je prísne tajný a podlieha prísnyim kritériám. Nominovaní sú vedci, spisovatelia, aktivisti a organizácie, ktorí sa v danej oblasti významne zaslúžili o pokrok či zlepšenie života ľudí. Nobelove ceny sa tradične odovzdávajú 10. decembra, v deň výročia Nobelovej smrti, počas slávnostného ceremoniálu v Štokholme a Osle.

Odmena

A ako by to bolo bez odmeny? Každý držiteľ Nobelovej ceny má okrem medaily a diplomu tiež nárok na finančnú odmenu, ktorá v súčasnosti predstavuje 10 miliónov švédskych korún (cca 854 000 €). Udeľované medaily majú na vrchnej strane portrét Alfréda Nobela s nápisom udávajúcim roky jeho narodenia a smrti v latinčine.

Nobelova cena za literatúru

Nobelova cena za literatúru je prestížne ocenenie udeľované každý rok autorovi, ktorý vytvoril výnimočné dielo s významným prínosom pre svetovú literatúru. Oceneniu sa dostáva autorom, ktorých diela vynikajú umeleckou hodnotou, originalitou a schopnosťou inšpirovať a osloviť čitateľov na globálnej úrovni. K najvýznamnejším spisovateľom modernej literatúry patrí Ernest Hemingway. Ako spisovateľ písal knihy len o tom čo zažil a precítil. Na vlastnej koži si overil, že človek sa najskôr prejaví v takzvaných hraničných situáciách, keď musí zo seba zhodiť pretváрку. V roku 1954 dostal za novelu „Starec a more“ jednu z najväčších literárnych ocenení – Nobelovu cenu. Aj keď bol divoký a bláznivý, v skutočnosti bol pozorný a láskavý človek. Miloval more, hory, hviezdy a nenávidel každého, kto bol falošný. Chcel, aby ľudia „vedeli a cítili“ a zároveň chceli pociťovať radosť z jeho písania.

“Nobelove knihy” a kde ich nájdeme

Stalo sa vám už, že vás nejaká kniha úplne pohltila, a až neskôr ste zistili, že ju napísal laureát Nobelovej ceny? Na Martinuse nájdete množstvo kníh od autorov ocenených Nobelovou cenou, ktorí menili literatúru a prinášali diela s hlbokými myšlienkami, jedinečným štýlom a nadčasovými príbehmi. Objavte silu a krásu literárnych majstrovských diel, ktoré získali svetové uznanie, a nechajte sa vtiahnuť do príbehov, ktoré posúvajú hranice umenia a inšpirujú čitateľov po celom svete.

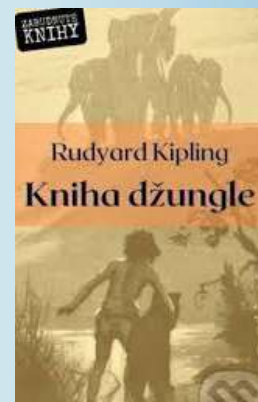
Kazuo Ishiguro (ocenený 2017)- Neopúšťaj ma

Autor rozpráva príbeh o deťoch v internátnej škole Hailsham, ktoré sa pomaly dozvedajú strašnú pravdu o sebe – že sú klonmi určenými na darcovstvo orgánov. Hlavná hrdinka Kathy spolu s priateľmi Tommym a Ruth zažíva priateľstvo, lásku aj strach, zatiaľ čo postupne chápe, že ich životy majú byť obetované pre druhých. Román je silnou úvahou o ľudskosti, osude a hodnote života, písaný jemne, no s hlbokým emocionálnym dopadom.

Rudyard Kipling (1917)- Kniha džungle

Ide o zbierku príbehov, ktoré sledujú dobrodružstvá chlapca Mauglího, ktorý vyrastá medzi vlkami v indickej džungli. Vychovávajú ho vlčia svorka, medveď Balú a čierny panter Baghíra, ktorí ho učia zákonom džungle a pomáhajú mu čeliť hrozbám, ako je tiger Sér Chán. Kipling v príbehoch zachytáva krásy prírody aj boj o prežitie, pričom príbehy nesú hlboké posolstvá o priateľstve, odvahe a slobode.

„Nemusím vyhrať za každú cenu, ale musím žiť v pravde. Nemusím mať úspech za každú cenu, ale musím sa správať podľa svojich zásad.“

— Abraham Lincoln

Svetlana Alexijevič (2015) - Černobyľská modlitba (kronika budúcnosti)

Tento dokumentárny román zachytáva svedectvá všetkých ľudí, ktorí boli zasiahnutí hroznou černobyľskou jadrovou katastrofou. Kniha je zostavená z rozhovorov s obyvateľmi, likvidátormi, vojakmi a rodinami, ktorí prežili obrovské utrpenie. Alexijevič skúma ich pocity strachu, smútku, ale aj lásky a odvahy, čím vytvára obraz tragédie, ktorá navždy zmenila ich životy a spôsob, akým vnímajú svet. Táto kniha je bolestivým a hlbokým svedectvom o ľudskej odolnosti v tvári v tvár nezmernej katastrofe.

Orhan Pamuk (2006)- Čosi čudné vo mne

Predstavuje román o živote Melvuta, pouličného predavača jogurtu a bozy, ktorý putuje ulicami Istanbulu. Melvut počas svojho života sleduje, ako sa mesto mení, modernizuje a zápasí s vlastnou identitou. Kniha sa sústreďuje na jeho snahu nájsť lásku a šťastie, ale aj na jeho vnútorné pocity osamelosti a túžby po zmysle. Pamuk tu zachytáva život obyčajných ľudí na pozadí spoločenských zmien, pričom prináša hlboký pohľad na tureckú kultúru a život v meste, ktoré sa neustále vyvíja.

Ako na to v Holandsku

Autor: Sofia Rybanská, I.E
Dizajn: Greta Lombardo, III.A

Esťe nedávno si naši budúci maturanti užívali svoje stužkové slávnosti, ale čoskoro príde čas riešiť veľmi dôležité životné rozhodnutie – kam na vysokú školu. Možno im nasledujúce riadky uľahčia rozhodovanie v tejto dileme.

Na základe rozhovoru s mojou sestrou Natáliou, ktorá študuje na univerzite v zahraničí, som zosumarizovala dôležité informácie, ktoré by mohli budúcim vysokoškolákom, najmä tým smerujúcim do sveta, pomôcť.

Moja sestra sa rozhodla študovať na Technickej univerzite Eindhoven v Holandsku, na ktorej študuje informatiku. Študovať v zahraničí sa rozhodla preto, lebo si vie predstaviť samu seba žiť v zahraničí, a taktiež sa chce naučiť rôzne jazyky ako napríklad nemčinu, holandčinu a zdokonaľovať sa tiež v anglickom jazyku. Zároveň túži cestovať, spoznávať nové kultúry a osamostatniť sa. Univerzita, na ktorej teraz študuje, je umiestnená na popredných miestach v rebríčku najlepších univerzít. Univerzita má približne 13 000 študentov, ktorí si mohli vybrať z rôznych technických odborov ako napríklad elektrotechnika, matematika, informatika, strojárstvo a mnoho ďalších. Nachádza sa na 124. mieste v rebríčku najlepších univerzít sveta a na 78. mieste v rebríčku najlepších technických univerzít na svete.

Technická univerzita

Zohnať ubytovanie nebolo také jednoduché ako sa zdá. V Holandsku je veľký problém s ubytovaním a je potrebné ho hľadať v dostatočnom predstihu, inak sa môže stať, že vás príjmy na vysokú školu, ale nebudete mať kde bývať. Ubytovanie hľadala približne desať mesiacov. Hľadala na mnohých internetových stránkach. Populárna je napríklad "HollandzStay", kde sa dá nájsť ubytovanie po celom Holandsku. Treba si dávať pozor na podvodné ponuky a scamy, pretože tých je veľa. Neposielajte peniaze nikdy dopredu, pokiaľ nevíete, či to nie je falošná stránka. Toto predčasné hľadanie ubytovania sa nakoniec vyplatilo, pretože sa jej nejakou náhodou podarilo nájsť si ubytovanie priamo na kampuse školy. Býva na internáte, ktorý vyzerá ako rodinný dom, v ktorom je osem izieb pre ôsmich ľudí. Chodila na anglické bilingválne gymnázium do Sučian, po treťom ročníku ale prestúpila na program IB (International Baccalaureate) do Bratislavy, kde dostala šancu urobiť si medzinárodné

maturity. Popri škole sa zúčastňovala veľa mimoškolských aktivít ako napríklad DoFE, absolvovala stáž v spoločnosti Microsoft alebo vykonávala dobrovoľnícku činnosť v Mense (medzinárodná organizácia združujúca nadpriemerne inteligentných ľudí).

Najčastejší dopravný prostriedok na cestu do školy

Deň otvorených dverí na

Technickej univerzite Eindhoven

Príjmacie procesy na všetky holandské vysoké školy začínajú v októbri. Na stránke "Studielink" si vyberiete školu a odbor, vyplníte všetky potrebné údaje, doložíte vysvedčenia a podobne. Jej odbor mal prijímacie skúšky, ktoré sa konali v marci a po ich zvládnutí bola úspešne prijatá. Je potrebné si vybaviť poistenie v zahraničí, respektíve študentské poistenie. Keďže sme my Slováci aj Holanďania v Európskej únii, nemusíte riešiť bankový účet ani víza. Jediné, čo bolo potrebné po príchode do Holandska vybaviť, bolo prihlásenie na mestskom úrade. Študovanie v zahraničí má veľa výhod, ale aj nevýhod. Výhody štúdia v zahraničí sú napríklad spoznávanie nových ľudí z celého sveta, učenie nového jazyka, či lepšie študijné podmienky a kvalita vzdelávania ako na Slovensku. Nevýhody napríklad sú, že si ďaleko od blízkych, na všetko si sám, musíš si aj variť, ale nie je to také strašné, pretože mesto Eindhoven je vzdialené približne dve hodiny lietadlom z Bratislavy.

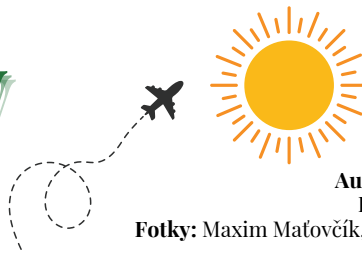
Verím, že tieto informácie vám pomôžu pri výbere vysokých škôl a nájdete si školu, s ktorou budete veľmi spokojný či už na Slovensku, alebo v zahraničí.

Areál univerzity

Zimné úteky do tepla

Oddychová zóna

Autor: Petra Eva Petruľová, V.A

Dizajn: Maxim Maťovčík, I. A

Fotky: Maxim Maťovčík, I. A a Filip Drietomský, II. A

Svet je obrovský a ponúka nespočetné množstvo destinácií, ktoré sa oplatí preskúmať. Od rušných miest po tiché dedinky obklopené prírodou, od nekonečných piesočných pláží až po majestátne hory – každá krajina má svoj vlastný príbeh. V tomto článku sa spolu pozrieme do dvoch krajín, ktoré nie sú len o fotogenických miestach, ale aj o jedinečných zážitkoch, nových chutiach a aj inšpiráciách. Možno v ňom aj Vy nájdete svoje budúce cestovateľské sny. Ďalšie destinácie budú nasledovať v letnom vydaní časopisu.

Spojené arabské emiráty

SAE sú synonymom luxusu a zároveň komfortu, spájajú moderné mestá s tradičnými kultúrnymi zážitkami. Krajina, ktorá sa z púšte zmenila na jedno z najrozvinutejších a najbohatších miest na svete, láka návštevníkov nielen svojimi technológiami a architektúrou, ale aj prírodnými krásami a pohostinnosťou. Spojené arabské emiráty sa skladajú zo siedmich emirátov, ktorým dominuje Dubaj a hlavné mesto Abu Dhabi. Hoci Dubaj je považovaný za centrum neustáleho pokroku a veľkolepých projektov, ako je Burj Khalifa, tak Abu Dhabi predstavuje ideálnu kombináciu kultúry a modernej infraštruktúry s miestami, ako je Veľká mešita šejka Zayed, kde ticho spojené s detailnou architektúrou zaujme každého návštevníka.

Burj Khalifa

Burj Aj Arab

V Dubaji sa prelína futuristické mesto s tradičnými trhmi, na ktorých možno obdivovať zlato, korenie a ručne vyrábané koberce. Prechádzka rušnými dubajskými ulicami sa môže ľahko zmeniť na nečakané dobrodružstvo, pri odhalovaní historických pamiatok, ako je napríklad Dubajské múzeum. Toto mesto sa môže pyšiť okrem iného a s najväčším nákupným centrom na svete – Dubai Mall.

Hlavné mesto spája kultúrne dedičstvo so súčasným luxusom. Veľká mešita šejka Zayed a bielymi mramorovými stĺpmi a kupolami je jednou z najpôsobivejších stavieb Spojených arabských emirátov. Kultúrnu stránku emirátov dopĺňa múzeum Louvre Abu Dhabi, ktoré ponúka fascinujúce medzinárodné umelecké zbierky. Práve kontrast moderného a starodávneho je jedným z najväčších krás Spojených arabských emirátov.

Za mestskými oblasťami sa rozprestierajú nekonečné púšte, ktoré ponúkajú možnosti na dobrodružstvo. Jazda džípom po piesočných dunách, sandboarding alebo návšteva beduínskych táborov sú súčasťou skoro už tradičných zážitkov v tejto lokalite. Na východnom pobreží v emiráte Fudžajra sú horské scenérie a pláže Indického oceánu ideálne na odpočinok alebo potápanie. Oddýchnuť si je možné na plážach Corniche, odkiaľ sa otvára výhľad na nádherné pobrežie.

Mexiko

Je krajina, ktorá svojou bohatou históriou, kultúrou a rozmanitou prírodou uchváti každého cestovateľa. Nachádza sa v Severnej Amerike a ponúka množstvo zážitkov, či už ide o návštevu koloniálnych miest, starodávnych mayských a azteckých ruín alebo oddych na tropických plážach na tichomorskom a karibskom pobreží. Mexiko je známe aj svojou pestrou kuchyňou s typickými jedlami, ako sú tacos či enchiladas, rovnako však aj živou kultúrou plnou tanca, hudby a pestrých festivalov.

Aztecke zrúcaniny pri meste Merida

Jednou z hlavných atrakcií krajiny sú archeologické náleziská, ako napríklad Chichén Itzá, jeden zo siedmich novodobých divov sveta, ktorý ponúka pohľad na architektúru mayskej civilizácie. Okrem toho pyramídy v Teotihuacáne neďaleko hlavného mesta patria k najpôsobivejším pamiatkam starovekého sveta, pričom nezabudnuteľný zážitok ponúka pohľad z vrcholu Pyramídy slnka. Hlavné mesto (Mexiko City) je miestom, kde sa stretáva história s modernou. Možnosť obdivovať niektoré z najzaujímavejších artefaktov predkolumbovských civilizácií ponúka práve národné antropologické múzeum, v hlavnom meste, ktoré je jedným z najvýznamnejších múzeí na svete.

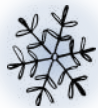
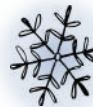

Mexiko je tiež krajinou s bohatou tradíciou umenia a architektúry. Koloniálne mestá ako Oaxaca a San Miguel de Allende sú zapísané na zozname svetového dedičstva UNESCO a návštevníkov očaria svojimi farebnými uličkami, kostolmi a ručne vyrábanými remeselnými výrobkami. Pre tých, ktorí túžia po krásach prírody, ponúka mexické pobrežie raj na zemi. Na juhovýchode krajiny sa nachádza Mayská riviéra, kde sú nádherné pláže, ako napríklad Playa del Carmen a ruiny Tulum, ktoré stoja priamo na pobreží.

Mexiko je tiež miestom, kde je možné zažiť jedinečný zážitok z kúpania v cenotách – podzemných jaskyniach s krištáľovo čistou vodou, ktoré sú roztrúsené po celom Yucatáne. Na západnom pobreží, v letoviskách ako Puerto Vallarta a Cabo San Lucas, je možné obdivovať dych berúce prírodné scenérie, pláže a bohatý podmorský svet.

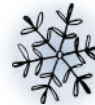
Mexiko je destinácia, ktorá ponúka zmes histórie, kultúry, prírodnej krásy a kulinárskych špeciálie.

Tajné tipy na Vianoce

Autor: Maxim Maťovčík, I. A
Dizajn: Greta Lombardo, III. A

Určite sa už mnohé z vás stretli s otázkou: „Čo kúpim frajerovi na Vianoce?“ No máte šťastie, lebo v tomto článku nájdete pár tipov. Môžete postupovať od voňaviek po oblečenie, je toho skrátka veľa. Tak poďme na to.

Najskôr sa musíme pozrieť na jeho vek. Ak máte frajera nad 18 rokov, to vám neporadím...musíte sa opýtať priamo neho. Keď má frajer pod 18, tak by som odporučil oblečenie alebo voňavky. Začneme voňavkami. Aj keď voňavky sú pomerne drahá záležitosť, existujú aj kvalitné za dobrú cenu napr. Jean Paul Gaultier Le Male Le Parfum, Lattafa Kamrah alebo Stronger with you intently od Armaniho. Ak naozaj chcete vášho frajera rozmaznať, tak by som odporučal Xerjoff Naxos, Parfums de Marley Althair, a keď ho chcete udušiť tak Followed by Kerosene .

Ak má aj voňavku a aj čo na seba, tak poďme na všeobecné veci. Môžeme začať permanentkou do fitka (len dávajte pozor, aby sa neurazil), topánkami (basketbalové alebo na bežné nosenie), hodinkami (Casio, Patek Phillipe) a dobrou voľbou môže byť aj z lásky vyrobený darček. Samozrejme, nič nepokazíte ani dobrou knihou, ak teda vie, čo to kniha je.

Dúfam, že som aspoň trochu poradil a vy ste pripravené vyraziť na nákupy do nejakého nákupného centra. Prajem Veselé Vianoce a držím palce, aby ste aj vy dostali nejaký pekný darček.

V prípade, že sú voňavky mimo vášho rozpočtu, nakupujte oblečenie. To by som odporučal nejaké tie svetre, (z bavlny alebo z mohairu), keď už je teda tá zima, rifle (dosť pravdepodobne baggy), a keď máte trošku viac peňazí, lebo ste v lete mesiac brigádovali, tak páperovú bundu (The North Face). Keď vám robil nervy, tak stačia aj ponožky. Tam sa fantázii medze nekladú...

Čo si obliecť pod vianočný stromček?

Autor: Júlia Becincová, II. D
Dizajn: Greta Lombardo, III.A

Aj vám sa často stáva, že si nemáte čo obliecť? Skriňa je plná oblečenia no zdá sa vám, akoby tam nebolo nič, čo by ste aktuálne chceli? Najhoršie je pokiaľ nás tento problém zastihne pred nejakou dôležitou udalosťou ako napríklad práve pred Vianocami. Trávite čas s rodinou a najbližšími a chceli by ste zažiarit na vianočných fotkách? Tak práve pre vás sú tieto inšpirácie.

Outfit č. 1

Jednoduché no krásne asymetrické lesklé šaty, ktoré nikdy nevyjdú z módy. Pochváli vám ich sestra, mamina ale aj babička. Nájdate ich v Zare pod kódom 1165/931 za 25,95€. Ak sa vám nepáči práve červená sú aj iné farebné varianty.

Outfit môžete doplniť o čierne silónky a čierne čizmicky alebo lodičky, prípadne ho osviežiť maslou do vlasov.

Topankovo (6317A), 44,96€

Answer (BMYH-AKDoAJ_99X), 13,99€

Outfit č. 2

Flitre a mašle vidíme teraz naozaj všade. Ich spojením sú tieto krásne šaty vďaka ktorým očaríte naozaj každé oko v miestnosti. Nájdate ich v House pod kódom 024CE-02X za 39,99€.

Outfit č. 3

Nie všetky ženy však obľubujú šaty alebo sukne. Preto existuje mnoho variantov ako vyzerat elegantne a zároveň cítiť sa pohodlne pod vianočným stromčekom. Dôkazom je

táto nádherná žakárová blúzka so zaväzovaním vpredu (H&M (1257865001), 24,99 eur) spolu s veľmi pohodlnými širokými riflami (H&M (1222670004), 24,99 eur).

Outfit č. 4

Pre maximálne pohodlie mnohí preferujú ostávať v pyžame. Ruku na srdce, väčšinou to zvyknú byť naše obľúbené domáce pyžamká, ktoré máme doma niekoľko rokov no nezaškodí ich občas vymeniť za nejaké nové, však?

House (185CL-33X), 25,99€
-pre ženy

House (640CY-MLC), 25,99€
-pre mužov

Podobných variantov je veľmi veľa. Samozrejme aj pre chlapcov. Prípadne, ak slávate sviatky so svojou polovičkou, môžete sa takto pekne a pohodlne zladit.

Outfit č. 5

Chlapci chcú pod vianočným stromčekom zažiarit tiež, a to nielen v pyžame. Dopomôcť im k tomu môže mäkká kockovaná košela, pod ktorú skvelo sadne obyčajné biele tričko. Väčšina preferuje viac rifle ako elegantné nohavice, v ktorých idú na ples či svadbu a k tomuto outfitu by sa zrejme ani nehodili, perfektné by boli tmavé rifle (alebo aj iné nohavice).

Cropp (222AT-33X), 27,99€

ZARA (1887/310), 19,95€

ZARA (6045/302), 39,95€

Vianočný playlist

Autor a dizajn: Greta Lombardo, III.A

1. *All I Want for Christmas Is You* - Mariah Carey
2. *Rockin' Around The Christmas Tree* - Brenda Lee
3. *Jingle Bell Rock* - Bobby Helms
4. *Last Christmas* - Wham!
5. *Santa Tell Me* - Ariana Grande
6. *Underneath the Tree* - Kelly Clarkson
7. *Winter Wonderland* - Laufey
8. *It's the Most Wonderful Time of the Year* - Andy Williams
9. *Holly Jolly* - Michael Bublé
10. *Snowman* - Sia
11. *It's Beginning to Look a Lot Like Christmas* - Perry Como, the Fontane Sisters, MitchellAyres & His Orchestra
12. *Sleigh Ride* - the Rosettes
13. *Let It Snow! Let It Snow! Let It Snow!* - Dean Martin
14. *Najkrajšie Vianoce* - I.M.T. Smile
15. *Každý deň budú vraj Vianoce* - Marián Kochanský, Miro Žbirka
16. *Žonky štěstí* - Karel Gott
17. *Vianoce, Vianoce* - Peter Nagy, Ľana Bočeková
18. *Vianoce Na Míru* - Ewa Farna
19. *Půlnoční* - Václav Nečekár
20. *Šťastné a veselé* - Dominika Mirgová
21. *Vánoce, Vánoce Přicházejí* - Tereza Vágnerová, Josef Vagner
22. *Tešíme se na Ježíška* - Lubomír Lipský, Jiří Malát
23. *Žima na saniach* - Michal Dočolomanský
24. *Santa Baby* - Laufey
25. *Mistletoe* - Justin Bieber
26. *Rolničky, rolničky* - Pesničky pre deti band
27. *Last Christmas* - Ariana Grande
28. *The Christmas Song* - Shazn Mendes, Camila Cabello
29. *Let It Go - From "Frozen"* - Idina Menzel
30. *Do You Want to Build a Snowman* - Kristen Bell, Agatha Lee Monn, Katie Lopez
31. *Merry Christmas Everyone* - Shakin' Stevens
32. *Ho Ho Ho* - Sia
33. *Everyday Is Christmas* - Sia
34. *Carol of the Bells* - John Williams
35. *Do They Know It's Christmas?* - Band Aid
36. *Čas Sviečok* - Robo Opatovský, Ľana Kirschner
37. *Here Comes Santa Claus* - Tom Gaebel, The Tenors
38. *Kdepak, Ty Ptáčku, Hnízdo Máš?* - Karel Gott
39. *Bílý Sníh Se Snáší* - Karel Gott
40. *Perinbaba* - Pesničky pre deti band

Redakcia školského časopisu NOA? News praje príjemné a nerušené prežitie vianočných sviatkov a všetko najlepšie v roku 2025 vedeniu školy, pedagogickému zboru, ekonomickému oddeleniu, pani upratovačkám a kuchárkam, pani vrátničke, páňovi školníčkovi a v neposlednom rade všetkým rodičom, žiakom a ich blízkym! Na spríjemnenie nálady sme pre vás pripravili tento vianočný playlist.

Naskenujte si ma...

Na čo sa môžete tešiť v ďalšom čísle

(Budúce číslo môžete očakávať v máji 2025)

- Temná stránka dokonalosti
- Reportáže z novoročných akcií a lyžiarskych výcvikov našich prvákov
- Školský ples
- Erasmus
- Nové vedomosti...Nové zážitky...Nové exkurzie!
- Jeden z našich pedagógov nám odhalí svoje súkromie
- Ďalší skrytý talent Obchodnej akadémie
- Obchodka, miesto módy!
- Letné pokušenie

